

Overlast voorkomen

Een prioriteit voor ons allemaal

Inhoudstafel

I. Inleiding	9
II. Historisch en juridisch kader	13
1. Juridische oorsprong van het begrip	13
a. Overlast	13
b. Inbreuken op de burgerlijke wellevendheid	16
c. Gemeentelijke administratieve sancties	17
d. Conclusies	18
2. Overlast vandaag: een prioriteit voor ons allemaal	19
a. Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019 (KIV)	19
b. Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019 (NVP)	20
c. Strategische Veiligheids- en Preventieplannen 2014-2017 (SVPP)	20
d. Zonale Veiligheidsplannen 2014-2019 (ZVP)	20
e. Andere plannen	21
III. Overlasttypologie	23
1. Methodologie	23
a. Vanwaar en typologie?	23
b. Ontwikkelp proces	23
2. Typologie en categorieën	24
a. Verkeer	24
b. Vandalisme-Schade	24
c. Netheid - Omgeving	24
d. Geluidshinder	25
e. Storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën	25
f. Andere	25

IV. Hoe overlast voorkomen?	29
1. Inleiding: Een geïntegreerde en integrale aanpak	29
2. Actoren van een overlastproject	29
a. De burgemeester	29
b. De lokale coördinator van het veiligheidsbeleid	30
c. Gemeenschapswachten en hun diensthoofd	30
d. Welzijnswerkers	33
e. Gemeentelijke vaststellende ambtenaren en sanctionerend ambtenaar	34
f. Bemiddelaars	38
g. Politie - inspecteurs	39
h. Burgers	39
3. Meten en evalueren	41
a. Overlast meten: belang en problemen	41
b. Bronnen en hulpmiddelen voor het verzamelen van nuttige gegevens	42
c. Praktische voorstellen om de impact van een preventieproject of -dienst te evalueren	43
I. Indicatoren	43
II. Praktijkvoorbeeld - Impactevaluatie van een bemiddelingsdienst	44
V. Goede praktijken	51
a. Alle categorieën samen	53
b. Verkeer	81
c. Vandalisme - schade	93
d. Netheid - omgeving	99
e. Geluidshinder	137
f. Storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën	149
g. Andere	187
VI. Conclusies	191
VII. Bibliografie	195
1. Beperkte bibliografie	195
2. Meer weten	199

Dankwoord

Graag willen we de gemeenten bedanken die hun goede praktijken in de strijd tegen overlast met ons wilden delen. Onze bijzondere dank gaat eveneens uit naar de leden van de werkgroep die meewerkten aan het opstellen van de overlasttypologie, meer bepaald de gemeenten Antwerpen, Genk, Leuven, Ronse, Tongeren, Anderlecht, Etterbeek, Schaarbeek, Charleroi, Namen, Péruwelz en Spa. Dank ook aan de academici die ons te woord wilden staan en met ons wilden meedenken over dit belangrijke en tegelijk complexe thema, dat een van de voornaamste uitdagingen is om de levenskwaliteit van burgers te verbeteren. Ten slotte gaat onze oprechte dank ook uit naar de verenigingen van Waalse en Vlaamse steden en gemeenten die positief reageerden op onze uitnodiging om actief aan deze gids mee te werken.

Voor de Directie Lokale Integrale Veiligheid (SLIV), Algemene Directie Veiligheid en Preventie, FOD Binnenlandse Zaken:

DIQUAS Alexandre - Lokaal adviseur
JANSSENSWILLEN Luc - Lokaal adviseur
KOUFF Benjamin - Lokaal adviseur
VAN DER BORGHT Tommy - Lokaal adviseur

Voor de Directie Geschillen en Juridische Ondersteuning, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, FOD Binnenlandse Zaken:

Ann DE BACKER - Juriste

Support - Lay out en redactie

Informatie en Communicatie (Infocom) - FOD Binnenlandse Zaken

Vertaling

Vertalingsdienst - FOD Binnenlandse Zaken
Online

Drukwerk

Fedopress - FOD Financiën

Afkortingenlijst

GRS: Gemeentelijke administratieve sanctie

GW: Gemeenschapswacht

KIV: Kadernota Integrale Veiligheid

NVP: Nationaal Veiligheidsplan

SLIV: Directie Lokale Integrale Veiligheid

SVPP: Strategisch Veiligheids- en Preventieplan

ZVP: Zonaal Veiligheidsplan

Voorwoord

Als er één probleem is dat zowel complex als weinig of nauwelijks bekend is, dan is het wel het probleem dat de wet onder de noemer “overlast” verstaat, een begrip dat voor de lezer maar moeilijk te vatten is.

Daarom is het absoluut noodzakelijk om meer inzicht in dit haast ongrijpbare thema te krijgen door definities en een typologisch kader vast te stellen dat aansluit bij de realiteit van overlast.

De Directie Lokale Integrale Veiligheid (SLIV) van de Algemene Directie Veiligheid en Preventie, is belast met de taak om - in het kader van de Kadernota Integrale Veiligheid (KIV) - op basis van haar ervaring in dit domein, instrumenten en praktijken aan te leveren die heel concreet door de lokale overheden kunnen worden toegepast.

Het uiteindelijke doel is het voorkomen van fenomenen die schadelijk zijn voor onze samenleving en waarvoor een aanpak die louter gericht is op veiligheid geen goede oplossing biedt.

Deze gids reikt concrete instrumenten aan de lokale mandatarissen aan om tegemoet te komen aan de noden van de bevolking, door middel van praktische maatregelen die de levenskwaliteit van hun burgers merkbaar verbeteren.

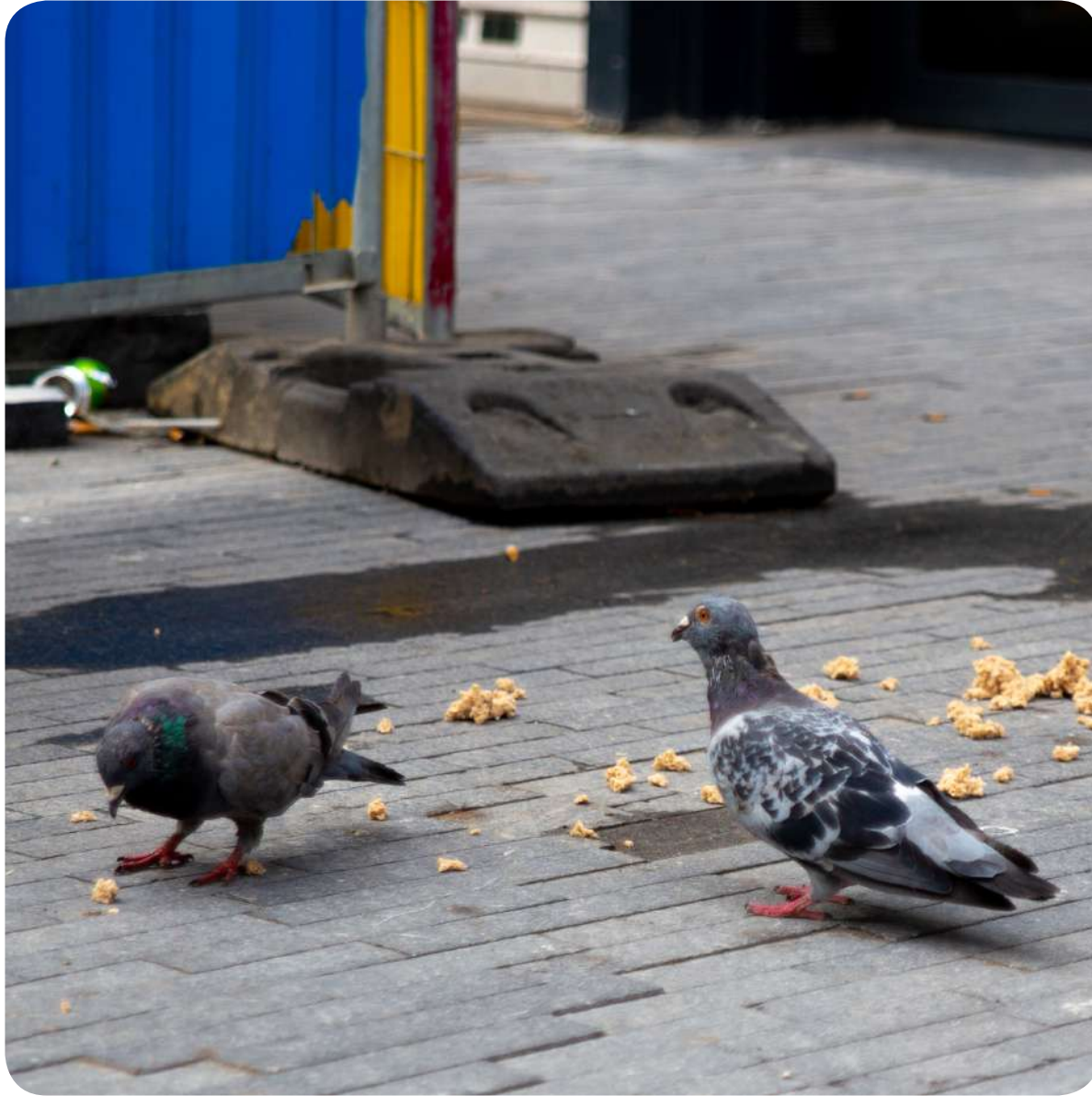
In samenwerking met de lokale actoren heeft mijn directie daarom een inventaris opgemaakt van onburgerlijk gedrag en handelingen die een negatieve impact hebben op de samenleving, die we samen onder de noemer “overlast” kunnen bundelen, en reikt ze preventieve maatregelen aan die door de actoren in de praktijk werden bedacht.

Het gericht bestrijden van overlast is zeker een uitdaging voor de lokale veiligheidsactoren en vereist een rationele en methodische aanpak. Daarom werd dit probleem met de grootste zorg bestudeerd, waarbij rekening werd gehouden met de laatste ontwikkelingen op het gebied van criminologisch of juridisch onderzoek. In elke fase van de totstandkoming van deze gids werd mijn directie bijgestaan door academische deskundigen, die ik wil bedanken voor hun inzet en de ernst waarmee ze deze problematiek benaderden.

Naast een korte theoretische uiteenzetting, tekenen de volgende pagina's een aantal actiesporen uit om problemen waarmee iedere lokale mandataris te maken krijgt lokaal aan te pakken en zo onze samenleving leefbaarder te maken.

Pierre THOMAS

Directeur, Directie Lokale Integrale Veiligheid

I. Inleiding

Op een duidelijke en heldere manier spreken over overlast is geen gemakkelijke klus. In de eerste plaats omdat het gaat om een “containerbegrip” dat verschillende subverschijnselen omvat. Bovendien is overlast subjectief: met andere woorden, het betekent niet voor iedereen hetzelfde. Er bestaat geen eenduidige, universele definitie. Daarnaast maakt het onderscheid tussen overlast, sociale overlast en inbreuken op de burgerlijke wellevendheid het nog moeilijker om een algemene consensus te bereiken. Sommigen stellen dat het begrip overlast niet langer mag worden gebruikt. Professor E. Enhus bevestigt in dat verband in een interview voor deze gids: *“Het is nog zoeken naar een meer neutrale term, maar ik zou het woord “sociale overlast” in ieder geval vermijden. Met andere woorden, “sociale overlast” is een “containerbegrip” dat moeilijk te gebruiken is en het zou dus interessant zijn om concreter te werk te gaan en het niet meer over het begrip zelf, maar wel over zijn subcategorieën te hebben. Op die manier wordt alles een beetje neutraler.”*¹

De antwoorden op de vraag naar de oorsprong van dit begrip en de redenen voor het ontstaan van dit fenomeen lopen uiteen. De nadruk ligt daarbij vooral op het feit dat de maatschappij steeds individualistischer en tegelijkertijd minder tolerant is geworden. Ook de kloof tussen ouderen en jongeren wordt steeds groter. Eigenlijk is het een samenspel van verschillende factoren. Maar wat de precieze reden ook is, we stellen vast dat het begrip overlast sinds de laatste decennia van de 20ste eeuw een terrein bestrijkt dat steeds groter is geworden en dat verklaart waarom dit begrip zich maar moeilijk laat vatten. Het doel van deze gids is dan ook om orde en duidelijkheid in dit containerconcept te brengen. Daarnaast willen we met deze gids bijdragen aan een goed onderbouwd lokaal beleid voor de aanpak van dit fenomeen in al zijn subverschijnselen.

Heel concreet schetst de gids eerst het historische en juridische kader van overlast. In een tweede stap wordt een overlaststypologie voorgesteld. In een derde fase wordt aangedrongen op een geïntegreerde en integrale aanpak die in de strijd tegen overlast moet worden ontwikkeld en passeren de verschillende sleutelactoren die hierin een

¹ Interview met E. ENHUS, hoogleraar aan de faculteit Criminologie van de ULB, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 17 oktober 2017.

rol zullen spelen de revue. Er wordt ook specifieke aandacht besteed aan meting en evaluatie. Ten slotte worden concrete voorbeelden van projecten belicht zodat iedere lokale mandataris zich er in het kader van zijn of haar veiligheidsbeleid op kan inspireren.

Omdat het aanpakken van overlast prioritair wordt toevertrouwd aan de FOD Binnenlandse Zaken en meer specifiek aan de Directie Lokale Integratie Veiligheid (SLIV), wordt in de Kadernota Integratie Veiligheid (KIV) de oprichting van een multidisciplinaire werkgroep vooropgesteld om over relevante gegevens te beschikken om een realistisch beeld van de “overlastgedragingen” te hebben².

Deze gids sluit hierbij aan en beantwoordt dus aan verschillende strategische doelstellingen van de KIV:

- De weergave van overlast verfijnen en de speciale controlemechanismen voor de regeling van overlastgedragingen vastleggen.
- Het beleid betreffende communicatie, informatie en sensibilisering van de burger versterken.
- De sociale relaties in wijken weer aanknopen, de veerkracht ten opzichte van overlast verhogen en de bewoners betrekken bij het bepalen van de prioriteiten inzake overlastpreventie³.

In dat verband heeft SLIV verschillende initiatieven ondernomen:

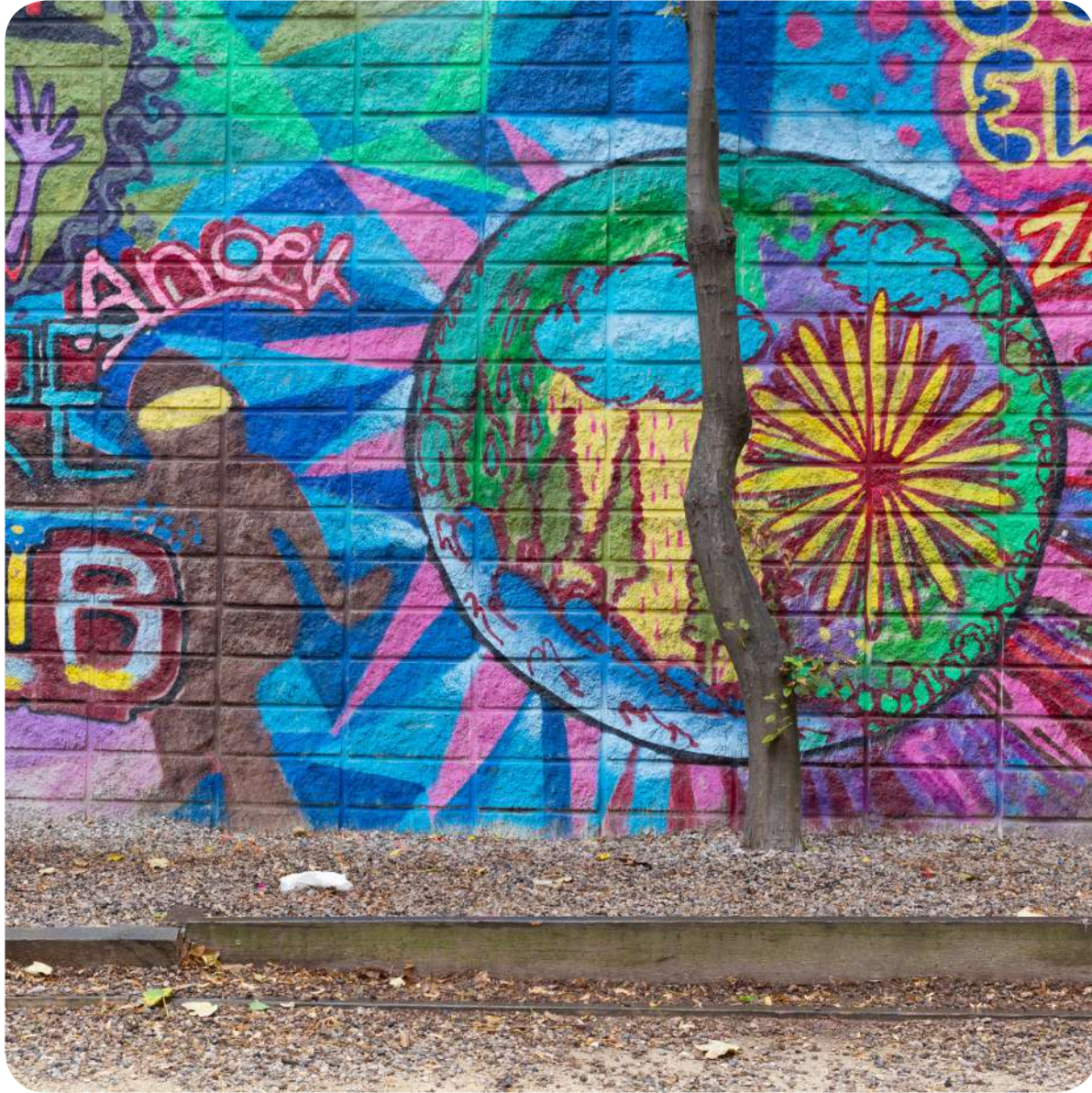
- De directie SLIV heeft verschillende projecten gescreend die specifiek zijn toegespitst op overlastpreventie (Brussel-Stad, Luik, Oostende en Binche).
- Er werd een werkgroep opgericht door een beroep te doen op de preventiediensten met een Strategisch Veiligheids- en Preventieplan (SVPP). Deze groep van deskundigen met praktijkervaring keurde meer bepaald de ontwikkeling van een vereenvoudigde overlasttypologie goed⁴.

² Kadernota Integratie Veiligheid 2016-2019, p. 150.

³ Ibidem.

⁴ Het doel is om over een typologie te beschikken die gemakkelijk dagelijks kan worden gebruikt, met daarin de belangrijkste subverschijnselen (zie hoofdstuk III. Overlasttypologie).

- Vijf academische experts in verschillende en complementaire specialismen (criminologie, recht, politieke wetenschappen) werden geraadpleegd om de thema's die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met overlast en onburgerlijk gedrag te objectiveren. Op basis van die interviews werd deze gids verrijkt met essentiële wetenschappelijke inzichten vanuit een academisch perspectief.
- Alle gemeenten met een SVPP werden opgeroepen om hun best practices met betrekking tot de preventie van overlast of onburgerlijk gedrag te delen. In totaal werden een honderdtal fiches verzameld. Die worden gebundeld in deel 5 van deze gids.

II. Historisch en juridisch kader

1. Juridische oorsprong van het begrip

"In de tijd van Napoleon werden er enkele decreten uitgevaardigd over hinderlijke inrichtingen die lawaai en gezondheidsproblemen konden veroorzaken. Dus dat werd toen al gereguleerd." "Het is echter geen sinecure om "het begrip overlast in de tijd te situeren."⁵

Als we dieper ingaan op de term overlast, merken we meteen dat er verschillende begrippen naar voren komen: aantasting van de openbare rust, verstoring, onwillevend gedrag enz.

Het is derhalve bijzonder moeilijk om alle termen die direct of indirect verband houden met het thema overlast te definiëren. Daarom hebben we ervoor gekozen om drie kernbegrippen vanuit juridisch standpunt te belichten: overlast, inbreuken op de burgerlijke wellevendheid en gemeentelijke administratieve sancties.

a. Overlast

Juridisch gezien komt het thema overlast voor het eerst ter sprake begin jaren negentig, ook al verschijnt dit woord in zijn huidige vorm pas later. Het begrip "inbreuken op de openbare rust" wordt immers vermeld in artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, gecodificeerd door het koninklijk besluit van 24 juni 1988 (B.S. 03/09/1988) en bekrachtigd door de wet van 26 mei 1989 (B.S. 30/05/1989).

Die wet zou verschillende keren gewijzigd worden, onder meer door de wet van 13 mei 1999, die het begrip "openbare overlast" invoert:

⁵ Interview met V. FRANCIS, docent aan de Université Catholique de Louvain-la-Neuve, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.

⁶ Interview met W. HARDYNS, hoogleraar aan de Universiteit Gent, FOD Binnenlandse Zaken Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 20 oktober 2017.

Hoofdstuk IV Bevoegdheden van de gemeenten in 't algemeen, Art. 135. §2:

De gemeenten hebben ook tot taak het voorzien, ten behoeve van de inwoners, in een goede politie, met name over de zindelijkheid, de gezondheid, de veiligheid en de rust op openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen. Meer bepaald, en voor zover de aangelegenheid niet buiten de bevoegdheid van de gemeenten is gehouden, worden de volgende zaken van politie aan de waakzaamheid en het gezag van de gemeenten toevertrouwd:

1° alles wat verband houdt met een veilig en vlot verkeer op openbare wegen, straten, kaden en pleinen, hetgeen omvat de reiniging, de verlichting, de opruiming van hindernissen, het slopen of herstellen van bouwvallige gebouwen, het verbod om aan ramen of andere delen van gebouwen enig voorwerp te plaatsen dat door zijn val schade kan berokkenen, of om wat dan ook te werpen dat voorbijgangers verwondingen of schade kan toebrengen of dat schadelijke uitwasemingen kan veroorzaken; voor zover de politie over het wegverkeer betrekking heeft op blijvende of periodieke toestanden, valt zij niet onder de toepassing van dit artikel;

2° het tegengaan van inbreuken op de openbare rust, zoals vechtpartijen en twisten met volksoploop op straat, tumult verwekt in plaatsen van openbare vergadering, nachtgerucht en nachtelijke samenscholingen die de rust van de inwoners verstoren;

3° het handhaven van de orde op plaatsen waar veel mensen samenkomen, zoals op jaarmarkten en markten, bij openbare vermakelijkheden en plechtigheden, vertoningen en spelen, in drankgelegenheden, kerken en openbare plaatsen;

4° het toezicht op een juiste toemeting bij het slijten van waren (waarvoor meeteenheden of meetwerktuigen gebruikt worden) en op de hygiëne van openbaar te koop gestelde eetwaren;
(...)

7° het nemen van de nodige maatregelen, inclusief politieverordeningen, voor het tegengaan van alle vormen van openbare overlast (wet van 13 mei 1999, art. 7).⁷

Met de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties worden in de Franse tekst de woorden “dérangement public” vervangen door het woord “incivilités”.

⁷ Art.135 van de nieuwe gemeentewet van 24 juni 1988, (B.S. 03/09/1988).

Er bestaat geen juridische definitie van “sociale overlast”, wat een relatief nieuw begrip is⁸. Zo moet worden opgemerkt dat in het ministerieel besluit van 24 december 2013 over de SVPP 2014-2017 de definitie van sociale overlast overeenkomt met de definitie van inbreuken op de burgerlijke wellevendheid. Het begrip “overlast” wordt niet gedefinieerd in de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, maar in de omzendbrief van 22 juli 2014 die uitleg verschaft bij de nieuwe regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties (GAS), wordt de definitie van omzendbrief OOP30 bis⁹ van 3 januari 2005 overgenomen:

“factoren van het stadsleven waarvan de openbare uiting leidt tot een onveiligheidsgevoel en zich vertaalt in milieubederf en een achteruitgang van het sociaal weefsel. Het betreft de inbreuken op de burgerlijke wellevendheid voorzien door de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties”¹⁰

Het ministerieel besluit van 27 december 2017 betreffende de SVPP 2018-2019 bevestigt dezelfde definitie van sociale overlast (artikel 1) en bundelt de twee begrippen “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” en “sociale overlast” in één definitie (artikel 7).¹¹

De wetgever legt dus het verband tussen de termen “sociale overlast” en “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” en beschouwt ze als synoniemen die onderling verwisselbaar zijn.

We merken op dat de academische deskundigen het niet noodzakelijkerwijs eens zijn met deze vaststelling. Zo beschouwen sommigen de inbreuken op de burgerlijke wellevendheid als “onopzettelijk onburgerlijk gedrag”, terwijl overlast verband houdt met “gedrag dat een echte inbreuk of schending inhoudt”¹². Omgekeerd zijn sommigen van mening dat het begrip “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” eerder verband houdt met een “kwaadwillig opzet om schade te berokkenen”, terwijl overlast wordt veroorzaakt door “personen die zich niet noodzakelijkerwijs bewust zijn van de omvang van hun daden en de dader zich er vaak niet van bewust is dat zijn daden een overlast zijn.”¹³

⁸ Interview met C. GUILLAIN, hoogleraar recht aan de Université Saint-Louis - Bruxelles, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 13 november 2017.

⁹ Omzendbrief aangaande de uitvoering van de wetten van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, van 7 mei 2004 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en de nieuwe gemeentewet en van 17 juni 2004 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet (B.S. 20.01.2005).

¹⁰ Art. 1 van het ministerieel besluit tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2014-2017 (B.S. 31.12.2013).

¹¹ Art. 1 en 7 van het ministerieel besluit tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2018-2019 (B.S. 05.02.2018).

¹² Interview met C. GUILLAIN, hoogleraar recht aan de Université Saint-Louis - Bruxelles, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 13 november 2017.

¹³ Interview met V. FRANCIS, docent aan de Université Catholique de Louvain-la-Neuve, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.

b. *Inbreuken op de burgerlijke wellevendheid*

De begrippen “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” en “sociale overlast” worden in verschillende juridische bronnen als synoniemen beschouwd¹⁴. Derhalve komt overlast eveneens ter sprake in de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke sancties. De wetgever besliste inderdaad om in de Franse tekst de woorden “dérangement public” te vervangen door de term “incivilités”:

Art. 48. In de Franse tekst van artikel 135, § 2, tweede lid, 7°, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 mei 1999, worden de woorden “de dérangement public” vervangen door het woord “d’incivilités”.¹⁵

We wijzen erop dat het begrip “overlast” niet als zodanig in de GAS-wet wordt gedefinieerd. Hiervoor kan worden teruggegrepen naar de definitie in omzendbrief OOP30bis¹⁶ en de nieuwe gemeentewet van 17 juni 2004 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet. Hierin werd overlast omschreven als: “de openbare overlast heeft betrekking op, voornamelijk individuele, materiële gedragingen die het harmonieuze verloop van de menselijke activiteiten kunnen verstoren en de levenskwaliteit van de inwoners van een gemeente, een wijk, een straat, kunnen beperken op een manier die de normale druk van het sociale leven overschrijdt.”¹⁷

De KIV heeft het dan weer over overlast of overlastgedragingen.¹⁸

¹⁴ Supra hoofdstuk II, punt 1.a).
¹⁵ Artikel 48 van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties van 24 juni 2013, gewijzigd door de wet van 21 december 2013 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken (B.S. 31.12.2013).
¹⁶ Omzendbrief OOP30bis aangaande de uitvoering van de wetten van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, van 7 mei 2004 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en de nieuwe gemeentewet en van 17 juni 2004 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet (B.S. 20.01.2005).
¹⁷ Omzendbrief van 22 juli 2014 waarbij uitleg verschaft wordt bij de nieuwe regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 08.08.2014).
¹⁸ Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019, p. 149.

c. *Gemeentelijke administratieve sancties*

De wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (hierna de GAS-wet), die op 1 juli 2013 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, strekt ertoe de oude regelgeving inzake gemeentelijke administratieve sancties te moderniseren en te verduidelijken. De wetgever opteerde voor een specifieke wet wegens een gebrek aan duidelijkheid in de ‘oude’ regelgeving en omwille van de evoluties in de praktijk wat de toepassing van deze sancties betreft.¹⁹

Volgens de omzendbrief van 22 juli 2014 kan openbare overlast worden beschouwd als lichte vormen van verstoring van de openbare rust, veiligheid, gezondheid en zindelijkheid. Er wordt, louter bij wijze van voorbeeld, een opsomming gegeven van enkele gedragingen die een geval van openbare overlast kunnen vormen en die het voorwerp zouden kunnen zijn van een administratieve sanctie. Een greep uit deze voorbeelden²⁰:

- ▶ het gebruik van elektrische grasmachines of met warmtemotoren en zaagmachines op zondag;
- ▶ het buitenzetten van vuilniszakken voor een bepaald uur;
- ▶ handel en bezit van schadelijke middelen zoals lachgas;
- ▶ het opzettelijk aanrichten van schade aan planten in openbare parken en plantsoenen;
- ▶ het laten baden van huisdieren in visvijvers of waters van openbare parken en plantsoenen of hen de sierdieren laten beschadigen;
- ▶ het verbranden van stoffen die een sterk prikkelende geur verspreiden;
- ▶ de overschrijding van het maximale aantal personen in een inrichting die toegankelijk is voor het publiek;
- ▶ het hinderen van het verkeer door een hond niet aan de lijn te houden;
- ▶ het bedekken van straatnaamborden en huisnummers;
- ▶ het aanbrengen van aanplakkingen op plaatsen waar dit niet toegelaten is;
- ▶ het zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming aanbrengen van bedradingen, toestellen of andere verbindingen, uitgaande van een privé-initiatief;
- ▶ het opstellen van woonwagens op plaatsen die daarvoor niet worden ingericht;
- ▶ het voeren van wilde of verwilderde dieren;
- ▶ het aanbieden van afvalstoffen afkomstig uit andere gemeenten;
- ▶ het bedelen van reclamedrukwerk in leegstaande panden of in brievenbussen waarop een zelfklever werd aangebracht die aangeeft dat de bewoner geen reclamedrukwerk wenst te ontvangen;
- ▶ de verkoop of het gebruik van rotjes of vuurwerk bij bepaalde gelegenheden, op bepaalde uren of op bepaalde plaatsen;
- ▶ urineren op openbare plaatsen.

¹⁹ Omzendbrief van 22 juli 2014 waarbij uitleg verschaft wordt bij de nieuwe regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 08.08.2014).
²⁰ Ibidem.

d. *Conclusies*

Bij het lezen van al die reglementeringen stellen we vast dat de begrippen “sociale overlast” en “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” nauw met elkaar verbonden zijn en volgens de wetgever onderling verwisselbaar zijn.

Die vaststelling wordt echter niet gedeeld door academische deskundigen die de termen overlast en inbreuken op de burgerlijke wellevendheid niet als synoniemen beschouwen. Het is eveneens belangrijk te benadrukken dat ze het niet eens zijn met de definitie van deze twee begrippen, waaruit blijkt dat er geen duidelijke consensus bestaat over het begrip sociale overlast. *“Dit geeft aan dat het hier gaat om een allegaartje van categorieën. Je steekt er eigenlijk in wat je zelf wil.”*²¹

Die vaststelling komt overeen met het standpunt van professor Els Enhus²², die het heeft over een *“ongelukkig begrip dat meer een soort conceptuele constructie is, zoals het onveiligheidsgevoel. De impact van een term is echter enorm en het is aangewezen om het meteen te hebben over de verschillende soorten problematische gedragingen zoals beschreven in de overlasttypologie die door de FOD Binnenlandse Zaken werd opgesteld”*.²³

De definitie van overlast kan niet anders dan subjectief zijn omdat overlast sterk afhankelijk is van de aanvaardbare levensstandaard in de directe omgeving op een bepaald moment (type bevolking, gemeenschap, cultuur, maatschappij, individu, ...). Zo geeft D. DE VALKENEEER een veelzeggend voorbeeld van geluidshinder: *“Hoewel het mogelijk is om lawaai met de huidige technologie objectief te meten, kunnen we niet om subjectieve begrippen heen, zoals rust, wat voor elk individu iets anders kan betekenen.”*²⁴

Een bepaalde gedraging kan dus in de ogen van bepaalde individuen of groepen van individuen wel eens overlast veroorzaken waarvoor echter geen gemeentelijke administratieve sanctie wordt opgelegd, terwijl het tegendeel ook waar kan zijn. Uiteindelijk zijn het de lokale verkozenen, die de meerderheid van de lokale bevolking vertegenwoordigen, die beslissen over de rust, veiligheid, gezondheid en de openbare netheid waarvoor ze verantwoordelijk zijn.

21 Interview met C. GUILLAIN, hoogleraar aan de Université Saint-Louis - Bruxelles, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 13 november 2017.
22 Interview met E. ENHUS, hoogleraar aan de faculteit Criminologie van de ULB, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 17 oktober 2017.
23 Ibidem, zie Hoofdstuk III. Overlasttypologie.
24 Interview met D. DE VALKENEEER, advocaat en assistent aan de Université Catholique de Louvain, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.

2. Overlast vandaag: een prioriteit voor ons allemaal

a. *Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019 (KIV)*

De KIV is het basisdocument van het Belgische veiligheidsbeleid. De KIV bepaalt conceptueel en inhoudelijk alle andere beleidsdocumenten, zowel op het vlak van de uitgangspunten, als inzake de prioriteiten van het veiligheidsbeleid.²⁵

De KIV stelt onder andere dat overlast prioritair moet worden aangepakt. De volgende strategische doelstellingen mikken op een “betere verdeling van de publieke ruimte”:

- De weergave van overlast verfijnen en de speciale controlemechanismen voor de regeling van overlastgedragingen vastleggen;
- Het optreden van de verschillende (openbare en private) actoren op het vlak van preventie, repressie en opvolging van de overlast beter coördineren;
- Het proces inzake signaleren, opvolgen en oplossen van de overlast verbeteren;
- Het beleid betreffende communicatie, informatie en sensibilisering van de burger versterken;
- De sociale relaties in wijken weer aanknopen, de veerkracht ten opzichte van overlast verhogen en de bewoners betrekken bij het bepalen van de prioriteiten inzake overlastpreventie;
- Een afschrikkende aanwezigheid garanderen op kritieke plaatsen (prioritaire zone of “hotspot”²⁶);
- Bemiddeling bevorderen en vergemakkelijken;
- Adequate repressiemiddelen aanwenden²⁷.

25 KIV 2016-2019, p. 7.
26 Mogelijke “hotspots” zijn bijvoorbeeld openbare vervoersnetten, scholen, grote woonblokken, feestplaatsen, ... (Bron: KIV 2016-2019).
27 KIV 2016-2019, p. 149.

b. Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019 (NVP)

Het NVP is het plan voor een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus. Het draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de KIV²⁸. Een van zijn prioritaire doelstellingen is het “Verbeteren van de openbare orde”, waaronder ook overlast valt²⁹.

c. Strategische Veiligheids- en Preventieplannen 2018-2019 (SVPP)³⁰

Het SVPP is een meerjarenovereenkomst tussen de federale staat, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken, en de lokale overheden, vertegenwoordigd door de burgemeester en de algemeen directeur (gemeentesecretaris in Brussel), die prioritaire fenomenen en een dispositief coördinatie beschrijft. De fenomenen worden gekozen en gemotiveerd door de gemeente op basis van een lokale veiligheidsdiagnostiek (LVD) en de lokale beleidskenmerken. De overeenkomst vertaalt de fenomenen en het dispositief coördinatie in algemene, strategische en operationele doelstellingen, met vermelding van de verwachte resultaten en resultaatsindicatoren. De gemeente verbindt zich ertoe alles in het werk te stellen om die resultaten tegen het einde van de overeenkomst te behalen.

Op het vlak van veiligheid en preventie op gemeentelijk niveau zien we dat 86³¹ van de 109 gemeenten die een SVPP hebben, van overlast een prioriteit maken.

d. Zonale Veiligheidsplannen 2014-2019 (ZVP)³²

Het ZVP heeft tot doel de politieactiviteiten op lokaal niveau te plannen en uit te voeren. Het kadert in een geïntegreerde en integrale veiligheidsaanpak en wordt uitgewerkt rekening houdende met de verschillende andere planningsinstrumenten, zowel op federaal en gewestelijk niveau (beleidslijnen van ministers, KIV, NVP, ...) als op lokaal niveau (lokaal integraal veiligheidsplan, beleidslijnen van de burgemeesters, strafrechtelijk beleid van de procureur des Konings, bijvoorbeeld opgenomen in het beleidsplan van het parket).³³

²⁸ KIV 2016-2019, p. 7.

²⁹ NVP 2016-2019, p. 72.

³⁰ Koninklijk besluit van 25 december 2017 betreffende de verlenging 2018-2019 van de strategische veiligheids- en preventieplannen (B.S. 05.02.2018) en het ministerieel besluit van 27 december 2017 tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2018-2019 (B.S. 05.02.2018).

³¹ Cijfer van 2017.

³² Art. 35-37 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (B.S. 05.01.1999).

³³ Interministeriële omzendbrief PLP 50 betreffende de procedure tot indiening van de zonale veiligheidsplannen en de goedkeuring ervan door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie (B.S. 17.09.2013), p. 1.

Op politieel niveau geven 161³⁴ van de 193 lokale politiezones in hun ZVP 2014-2017 aan dat sociale overlast voor hen een prioriteit is. In het kader van de afstemming van de ZVP's 2014-2017 met het NVP 2016-2019 hebben 86³⁵ politiezones (van de 150 die een addendum hebben toegevoegd) het “Verbeteren van de openbare orde” als prioriteit aangemerkt, waaronder ook overlast valt. We merken op dat overlast al meer dan 10 jaar in de top 5 van politieprioriteiten staat.

e. Andere plannen

Ook andere plannen die uitgaan van de verschillende bevoegdheidsniveaus besteden aandacht aan het fenomeen van overlast. Onder meer de contracten “duurzame stad” van de federale overheid, de door het Vlaams Stedenbeleid gesubsidieerde stadsvernieuwingsprojecten, de sociale cohesieplannen van het Waalse Gewest, de Brusselse preventie- en buurtplannen, willen stuk voor stuk een positieve bijdrage leveren aan een fijne samenleving.

³⁴ Intern document van de FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Transversale analyse van de ZVP's 2014-2017.

³⁵ Intern document van de FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Analyse van de addenda bij de Zonale Veiligheidsplannen 2018-2019.

III. Overlasttypologie

1. Methodologie

a. Vanwaar een typologie?

Sinds de jaren 2000 is het veiligheids- en preventiebeleid prioritair gericht op het aanpakken van sociale overlast. Het begrip overlast kan echter per definitie een hele reeks gedragingen op een bepaald moment in een bepaalde samenleving behelzen. Toch is het belangrijk om over een classificatie van “overlast” te beschikken die het mogelijk maakt om praktijken die één of meer vormen van overlast targeten, te groeperen en te delen, vermits één en dezelfde praktijk (bijv. bemiddeling) nuttig kan zijn in de strijd tegen een hele reeks overlastgedragingen. Daarnaast is een typologie ook interessant voor het opzetten van meer gerichte en dus kwaliteitsvollere preventie- en veiligheidsprojecten. Ten slotte zal zo’n typologie de analyse van de verschillende vormen van overlast op nationaal niveau gemakkelijker maken, voor zover alle stakeholders er gebruik van maken.

b. Ontwikkelproces

We lanceerden een oproep bij de preventieambtenaren om een werkgroep op te richten met als hoofddoel een vereenvoudigde typologie van sociale overlast op te stellen met het oog op de uitwisseling van nuttige praktijken.

23 gemeenten met een SVPP toonden interesse om aan onze werkgroep deel te nemen. Een tiental gemeenten werden uitgenodigd uit om een gewestelijk, taalkundig en demografisch evenwicht te garanderen: Anderlecht, Antwerpen, Ronse, Genk, Leuven, Namen, Spa, Péruwelz, Charleroi, Tongeren, Etterbeek en Schaarbeek.

Concreet legden we aan de leden van de werkgroep een ontwerp van vereenvoudigde typologie voor. Die is gebaseerd op de typologie van 2011, opgesteld in samenwerking met de federale politie en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) ter voorbereiding van de Zonale Veiligheidsplannen 2014-2017. Samen met de leden van de werkgroep vroegen we ons af of de gemeenten het overgrote deel van hun overlastprojecten in deze vereenvoudigde typologie konden onderbrengen.

Na 3 brainstormen en besprekingen kwamen we tot de typologie die in deze gids wordt voorgesteld. Die typologie is bedoeld als een eenvoudig instrument dat dicht bij de praktijk staat en dat elke gemeente in staat moet stellen om de strijd tegen overlast aan te gaan of om de reeds geleverde inspanningen te optimaliseren. De typologie bevat de belangrijkste vormen van overlast waarmee een gemeente te maken kan krijgen en is onderverdeeld in 6 categorieën en 37 subcategorieën.

2. Typologie en categorieën

a. Verkeer

Deze categorie omvat alle vormen van overlast als gevolg van motorvoertuigen die niet systematisch door de politie worden geverbaliseerd of waarvan de verbalisatie geen einde maakt aan de schadelijke handelingen (achtergelaten autowrakken, hinderlijk parkeren, het verkeer belemmeren).

b. Vandalisme - Schade

Deze categorie omvat alle schade aan roerende of onroerende goederen alsook graffiti en andere tags en vandalisme in het algemeen.

c. Netheid - Omgeving

Deze categorie omvat overlast in verband met de netheid in de openbare ruimte in het algemeen: sluikestorten, hondenuitwerpselen, niet opgehaalde vuilniszakken, ... Daarnaast gaat het ook om wildplakken, slecht onderhouden gemeenschappelijke ruimten en rookhinder.

d. Geluidshinder

Deze categorie omvat fenomenen en gedragingen die in een buurt overlast kunnen veroorzaken door overmatig lawaai: lawaaiige voertuigen, dieren, vuurwerk, ... maar ook ander kabaal (hard roepen, luide muziek, ...).

e. Storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën

In deze categorie worden handelingen ondergebracht die niet in een andere categorie worden vermeld en die specifieke overlast veroorzaken (honden die niet aangelijnd zijn, dronkenschap op de openbare weg....) of die verband houden met bepaalde gedragingen (druggebruik, bedelen, belemmering van de vrije doorgang in de openbare ruimte, ...).

f. Andere

Omdat een exhaustieve typologie van overlast onmogelijk is, kunnen in deze categorie ook andere gedragingen worden ondergebracht die niet tot de vorige categorieën behoren.

De typologie wordt hieronder voorgesteld, met enkele voorbeelden voor de verschillende categorieën en subcategorieën

Typologie - nuisances overlast

A	Circulation	Verkeer
1	véhicules abandonnés	achtergelaten voertuigen
2	stationnement gênant/illégal	hinderlijk/illegaal parkeren
3	entrave à la circulation en général	verkeershinder algemeen
4	autres	andere
B	Vandalisme - Dégradation	Vandalisme - Schade
5	graffiti	grafitti
6	dégradation de biens immobiliers (hors graffiti)	schade onroerende goederen (niet graffiti)
7	dégradation d'autres biens mobiliers (hors graffiti)	schade andere roerende goederen (niet graffiti)
8	autres	andere
C	Propreté - Environnement	Netheid - Omgeving
9	jet de détritus sur la voie publique	zwerfvuil
10	poubelles publiques qui débordent	overvolle openbare vuilbakken
11	poubelles privées non ramassées	niet opgehaalde private vuilbakken
12	dépôts de déchets/dépôts clandestins d'immondices	afval dumpen/sluikstorten
13	affichage sauvage (dépliants, affiches, publicités,...)	wildplakken(flyers, posters, reclame,...)
14	déjections animales	dierlijke uitwerpselen
15	fumée incommode	rookhinder
16	absence d'entretien	gebrek aan onderhoud
17	autres	andere

Typologie - nuisances overlast

D	Nuisances sonores	Geluidshinder
18	personnes parlant à voix très haute ou criant	roepen of zeer luid praten
19	voisins bruyants	lawaaierige buren
20	véhicules bruyants	lawaaierige voertuigen
21	musique bruyante (ne venant pas de chez les voisins)	luide muziek (niet van buren)
22	alarmes (sonnerie incessante/hors service)	alarmen(aanhoudend/rinkelen/kapot)
23	animaux bruyants	lawaaierige dieren
24	machines bruyantes - chantiers	lawaaierige machines- werven
25	feux d'artifice - pétards	vuurwerk - klappertjes
26	autres	andere
E	Comportement dérangeant causé par des personnes en dehors des autres catégories	Storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën
27	consommation de drogues	drugs gebruiken
28	consommation d'alcool - ivresse publique	alcohol gebruiken- openbare dronkenschap
29	méthodes incommodes de mendicité	hinderlijke bedelen
30	méthodes incommodes de vente	hinderlijk verkopen
31	chiens non tenus	loslopende honden
32	entrave au libre passage dans l'espace public	hinder van de vrije doorgang in de openbare ruimte
33	uriner/cracher en public	urineren in openbaar/spuwen
34	prostitution incommode	hinderlijke prostitutie
35	Intimidation/harcèlement/insultes	intimidatie/lastig vallen/beledigingen
36	bagarres	vechten
37	autres	andere
F	Autres	Andere

36

36 De tabel is tweetalig om ervoor te zorgen dat alle actoren die betrokken zijn bij het preventiebeleid de juiste terminologie hanteren

IV. Hoe overlast voorkomen?

1. Inleiding: Een geïntegreerde en integrale aanpak

Omdat het heel moeilijk is om het fenomeen overlast te definiëren, is het belangrijk om hier een geïntegreerd en integraal lokaal veiligheidsbeleid te ontwikkelen. Het integrale aspect houdt in dat aanhoudend aandacht wordt besteed aan iedere schakel in de veiligheidsketen: preventie (proactief), reactie/repressie (reactief) en opvolging van daders en slachtoffers. Zo'n geïntegreerde aanpak is alleen mogelijk wanneer alle betrokken actoren, uit verschillende sectoren en op verschillende bevoegdheidsniveaus, samenwerken en elkaars bevoegdheden respecteren, met als doel tot een gezamenlijke oplossing voor de vastgestelde problemen te komen.

En omdat een dergelijke aanpak berust op overleg en coherentie tussen actoren en voorzieningen, is er een goed draagvlak voor de maatregelen die worden genomen, wat hun doeltreffendheid ondersteunt. Ten slotte is het de bedoeling dat deze aanpak bij iedere stap in het beleid wordt toegepast, dus bij de ontwikkeling, uitvoering, opvolging, evaluatie en bijsturing³⁷.

Hierna belichten we de belangrijkste actoren voor de ontwikkeling van een dergelijk beleid. Die actoren kunnen ingrijpen op het niveau van de verschillende schakels van de veiligheidsketen.

2. Actoren van een overlastproject

a. *De burgemeester*

De burgemeester beslist samen met het college en na goedkeuring van de gemeenteraad over de globale beleidslijnen van het geïntegreerde en integrale veiligheidsbeleid van de gemeente op het vlak van bestrijding van overlast. Politieke wil is hierbij essentieel.

³⁷ FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, "Naar een lokaal integraal veiligheidsbeleid". Verantwoordelijke uitgever: J. GLORIE, Waterloolaan 76, 1000 Brussel. Publicatiedatum: 2008 (2de versie).

b. De lokale coördinator van het veiligheidsbeleid

De opdracht van deze coördinator bestaat erin het lokale veiligheids- en preventiebeleid op het vlak van bestrijding van overlast voor te bereiden, te ontwikkelen, uit te voeren, op te volgen en te evalueren. Daartoe ontwikkelt hij partnerschappen en overlegt hij met de verschillende hoofdactoren in de strijd tegen overlast. Hij vervult dus een essentiële rol in het voorkomen en bestrijden van overlast.

We wijzen erop dat de functies van coördinator, facilitator en manager van cruciaal belang zijn voor de ontwikkeling van een veiligheids- en preventiebeleid. In dichtbevolkte stadscentra is ook de wijkmanager een belangrijke spil. In gemeenten met een strategisch veiligheids- en preventieplan is het vaak de preventieambtenaar die deze rol opneemt. Hij is verantwoordelijk voor het aanknopen van partnerschappen en het bepalen van alle procedures en instrumenten die nuttig zijn voor de uitvoering en opvolging van acties

c. Gemeenschapswachten (GW) en hun diensthoofd

Wat zijn GW?

Gemeenschapswachten zijn personen die rechtstreeks of onrechtstreeks door een gemeente worden tewerkgesteld en die instaan voor het uitvoeren van de opdrachten vastgelegd in de wet van 13 januari 2014³⁸. Het gaat dus eigenlijk om niet-politiële publieke veiligheids- en preventiefuncties. Er wordt doorgaans een onderscheid gemaakt tussen gewone gemeenschapswachten en gemeenschapswachten die bevoegd zijn om inbreuken vast te stellen in het kader van de gemeentelijke administratieve sancties (GW vaststellers).

Welke opdrachten vervullen ze?

Zoals vastgelegd in de wet van 13 januari 2014 en meer bepaald in artikel 3 zijn de gemeenschapswachten belast met veiligheids- en preventieopdrachten, gericht op het verhogen van het veiligheidsgevoel van de burgers en het voorkomen van openbare overlast en criminaliteit door middel van de volgende activiteiten:

- *“het sensibiliseren van het publiek aangaande de veiligheid en de criminaliteitspreventie;*
- *het informeren van de burgers om het veiligheidsgevoel te verzekeren en het informeren en signaleren aan de bevoegde diensten van problemen op het vlak van veiligheid, milieu en het wegennet;*
- *het informeren van automobilisten over het hinderlijk of gevaarlijk karakter van verkeerd parkeren en hen sensibiliseren met betrekking tot het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het correct gebruik van de openbare weg, alsook het helpen van kinderen, scholieren, gehandicapten en ouderen bij het veilig oversteken;*
- *het vaststellen van inbreuken op gemeentelijke reglementen en verordeningen in het kader van artikel 119 bis, §6, van de nieuwe gemeentewet, voor zover het gaat om inbreuken die uitsluitend het voorwerp kunnen uitmaken van administratieve sancties, of inbreuken als bedoeld in artikel 3, 3° (stilstaan en parkeren) van de GAS-wet;*
- *het uitoefenen van toezicht op personen met het oog op het verzekeren van de veiligheid bij evenementen georganiseerd door de overheid;*
- *de ontradende aanwezigheid ter preventie van conflicten tussen personen, met inbegrip van de geweldloze tussenkomst bij vaststelling van verbale conflicten tussen personen;*
- *het begeleiden van schoolgaande kinderen die zich in groep, te voet of per fiets, van thuis naar hun school begeven en omgekeerd;*
- *het verrichten van de vaststellingen die uitsluitend beperkt worden tot de onmiddellijk waarneembare toestand van goederen die de gemeente het recht geeft een belasting of een retributie te heffen.”*

In het kader van deze gids zijn we specifiek geïnteresseerd in activiteiten ter bestrijding van sociale overlast en verkeersonveiligheid (achtergelaten voertuigen, hinderlijk en/of illegaal parkeren en verkeersbelemmeringen in het algemeen). Als de ogen en oren van de gemeente, betekenen de GW, gekleed in hun paarse uniform, een zichtbare, ontradende en geruststellende aanwezigheid op openbare plaatsen. Ze kunnen ook problemen melden en vaststellen en slaan een brug met de burgers. Indien nodig kunnen er voor de meldingen en vaststellingen van de GW vaststellers gemeentelijke administratieve sancties worden opgelegd.

³⁸ Wet van 13 januari 2014 tot wijziging van de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, tot instelling van de dienst gemeenschapswachten en tot wijziging van artikel 119bis van de nieuwe gemeentewet (B.S. 30.01.2014).

Samengevat vervullen de GW in het kader van de bestrijding van overlast de volgende opdrachten:

- de bevolking informeren en sensibiliseren door deel te nemen aan acties of campagnes via eender welk medium of via de verspreiding van preventieboodschappen m.b.t. de verschillende vormen van overlast;
- overlast (preventieve monitoring) melden bij de bevoegde diensten voor verdere behandeling;
- op niet-gewelddadige wijze tussenbeide komen in geval van verbale conflicten tussen personen;
- overlast, meer bepaald inbreuken op gemeentelijke reglementen en verordeningen in het kader van artikel 119 bis, §6, van de nieuwe gemeentewet vaststellen, voor zover het gaat om inbreuken die uitsluitend het voorwerp kunnen uitmaken van administratieve sancties, of inbreuken als bedoeld in artikel 3, 3° (stilstaan en parkeren) van de GAS-wet.

Welke rol vervult het diensthoofd van de GW?

Het diensthoofd is belast met de operationele leiding van alle gemeenschapswachten van de gemeente. Hij stelt de planning op van deze beambten en ziet toe op de kwaliteit van hun werk. De operationele leiding van de GW kan niet worden gedelegeerd aan de partners van de dienst, dit is de politie of een openbare vervoersmaatschappij.

Hij is tevens belast met het tot stand brengen van contacten met de partners van de dienst gemeenschapswachten en met het doorgeven van informatie tussen deze partners en de beambten op het terrein.

Daarnaast zorgt het diensthoofd van de GW er in veel gevallen ook voor dat alle meldingen en vaststellingen van de GW in een database worden ingevoerd met het oog op het analyseren en monitoren van sociale overlast. Op die manier kunnen een hele reeks sociale overlastgedragingen in kaart worden gebracht. Voor concrete voorbeelden verwijzen we naar de projectfiches.

d. Welzijnswerkers

De problemen die onder het begrip “overlast” vallen, houden duidelijk verband met de begrippen samenleving en maatschappelijke samenhang. Daarom is een preventieve aanpak van deze fenomenen niet mogelijk zonder de welzijnsactoren in te schakelen. Er moet een gezonde en respectvolle relatie met alle stakeholders tot stand worden gebracht om de verschillende actiemiddelen te integreren in een integrale, coherente aanpak die alle actoren in de veiligheidsketen kan mobiliseren. Hoewel ze onder toezicht van de gewestelijke en/of gemeenschapsoverheden staan, mogen welzijnswerkers niet worden vergeten en moeten ze worden betrokken bij de verschillende fasen van het opzetten van een systeem ter voorkoming van overlast, met name in het kader van de OCMW's en de taken van maatschappelijk werkers.

Hieronder geven we enkele voorbeelden van welzijnswerkers:

Straathoekwerkers

Straathoekwerk is een interventiemethode waarbij rechtstreeks contact wordt gelegd met burgers en de bevolking. Het is een extra-murosbenadering met een sterke ethische insteek die pleit voor tolerantie en respect voor uitgesloten of gemarginaliseerde bevolkingsgroepen. Straathoekwerk draait helemaal rond maatschappelijk welzijn.

De straathoekwerker is een eerstelijnswerker wiens opdracht beschermd moet worden. Het is belangrijk om in te zien hoe belangrijk de vertrouwensrelatie is die hij met het publiek opbouwt om zijn doelstellingen als maatschappelijk eerstelijns hulpvulner te realiseren. Anderzijds is het betrekken van straathoekwerkers een fundamentele voorwaarde voor het welslagen van preventie en is het noodzakelijk om hen ten minste in te lichten over de overlastanalyse die moet worden uitgevoerd vooraleer een systeem in gebruik kan worden genomen.

Rangezien de eerste stap in de interventie van een straathoekwerker bestaat uit het maken van een analyse van de theoretische (historische, sociale, culturele) en praktische (ontmoeting met de buurtbewoners) omgeving, is het belangrijk om deze actoren te betrekken vanaf de eerste fase in de uitvoering van een preventiebeleid, d.w.z. op het niveau van analyse en diagnostiek³⁹.

³⁹ C. SHAUT, L. VAN CAMPENHOUDT, *Le travail de rue en communauté française, onderzoeksverslag voor de Koning Boudewijnstichting. Editions des facultés universitaires Saint-Louis, Brussel, oktober 1994, p.21.*

De getuigenissen en ervaringen van deze actoren maken het immers mogelijk om de diagnostiek bij te stellen en te verfijnen. Daarom moet bij het stellen van deze diagnostiek bijzondere aandacht uitgaan naar straathoekwerkers.

Sociaal-culturele animators

Animators/opleiders en ander begeleidend personeel spelen een fundamentele rol in de ontwikkeling van respectvolle relaties en harmonieus samenleven. Deze actoren uit het maatschappelijke middenveld zijn van essentieel belang voor de uitvoering van actieplannen ter voorkoming van overlast. Ze moeten dus in de mechanismen worden ingeschakeld zonder ze te instrumentaliseren en vooral zonder de bestaande vertrouwensrelaties tussen hen en hun publiek in gevaar te brengen. In veel gevallen lijkt het verenigingsweefsel niet veel te maken te hebben met veiligheid. Nochtans is de input van deze actoren zeer waardevol zowel bij het analyseren van de situatie als bij het verstrekken of verspreiden van informatie of best practices.

e. Gemeentelijke vaststellende ambtenaren en sanctionerend ambtenaar

De wet van 24 juni 2013⁴⁰ betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (GAS-wet) en de uitvoeringsbesluiten voorzien in het bijzonder in de functies van sanctionerend ambtenaar en vaststellend ambtenaar. Zij komen als eerste tussenbeide voor het opleggen van sancties bij gedragingen vastgelegd in gemeentelijke reglementen en verordeningen. Enerzijds zijn deze gedragingen grotendeels terug te vinden in de overlasttypologie. Anderzijds kunnen gemeentelijke reglementen en verordeningen ook heel wat gedragingen bevatten die niet als overlast in de typologie zijn opgenomen, zoals het niet betalen van parkeergeld op het grondgebied van de gemeente.

Vaststellende ambtenaren

Volgens artikel 20 van de voormelde GAS-wet worden de inbreuken op de gemeentelijke reglementen en verordeningen vastgesteld door een politieambtenaar, een agent van politie of een bijzondere veldwachter in het kader van zijn bevoegdheden.

Volgens artikel 21 van de GAS-wet kunnen de inbreuken die uitsluitend bestraft kunnen worden met administratieve sancties eveneens het voorwerp uitmaken van een vaststelling door de volgende personen:

40 Wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 01.07.2013).

De gemeenteambtenaren die voldoen aan de bij koninklijk besluit vastgelegde voorwaarden voor het vaststellen van inbreuken⁴¹:

- De provinciale of gewestelijke ambtenaren;
- De personeelsleden van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en autonome gemeentebedrijven;
- De personeelsleden van de openbare vervoersmaatschappijen⁴².

Overzicht

Inbreuken Vaststellers (Types)	Adminis- tratieve (1)	Lichte gemengde (2)	Zware gemengde (3)	Stilstaan en parkeren (4)
Politieambtenaar, agent van politie en bijzondere veldwachter	JA	JA	JA	JA
Gemeenteambtenaren	JA	NEE	NEE	JA
Provinciale of gewestelijke ambtenaren en personeelsleden van de interge- meentelijke samenwerkingsverbanden	JA	NEE	NEE	NEE
Leden van de autonome gemeentebedrij- ven van wie de activiteiten worden beperkt tot de vaststelling van gedepo- naliseerde inbreuken op het gebied van parkeren en de in artikel 3, 3° bedoelde inbreuken.	JA	NEE	NEE	JA
Personeelsleden van het Brussels Hoofd- stedelijk Parkeeragentschap bedoeld in artikel 25 van de ordonnantie van 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeer- agentschap.	JA	NEE	NEE	JA
Vaststellende gemeenschapswachten	JA	NEE	NEE	JA

41 Koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de minimumvoorwaarden inzake selectie, aanwerving, opleiding en bevoegdheid van de ambtenaren en personeelsleden die bevoegd zijn tot vaststelling van inbreuken die aanleiding kunnen geven tot de oplegging van een gemeentelijke administratieve sanctie (B.S. 27.12.2013).

42 De wet voorziet hier in theorie in voor personeelsleden van openbare vervoersmaatschappijen.

- (1) Administratieve inbreuken: inbreuken waarvoor uitsluitend een administratieve sanctie kan worden opgelegd.
- (2) Lichte gemengde overtredingen: Artikel 3, 2° GAS-wet.
- (3) Zware gemengde inbreuken: Artikel 3, 1° GAS-wet.
- (4) Inbreuken betreffende het stilstaan en parkeren: Artikel 3, 3° GAS-wet.

Sanctionerend ambtenaar

De door de gemeenteraad aangestelde sanctionerend ambtenaar kan de algemeen directeur (directeur-generaal voor het Waalse Gewest), een contractuele en statutaire ambtenaar of een lid van de samenwerkingsstructuren van de gewesten zijn. De gemeenteraad kan de provincieraad ook vragen om een provinciale ambtenaar voor te dragen voor de uitoefening van de functie van sanctionerend ambtenaar. In het kader van een samenwerkingsovereenkomst is het eveneens mogelijk dat meerdere gemeenten samen beslissen om een statutair of contractueel ambtenaar aan te stellen om deze opdrachten te vervullen⁴³. De sanctionerend ambtenaar oefent zijn bevoegdheden volledig onafhankelijk uit. Hij moet zelfstandig kunnen beslissen en mag dus van niemand instructies daaromtrent krijgen⁴⁴.

De sanctionerend ambtenaar heeft in het kader van de uitoefening van zijn bevoegdheden toegang tot de hiervoor pertinente gegevens van het Rijksregister en van de Directie Inschrijvingen van Voertuigen. Wanneer de sanctionerend ambtenaar beslist dat de administratieve procedure opgestart dient te worden, deelt hij aan de overtreder per aangetekende brief verschillende elementen mee, waaronder de feiten en hun kwalificatie, en laat hij hem weten dat hij de mogelijkheid heeft om zich te verdedigen⁴⁵. De sanctionerend ambtenaar heeft daarvoor, vanaf de dag waarop de feiten door de vaststellers werden vastgesteld, 6 maanden de tijd. Deze termijn wordt verlengd tot 12 maanden indien een gemeenschapsdienst en/of bemiddeling wordt overwogen⁴⁶. Succesvolle bemiddeling is een alternatief voor een boete.

We wijzen hier nogmaals op het belang van bemiddeling, rechtstreeks ontleend aan de GAS-wet⁴⁷, die GAS-bemiddeling⁴⁸ omschrijft als “lokale bemiddeling”. Deze bemiddeling is een alternatieve maatregel voor de administratieve geldboete die het voor de pleger van een inbreuk op het politiereglement mogelijk maakt om, door tussenkomst van een bemiddelaar, de veroorzaakte schade te herstellen, te vergoeden, of om het conflict op te lossen. Deze vorm van bemiddeling is enkel mogelijk voor een inbreuk waarvoor een gemeentelijke administratieve sanctie kan worden opgelegd en geen politiestraf⁴⁹.

43 Art. 1 van het koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de kwalificatie- en onafhankelijkheidsvoorwaarden van de ambtenaar belast met de oplegging van de administratieve geldboete en tot inning van de boetes in uitvoering van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 27.12.2013).

44 Art. 4 van het koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de kwalificatie- en onafhankelijkheidsvoorwaarden van de ambtenaar belast met de oplegging van de administratieve geldboete en tot inning van de boetes in uitvoering van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 27.12.2013).

45 Art. 25 van de GAS-wet.

46 Art. 26 van de GAS-wet.

47 Art. 25 van de GAS-wet.

48 De lijst van bemiddelaars die gesubsidieerd worden door het Grootstedenbeleid is te vinden op www.mi-is.be.

49 POD Maatschappelijke Integratie, “Bemiddeling in het kader van de gemeentelijke administratieve sancties: antwoorden op uw vragen”, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid. Verantwoordelijke uitgever: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid - Koning Albert II-laan 30 - 1000 Brussel, Publicatiedatum: 2016, p. 7.

f. Bemiddelaars

De burens- of buurtbemiddelaar bemiddelt bij conflicten die kunnen ontstaan tussen burens of mensens uit dezelfde buurt. Buurtbemiddeling is een belangrijk instrument voor het oplossen van burens- en buurtconflicten en draagt bij aan het verlichten van sociale spanningen in verschillende contexten. Naast de ontmijsning van conflicten wil interpersoonlijke bemiddeling ook een volwaardig alternatief bieden voor tussenkomst van politie of gerecht⁵⁰.

In de praktijk is de bemiddelaar een derde partij die garant staat voor het bemiddelingsproces. Hij beheert dus eigenlijk het bemiddelingskader. Hij moet niet zelf op zoek gaan naar een oplossing voor het conflict of een van de partijen overtuigen. Hij biedt louter een kader aan waarbinnen communicatie tussen de partijen mogelijk wordt, zonder evenwel het geschil op te lossen. De partijen moeten zich ervan bewust zijn dat zij zelf de oplossing van hun conflict in handen hebben. Het doel van de bemiddelaar is om een gemeenschappelijke basis tussen de partijen te vinden. Hij treedt op als een derde partij die zichzelf wegcijfert en een rechtstreekse communicatie tussen de conflictpartijen in de hand werkt. De bemiddelaar moet ten slotte inhoudelijk neutraal blijven en is onpartijdig naar de partijen toe.⁵¹

“Een van de manieren om overlast te bestrijden, is ongetwijfeld bemiddeling, maar dan bemiddeling die afstand neemt van het strafrechtelijke model, want door het strafrechtelijke model te willen kopiëren, komen we uiteindelijk uit bij het substraftrechtelijke. Zelfs al lukt de bemiddeling niet omdat de partijen niet meewillen en ook al vraagt de bemiddeling heel veel tijd en bekwaam personeel, toch levert die doorgaans goede resultaten op: het slachtoffer wordt gehoord en het conflict wordt ontmijsnd. Buurtbemiddeling is echter niet voor alles en voor iedereen mogelijk en dus blijven gemeentelijke administratieve sancties een noodzakelijk zwaard van Damocles.”⁵²

50 FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Impactevaluatie spectrum: Methodologische gids impactevaluatie strategische veiligheids- en preventieplannen, Consortium VUB & ULB, 2017.

51 FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, “Buurtbemiddeling”. Verantwoordelijke uitgever: J. GLORIE, Waterloolaan 76, 1000 Brussel. Publicatiedatum: 2010, p. 34-36.

52 Interview met C. GUILLAIN, hoogleraar aan de Université Saint-Louis - Bruxelles, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 13 november 2017.

g. Politie-inspecteurs

Politie-inspecteurs kunnen verschillende activiteiten uitoefenen in de strijd tegen overlast. Hun eerste algemene opdracht is “menselijk” toezicht. In dat verband zorgen ze ervoor dat ze zo zichtbaar mogelijk zijn in de openbare ruimte om potentiële overtreders te ontmoedigen. Ze informeren burgers over hun rechten en plichten en over de verschillende voorzieningen die er zijn (bijvoorbeeld de bemiddelingsdienst). Ze verzamelen informatie over de problemen in de wijken⁵³. Ze zijn ook bevoegd om gedragingen vast te stellen, zoals bepaald in de gemeentelijke reglementeringen en verordeningen.

Bovendien worden de politie-inspecteurs betrokken bij de ruimere actieplannen ter bestrijding van overlast, waarbij ze vergezeld kunnen worden door andere beëdigde niet-politieambtenaren om daders op heterdaad te betrappen. Ze kunnen ook worden opgeroepen om de gemeenschapswachten of andere vaststellende ambtenaren bij te staan die moeilijkheden ondervinden bij de uitoefening van hun taken, bijvoorbeeld als gevolg van agressie of intimidatie. Ze moeten een beschermende rol vervullen zodat de gemeenschapswachten en ambtenaren steeds door alle burgers worden gerespecteerd.

h. Burgers

De betrokkenheid van burgers bij de aanpak van overlast is een conditio sine qua non. Een eerste voorwaarde hiervoor is informatie en bewustmaking van burgers. Informatie leidt immers vaak tot bewustwording. Vaak is een dader zich er niet van bewust dat zijn handelingen als overlast worden gezien. Burgers informeren is dus een eerste noodzakelijke stap⁵⁴.

Daarnaast moeten we volop inzetten op de collectieve weerbaarheid van wijken. Uit onderzoek blijkt namelijk dat weerbare wijken beter in staat zijn om overlast effectief aan te pakken. In wijken waar een goed sociaal klimaat heerst, zullen bewoners gemakkelijker iemand aanspreken over rondslingerend afval, lawaai en andere vormen van overlast. Met andere woorden, ze zullen niet meteen de politie bellen. Inzetten op weerbare wijken is daarom van cruciaal belang. Dat kan door het maatschappelijke vertrouwen te stimuleren. Het aanmoedigen van buurtactiviteiten is daarvoor een goede hefboom. Een goede communicatie en betrokkenheid zijn in dat verband onmisbaar.⁵⁵

53 SERON V., *Gestion des politiques de sécurité urbaine : Jour 9 Partim 2 : Les réponses (policières) aux incivilités et à la petite délinquance*, voortgezette opleiding, *Recht en Criminologie*, Interuniversitair getuigschrift (UCL, ULg en UNamur), 2014-2015, p. 43.

54 Interview met V. FRANCIS, docent aan de Université Catholique de Louvain, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.

55 Interview met W. HARDYNS, hoogleraar aan de Universiteit Gent, FOD Binnenlandse Zaken Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 20 oktober 2017.

Ook het opstellen van buurtcharters kan zinvol zijn. Het gezamenlijk opstellen van samenlevingsnormen voor de wijk of in een gebouw en het feit dat mensen zelf kunnen onderhandelen en hun steentje kunnen bijdragen aan de implementering van regels of normen, zorgt ervoor dat ze die normen gemakkelijker zullen aanvaarden en zich daaraan houden. Het betrekken van mensen bij de ontwikkeling van de norm maakt het daarom veel eenvoudiger om die te implementeren.⁵⁶

In dat verband kunnen ook lokale veiligheidsbevragingen hun nut bewijzen, omdat de overheden aan de betrokkenen zo kunnen laten zien dat ze het probleem in de hand hebben en informatie verzamelen om het beleid bij te sturen. Het is dus een goed idee om burgers bij het beleid te betrekken door middel van een veiligheidsbevraging. Er zijn nog enkele andere voorbeelden waarbij de burger een rol speelt in het voorkomen van overlast, onder meer het organiseren van een buurtfeest, het aanleggen van een collectieve moestuin of een opruimactie in de wijk waaraan alle bewoners kunnen meewerken.

Kortom, burgers kunnen zelf een actieve rol spelen in het voorkomen van overlast in hun gemeente of wijk, dankzij heel veel verschillende acties en projecten die in overleg met andere bewoners worden opgestart. Bovendien past dit betrekken van burgers helemaal in de gevestigde traditie van vrijwilligerswerk in België. Volgens de Koning Boudewijnstichting telde België in 2015 maar liefst 1.800.784 vrijwilligers⁵⁷. Het verenigingsleven wordt gesteund door een groot aantal vrijwilligers die zich onder meer inzetten in sociaal-culturele verenigingen, sociale diensten en die meewerken aan allerhande activiteiten.

56 Interview met D. DE VALKENEEER, advocaat en assistent aan de Université Catholique de Louvain, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.
57 Koning Boudewijnstichting, verslag over "Het vrijwilligerswerk in België", Kerncijfers, p. 23, oktober 2015.

3. Meten en evalueren

a. Overlast meten: belang en problemen

Hoewel onveiligheid zich maar moeilijk laat definiëren, is het belangrijk om dit fenomeen te meten alvorens we het gericht kunnen aanpakken. Of zoals W. HARDYNS opmerkt: "De verschillende vormen van overlast zijn, net zoals fenomenen van criminaliteit, onevenwichtig verdeeld in tijd en ruimte: het is belangrijk dat we deze tijdruimtelijke verdeling proberen verklaren".⁵⁸ In dat verband meent V. FRANCIS dat we "door onze eerder Latijnse benadering het fenomeen "overlast" vanuit een abstracte en algemene invalshoek beschouwen, wat minder efficiënt lijkt dan het duidelijk en ruimtelijk identificeren van de problemen (de vormen van overlast) om er op een pragmatische manier op te reageren."⁵⁹

We wijzen er nogmaals op dat deze analyse, die een voorwaarde is voor de uitvoering van een geïntegreerd en integraal lokaal veiligheidsbeleid in dit domein, wordt bemoeilijkt door de complexe definitie van het fenomeen "overlast" (zie hoofdstuk II hierboven). Toch is zo'n analyse absoluut noodzakelijk, net als de monitoring en evaluatie van de resulterende projecten of diensten. Zo herhaalt V. FRANCIS "dat het belangrijk is om de initiatieven die op alle niveaus met betrekking tot een fenomeen al werden ondernomen, voort te zetten. We zien immers dat wanneer die niet in stand worden gehouden, het probleem opnieuw opduikt".⁶⁰

Daarom reiken we in dit hoofdstuk enkele bronnen en hulpmiddelen aan voor het verzamelen van gegevens die nuttig kunnen zijn, zowel voor de diagnostiek van het fenomeen als voor de evaluatie van gerichte preventieprojecten.

58 Interview met W. HARDYNS, hoogleraar aan de Universiteit Gent, FOD Binnenlandse Zaken Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 20 oktober 2017.
59 Interview met V. FRANCIS, docent aan de Université Catholique de Louvain-la-Neuve, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.
60 Ibidem.

b. *Bronnen en hulpmiddelen voor het verzamelen van nuttige gegevens*

Gegevensbronnen

- Verslagen/meldingen van gemeenschapswachten en welzijnswerkers, gemeenteambtenaren of van burgers zelf.
- Vaststellingen van gemeenschapswachten of een andere vaststellende gemeenteambtenaar.
- Processen-verbaal van politieagenten.
- Klachten ingediend bij de burgemeester.
- Bemiddelingsdossiers.
- Dossiers van vrederechten.
- Waarnemingen van de voornaamste actoren (welzijnswerkers, gemeenschapswachten, gemeenteambtenaren, politieagenten, leden van verenigingen, allerhande organisaties, ...).
- Waarnemingen van burgers.

Voor al die gegevens bestaan er verschillende verzameltools:

Hulpmiddelen voor gegevensverzameling

- Databanken met de verslagen/meldingen van gemeenschapswachten en gemeenteambtenaren of van burgers zelf.
- Databanken met vaststellingen van gemeenschapswachten en andere vaststellende gemeenteambtenaren.
- Andere politiedatabanken dan misdaadstatistieken, zoals infofiches.
- De gemeentelijke databanken met de bij de burgemeester ingediende klachten.

- Databanken met bemiddelingsdossiers.
- Databanken met dossiers van vrederechten.
- De vragenlijsten voor de voornaamste actoren (welzijnswerkers, gemeenschapswachten, gemeenteambtenaren, politieagenten, leden van verenigingen, allerhande organisaties, ...) of betrokkenen.
- De semigestructureerde interviews met de voornaamste actoren (welzijnswerkers, gemeenschapswachten, gemeenteambtenaren, politieagenten, leden van verenigingen, allerhande organisaties, ...) of betrokkenen.
- De focusgroepen met de voornaamste actoren (welzijnswerkers, gemeenschapswachten, gemeenteambtenaren, politieagenten, leden van verenigingen, allerhande organisaties, ...) of betrokkenen.

c. *Praktische voorstellen om de impact van een preventieproject of -dienst te evalueren*⁶¹

I. Indicatoren

Algemeen onderscheiden we 3 hoofdcategorieën van indicatoren om een project te evalueren:

- Contextindicatoren, die verwijzen naar elementen buiten het project die een invloed kunnen hebben op het project.
- Conditie- en resultaatsindicatoren, die verwijzen naar de beschikbare middelen en de realisaties die moeten bijdragen tot de verwachte effecten van een project. Deze indicatoren maken het mogelijk om vast te stellen wat er effectief werd gerealiseerd.
- Impactindicatoren, die verwijzen naar de effecten van het project op de doelgroepen of het fenomeen. Bij de impactindicatoren gaan we doorgaans uit van 3 soorten effecten:
 - ▶ De bedoelde effecten, die rechtstreeks verband houden met de doelstellingen van de acties rond het fenomeen.
 - ▶ De neveneffecten, die verband houden met secundaire doelstellingen; het kunnen ook onverwachte positieve effecten zijn die geen verband houden met de doelstellingen.
 - ▶ De negatieve effecten van de uitgevoerde acties.

⁶¹ Intern document FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Impactevaluatie spectrum: Methodologische gids impactevaluatie strategische veiligheids- en preventieplannen, Consortium VUB & ULB, 2017.

We merken op dat de inhoud van deze categorieën van indicatoren niet vastligt. Contextelementen kunnen immers conditie-elementen worden, die op hun beurt impactelementen kunnen worden.

We herinneren er voorts aan dat het noodzakelijk is om die indicatoren te selecteren die het meest relevant zijn voor de ontwikkeling van het project. Werken met heel veel indicatoren is contraproductief. Het belangrijkste is om een beperkt aantal indicatoren te selecteren, die effectief gemeten en getrianguleerd kunnen worden.⁶²

II. **Praktijkvoorbeeld - Evaluatie van de impact van een bemiddelingsdienst**

Heel wat samenlevingsproblemen kunnen via bemiddeling worden behandeld. Een bemiddelingsdienst kan immers bijstand verlenen bij alle vormen van overlast: verkeer, vandalisme-schade, netheid-omgeving, geluidshinder, storend gedrag enz. Het lijkt ons dan ook bijzonder belangrijk om de nadruk te leggen op de impactevaluatie van dergelijke projecten. Hieronder worden 3 (niet exhaustieve) tabellen weergegeven met nuttige gegevensindicatoren voor het evalueren van de impact.

Contextindicatoren
Bevolking
Leeftijdspyramide
Mediaan inkomen
Werkloosheidsgraad
Bevolkingsdichtheid
Aantal en soort huisvesting
Inrichting van de openbare ruimte
Etnische en culturele diversiteit
Grootte van het grondgebied
Gemeentediensten en diverse verenigingen
Politiebeleid
GAS-beleid
...

62 *Het trianguleren van gegevens maakt het mogelijk om verschillende gegevensbronnen en technieken te vergelijken om zo een nauwkeuriger beeld van de werkelijkheid te krijgen.*

Opmerkingen:

- Een aantal van deze elementen kunnen bij de gemeentediensten worden opgevraagd.
- Sommige contextelementen zijn ook rechtstreeks te vinden op de websites van gewestelijke instellingen voor statistiek:
 - ▶ Voor het Brusselse Gewest: <http://bisa.brussels>
 - ▶ Voor het Vlaamse Gewest: <http://www.statistiekvlaanderen.be/>
 - ▶ Voor het Waalse gewest: <https://www.iweps.be/>

Conditie- en resultaatsindicatoren
Aantal gekwalificeerde personeelsleden toegewezen aan de dienst of in verhouding tot de bevolking
Ziekteverzuim onder het personeel
Personeelsverloop
Anciënniteit van het personeel
Soort arbeidsovereenkomst van het personeel
Diploma's en voortgezette vorming van het personeel
Taalopleidingen
Plaats van dienst/kantoor
Toegankelijkheid van dienst/kantoor
Informaticatools
Aard van de verleende steun
Bestaan van supervisie/intervisie
Aantal en type samenwerking/netwerken
Aantal en type partners die gegevens verstrekken
Naleving van deontologische regels
Type communicatie, drager voor de promotie van de voorziening voor conflictbemiddeling
Frequentie van de communicatie en kwantitatieve elementen (bijvoorbeeld: aantal verdeelde brochures enz.)
Doelgroep, doellocatie
Aantal bereikte personen (schatting)
Aantal wachtdiensten per periode, beschikbare tijdsblokken

Aantal uitgevoerde bemiddelingen (evolutie en t.o.v. aantal inwoners)
Aantal personen die voor bemiddeling kozen (evolutie en t.o.v. aantal inwoners)
Aantal personen per bemiddeling
Type verwijzing en aantal dossiers per type verwijzing
Wijze van contactname van de partij die niet de bemiddeling heeft aangevraagd (bijvoorbeeld: uitnodigings-brief/telefonisch contact/herinneringsbrief, ...)
Type uitgevoerde bemiddelingen en aantal per type: direct/indirect
Duur van de bemiddeling: gemiddeld en verdeling volgens duur
Kenmerken van conflictsituaties: type conflict, duur van het conflict, type relatie tussen de personen in bemid-deling, ...
Niet-uitvoering van bemiddeling: aantal door een van de partijen geweigerde bemiddelingen, redenen voor afwijzing (indien gekend), aantal bemiddelingen dat niet kan worden uitgevoerd door de onmogelijkheid om contact op te nemen met één of meer partijen, ...
Stopzetting van de bemiddeling: aantal bemiddelingen gestopt door een van de partijen, reden van stopzetting, ...
Type zonering (welzijnswerkers, gemeenschapswachten per twee, per drie of meer, ...) bestreken gebieden, tijdsblokken, aantal uren op straat enz.
Aantal conflictsituaties waarin de gemeenschapswachten/welzijnswerkers tussenbeide zijn gekomen: evolutie en verhouding tot het aantal inwoners
Kenmerken van de conflictsituaties waarin de gemeenschapswachten/welzijnswerkers tussenbeide zijn ge-komen: aantal betrokken personen, type conflict, type personen (bewoners, tijdelijke bezetter van de openbare ruimte, ...)
Het aantal uitgevoerde bemiddelingen en het aantal gevraagde bemiddelingen
De tijd tussen de vraag om bemiddeling en de start van de bemiddeling

Opmerking:

Al deze gegevens kunnen worden verzameld door middel van rapportage of op basis van de kenmerken van de voorziening, de dienst of het project.

Impactindicatoren	
Ontmijnen van conflictrelaties	Technieken voor gegevensverzameling
Perceptie van de personen in bemiddeling wat betreft: - het bedaren van hun emoties ten aanzien van de andere partij - het herstellen van de communicatie/dialog - het verminderen van de intensiteit van het conflict/het oplossen van het conflict tijdens en na de bemiddeling	- Individuele semigestructureerde interviews met personen in bemiddeling - Vragenlijsten (indirecte voorlegging, open vragen) voor personen in bemiddeling - Inhoudsanalyse van de bemiddelingsovereenkomsten (als die er zijn)
Percentage personen in bemiddeling (aantal/totaal aantal personen en/of dossiers) die de volgende effecten ondervinden: - bedaarde emoties ten aanzien van de andere partij - herstelde communicatie/dialog - vermindering van de intensiteit van het conflict/oplossing van het conflict	- Rapportage na de bemiddeling (onmiddellijke en indirecte voorlegging, gesloten vragen) - Vragenlijsten (onmiddellijke voorlegging, gesloten vragen) voor personen in bemiddeling
Perceptie van de bemiddelaars wat betreft: - het bedaren van emoties bij de partijen - het herstellen van de communicatie/dialog - het verminderen van de intensiteit van het conflict/het oplossen van het conflict tijdens en na de bemiddeling	- Individuele semigestructureerde of gerichte inter-vIEWS met bemiddelaars - Focusgroepen met bemiddelaars - Kritische-incidententechniek met bemiddelaars - Inhoudsanalyse van de dossiers van bemidde-laars
Aantal bemiddelingen dat uitmondt in een (schriftelijk of mondeling) akkoord tussen de personen in bemid-deling, in verhouding tot het totale aantal bemiddel-ingen	Registratie van de akkoorden
Doorverwijzing van onopgeloste situaties naar andere diensten (mogelijke indicator van niet-verzoening)	- Registratie van het aantal verwijzingen/type diensten - Inhoudsanalyse van de dossiers van bemidde-laars

<u>Alternatief voor gerechtelijke/politionele interventie</u>	<u>Technieken voor gegevensverzameling</u>
Percentage personen in bemiddeling die verklaren dat ze politie of gerecht zouden hebben ingeschakeld mochten ze niet op de hoogte zijn geweest van het alternatief van bemiddeling of niet de gelegenheid hadden gehad om daar een beroep op te doen	Rapportage na de bemiddeling (onmiddellijke en indirecte voorlegging, gesloten vragen)
Percentage dossiers dat door politie of parket naar de bemiddelingsdiensten wordt doorverwezen (aantal/ totaal aantal dossiers)	Registratie van door politie of parket doorverwezen situaties, naargelang de conflictkenmerken (in verhouding tot het aantal dossiers)
Perceptie van de personen in bemiddeling die eerder een beroep deden op politie of gerecht bij conflicten, ten aanzien van de voordelen en het nut van bemiddeling vergeleken met politionele of gerechtelijke interventie	- Individuele semigestructureerde interviews met personen in bemiddeling die eerder een beroep deden op politie of gerecht bij conflicten - Focusgroepen met personen in bemiddeling die eerder een beroep deden op politie of gerecht bij conflicten - Vragenlijsten (onmiddellijke voorlegging, gesloten vragen) voor personen in bemiddeling

<u>Verdwijnen van conflictsituaties of uitingen ervan</u>	<u>Technieken voor gegevensverzameling</u>
Aantal conflictsituaties waarbij de interventie van gemeenschapswachten/welzijnswerkers een positief resultaat heeft opgeleverd in situ (aantal/totaal aantal dossiers).	- Registratie van interventies - Inhoudsanalyse van incidenten- of interventie-verslagen
Evolutie van door gemeenschapswachten/welzijnswerkers gemelde conflictsituaties in de tijd en op een bepaalde plaats	- Registratie van interventies - Inhoudsanalyse van de incidenten- of interventie-verslagen
Evolutie van gemelde conflictsituaties in de tijd en op een bepaalde plaats	- Registratie van interventies - Inhoudsanalyse van incidenten- of interventie-verslagen
Perceptie van de gemeenschapswachten/welzijnswerkers van de openbare rust (in verhouding tot conflictueuze interacties)	- Inhoudsanalyse van incidentenverslag van welzijnswerkers - Focusgroepen met welzijnswerkers - Individuele semigestructureerde of gerichte interviews met welzijnswerkers
Perceptie van bewoners of werknemers ter plaatse van de openbare rust (in verhouding tot conflictueuze interacties)	- Focusgroepen met de bewoners van de betreffende locaties - Focusgroepen met de werknemers op de betreffende locaties - Vragenlijsten (onmiddellijke voorlegging) voor de bewoners en werknemers van de betreffende locaties (representatieve steekproef)
Perceptie van de doorverwijzende actoren (andere gemeentediensten, sociale huisvestingsmaatschappijen, straathoekwerkers, verenigingen, ...) van de openbare rust (in verhouding tot conflictueuze interacties)	- Focusgroepen met doorverwijzende actoren - Vragenlijsten (onmiddellijke voorlegging) voor de doorverwijzende actoren

Opmerking:

Het is noodzakelijk om tot op zekere hoogte de instrumenten voor het verzamelen van gegevens te beheersen die complexer zijn om te implementeren (zoals semigestructureerde interviews, focusgroepen, ...) dan die voor de eerste twee categorieën van indicatoren. We merken eveneens op dat in ons voorbeeld de onderzochte impactindicatoren alleen betrekking hebben op de belangrijkste effecten.

V. Goede praktijken

We stellen 92 fiches ter beschikking die bij verschillende gemeenten met een SVPP werden verzameld.

Het grote aantal ingediende projecten geeft een nuttig overzicht van wat gemeenten kunnen doen om overlast tegen te gaan. Die projecten worden op de volgende pagina's kort beschreven. Meer details zijn te vinden op onze website www.besafe.be.

We hebben er niettemin voor gekozen om een twintigtal projecten uit te lichten (19). Het betreft een louter technische keuze om een zekere representativiteit van de gemeenten te garanderen die één of meer projecten hebben ingediend, met uiteenlopende activiteiten en actoren. We wilden daarbij ook de aandacht vestigen op projecten waarin de dimensies "geïntegreerde aanpak", "evaluatie", "betrokkenheid van burgers" en "hotspot" aanwezig zijn.

A. Alle categorieën samen

Raist - Wijkteamoverleg Kern Rechteroever - KRO	54
Raist - Overlast Overlegteam OOT	55
Aywaille en de naburige gemeenten - Burenbemiddeling	57
Bergen - Bemiddelingsdienst (buurtconflicten)	58
Brussel - FLUX : système informatisé de recueil de données des gardiens de la paix	59
Charleroi - geïnformatiseerd systeem voor de verzameling van gegevens van de gemeenschapswachten	60
Charleroi - Gemeenschapswachten - preventieve aanwezigheid en overlast	61
Doornik - Project "Fête ça bien"	62
Gent - Integrale aanpak overlast door langparkerende truckers	63
Koekelberg - Registratie van de vaststellingen en de gesprekken bij de radiodispatching van de gemeenschapswachten	65
Luik - " Actie + " - Verzameling van informatie op het terrein, in real time	67
Luik - Overleg leefomgeving	68
Luik - Reporting van de gemeenschapswachten	69
Luik - Buurtbemiddeling	70
Luik - Plans d'Actions Prioritaires	71
Luik - Veiligheidsoverleg en verkenningswandelingen	72
Luik - " Pour un Carré qui tourne rond "	74
Péruwelz - GPS-U	75
Verviers - Buurtbemiddeling	77

Aalst - Wijkteamoverleg Kern Rechteroever - KRO (sinds 2012)

84.760 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De overlast in de geviseerde wijk op integrale en geïntegreerde wijze bestrijden.
- Op lange termijn : De leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in de wijk verbeteren.

Acties en actoren

Maandelijks overleg tussen het wijkteam van de lokale politie, de gemeenschapswachten, een vertegenwoordiger van het team “Wonen” en de wijkmanager. Het doel is om situaties waarin er sprake is van maatschappelijke overlast te behandelen en de acties die moeten worden ondernomen te bepalen. Complexe situaties worden doorgegeven aan het Overlastoverlegteam (zie verder) en worden daar verder behandeld.

Contacten

Team integrale veiligheid

Sandra Hagens (diensthoofd) - sandra.hagens@aalst.be

Joke Van de Velde (wijkmanager) - joke.vandevelde@aalst.be

Werf 9 - 9300 Aalst

T 053 72 34 23 - 053 72 35 33

Overlast Overlegteam OOT (sinds 2014)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Creatie van een overlegstructuur voor de centralisering van de complexe overlastsituaties.
 - Integrale en geïntegreerde aanpak door het team integrale veiligheid.
- Op lange termijn: De levenskwaliteit van de bewoners verbeteren, met als gevolg de verbetering van het veiligheidsgevoel.

Acties en actoren

Het OOT komt elke maand met de vaste partners (team integrale veiligheid, gemeenschapswachten, lokale politie, GAS-ambtenaar) en, in functie van de overlast, met de verschillende partners (milieu-, jeugd-, mobiliteitsdiensten...) samen.

Het team integrale veiligheid coördineert het OOT. Deze ploeg beschikt over een overzicht van de overlast die via verschillende kanalen gemeld wordt en kan die zo centraliseren. Dit maakt een uniforme aanpak van de overlast en een passende interventie mogelijk.

De aanpak wordt ook in functie van de concrete situaties aangepast. Een voorbeeld: wanneer er een probleem in verband met de horeca is, wordt dit door de horecacoach geregeld.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

10 personen:

- 4 personen van het team integrale veiligheid.
- 4 personen van de lokale politie.
- 1 coördinator gemeenschapswachten.
- de GAS-ambtenaar.

Loonkosten van de bovengenoemde personeelsleden en eventueel de occasionele leden voor een maandelijks overleg van vier uur, en voor de aanpak van situaties waarin er sprake is van overlast (versterkt toezicht door de politie, door de gemeenschapswachten...).

Communicatie

Via het team integrale veiligheid aan de interne partners (stadsdiensten en politieke verantwoordelijken) en de externe partners (politie).

Seining van de overlast via www.aalst.be.

Evaluatie van het project

- Registratie van de overlast door het team integrale veiligheid.
- Verslag van het OOT.
- Aantal overlastmeldingen per jaar.
- Aantal gevallen van overlast die elk jaar behandeld worden.
- Aantal gevallen van overleg per jaar.

Kritieke succesfactoren

- Centralisering van de overlastmeldingen.
- Implicatie van alle betrokken partners.
- Overlasthandleiding voor de aanpak van de complexe gevallen van overlast.

Originaliteit

Centralisering van de overlastmeldingen en multidisciplinaire aanpak.

Contacten

Team integrale veiligheid

Sandra Hagens (diensthoofd) - sandra.hagens@aalst.be

Lies Vereecken (interne evaluator) - liesbeth.vereecken@aalst.be

Werf 9 - 9300 Aalst

T 053 72 34 23 et 053 72 35 32

Aywaille en de naburige gemeenten - Burenbemiddeling

69.379 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De spanningen in een wijk verminderen.
 - De conflicten tussen bewoners regelen.
 - Een alternatief voor de gerechtelijke procedure bieden.
- Op lange termijn:
 - Het samenleven verbeteren.
 - Het onveiligheidsgevoel verminderen.

Acties en actoren

- Aanwezigheid van een bemiddelaar.
- Aanbod om een derde te laten bemiddelen.
- Vermijden dat conflicten escaleren, door een oplossing zonder “verliezers” of “winnaars” voor te stellen.

Contact

Amandine Huberty (preventieambtenaar) - SVPP Aywaille en SVPP Comblain-au-Pont

La Teignouse asbl - 62/21, Av. François Cornesse - 4920 Aywaille

T 04 384 44 60

amandine.huberty@lateignouse.be

Bergen - Bemiddelingsdienst (buurtconflicten) (sinds 1995)

94.964 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een alternatief aanbieden in het kader van de regeling van conflicten tussen buren.
 - De politie en het vrederecht ontlasten.
- Op lange termijn: Bijdragen tot het samenleven van de burgers van de gemeente.

Acties en actoren

- Bemiddelingsdienst die bestaat uit drie personen die opgeleid zijn om te bemiddelen.
- Verzameling van de klachten van de buurtbewoners en organisatie van ontmoetingen met deze personen, om de moeilijke situatie te verduidelijken.
- In functie van de vragen en behoeften, en met de toestemming van de persoon, neemt de bemiddelaar contact op met de andere partij, voor een onderhoud.
- Indien de verschillende personen hun toestemming geven wordt een ontmoeting georganiseerd, om de stand van zaken van de problematiek op te maken en pistes voor een minnelijke schikking te voorzien.
- Rechtstreekse bemiddeling (via ontmoetingen tussen de personen die het niet met elkaar eens zijn) of onrechtstreekse bemiddeling (de bemiddelaar geeft aan beide partijen door wat de andere partij gezegd heeft).

Contact

Preventiedienst van de stad Bergen

Véronique Roos (preventieambtenaar) - veronique.roos@ville.mons.be

Grand'Rue 67-69 - 7000 Bergen

T 065 40 51 49

Brussel - FLUX : geïnformatiseerd systeem voor de verzameling van gegevens van de gemeenschapswachten (sinds 2010)

174.272 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het werk van de gemeenschapswachten in het kader van de procedure voor het verzamelen van gegevens tijdens vaststellingen vergemakkelijken.
 - instaan voor een betere opvolging bij de betrokken diensten.
 - Het werk op het terrein verfijnen: monitoringtool van de wijken (cartografie, verslaggeving, boordtabellen, verslag).
- Op lange termijn: De aanpak van overlast systematiseren en vergemakkelijken.

Acties en actoren

- Implementatie van een geautomatiseerd systeem voor de verzameling van de vaststellingen van de gemeenschapswachten.
- Centralisatie van de vaststellingen.
- Gesystematiseerde en geformaliseerde informatieuitwisseling met de openbare netheidsdienst.
- Functie automatische herinnering bestemmingen.
- Opvolging van de behandeling van de dossiers.

Contact

Dienst gemeenschapswachten Bravvo

Salahddine Aaiachi (coördinator) - salahddine.aaiachi@brucity.be

Kazernestraat 37 - 1000 Brussel

T 02 279 65 71

Charleroi - Buurtbemiddeling (sinds 1993)

200,496 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een alternatieve methode voor gerechtigheid aanbieden aan de bewoners die met een buurtconflict geconfronteerd worden.
 - De moeilijke en verstorende situaties die erger dreigen te worden objectiveren.
 - De personen die betrokken zijn bij een conflict responsabiliseren.
- Op lange termijn: De risico's dat het geweld tussen personen die betrokken zijn bij een conflict escaleert verminderen en de werklast van de rechtbanken en de ordekrachten kleiner maken.

Acties en actoren

- Oprichting van een buurtbemiddelingsdienst die op het volledig grondgebied van de gemeente werkt.
- Samenwerking met verschillende partners (lokale politie, parket, vrederecht, huisvestingsmaatschappij La Sambrienne) die de protagonisten naar de buurtbemiddeling doorverwijzen.
- Samenwerking tussen de bemiddelingsdienst en de dispatching van de lokale politie, zodat die de klachten over "buurtconflicten" niet moet behandelen.

Contact

Buurtbemiddelingsdienst van de Stad Charleroi

Franco Gizzi (projecthoofd sociale samenhang)

Rue Warmonceau 39 - 6061 Montignies-sur-Sambre

T 071 28 60 90

mediationdequartier@charleroi.be

Gemeenschapswachten - preventieve aanwezigheid en overlast (sinds 2010)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Melding van verschillende soorten overlast die in de openbare ruimte door de gemeenschapswachten worden vastgesteld aan de bevoegde diensten.
 - Het onveiligheidsgevoel van de bevolking op het gemeentelijk grondgebied verminderen.
- Op lange termijn: Inwerken op de criminogene omgeving en de vastgestelde overlast niet laten voortduren en de potentiële daders van overlast aldus ontraden.

Acties en actoren

- Patrouilleopdracht op straat (hoofdzakelijk in het stadscentrum, volgens 4 vooraf vastgelegde routes) door de dienst van de gemeenschapswachten.
- Vaststelling van overlast (hoofdzakelijk op het gebied van het milieu) en opstelling van rapporten.
- Verzending van deze rapporten naar de bevoegde diensten (lokale politie, gemeentewegen, netheid...) om een opvolging te verzekeren.

Contact

Dienst gemeenschapswachten

Cédric Nemeghaire - cedric.nemeghaire@charleroi.be

Rue Tumelaire 80 - 6000 Charleroi

T 071 86 21 90

Doornik - Project “Fête ça bien” (depuis 2013)

69.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Geven van preventieve adviezen in verband met diverse vormen van overlast in het stedelijk feestmilieu, zoals lawaai, verbaal en fysiek geweld, wildplassen, openbare dronkenschap,...
- Op lange termijn : Voorkomen van geweld tijdens evenementen of openbare manifestaties in de feestbuurten van Doornik binnen het globale idee van “samen goed feestvieren”.

Acties en actoren

- Preventief project inzake begeleiding van het nachtleven en preventie van overlast en onburgerlijkheden.
- Verwezenlijking van dragers (affiches, pamfletten, aankopen van goodies, aanmaken van badges,...) of acties op het terrein (ontmoetingen met de burgers, horecasector,...).
- Interventie in het feestmilieu (carnaval, Tournai en fête, muziekfeest, ...).
- Campagne “rode kaart voor overlast”, gelanceerd naar aanleiding van de talrijke interpellaties van de inwoners van Doornik.
- Actie eindejaarsfeesten met uitdelen van flyers bij de handelaars, het ophangen van affiches in de horecasector en het houden van stands op diverse markten.
- Project uitgevoerd met talrijke partners: organisatoren van evenementen, politie, gemeentelijke diensten, horecasector, hogescholen, ...

Contact

Preventiedienst – Project “Fête ça bien”

Valérie Paeleman (preventieambtenaar) - valerie.paeleman@tournai.be

Rue Saint-Piat 3/7 - 7500 Doornik

T 069 84 41 43

Gent - Integrale aanpak overlast door langparkerende truckers (sinds 2015)

260.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het verminderen van de hoeveelheid afval die door de vrachtwagenchauffeurs achtergelaten wordt, door tussenbeide te komen in de openbare ruimte waar deze vrachtwagenchauffeurs verblijven.
 - Ervoor zorgen dat er voldoende vuilnisbakken aanwezig zijn op deze plaatsen en voor sanitaire voorzieningen zorgen.
 - De vrachtwagenchauffeurs sensibiliseren met betrekking tot het feit dat ze verantwoordelijk zijn voor de plaats waar ze verblijven, door hen (via een tolk) in hun moedertaal aan te spreken.
- Op lange termijn: Naar een properder leefmilieu streven en vermijden dat de vrachtwagenchauffeurs te dicht in de buurt van woningen parkeren, zonder hen te ver weg te sturen.

Acties en actoren

Het project wordt ontwikkeld in de zones waar de meeste vrachtwagenchauffeurs parkeren. Er worden drie picknickzones, die in de groene ruimtes worden afgebakend, ingericht. Hierin wordt een infrastructuur geïnstalleerd : banken, voldoende vuilnisbakken en sanitaire voorzieningen, zodat de vrachtwagenchauffeurs er op aangename wijze kunnen verblijven.

Bij dit project zijn verschillende partners betrokken: de dienst leefmilieu, een schoonmaakdienst (EcoWerkhuis), IVAGO (verzamelen van het afval), SOGent (eigenaar van twee zones), de gemeenschapswachten (sensibilisering van de vrachtwagenchauffeurs), de lokale politie (bestrafing van aanhoudende overtredingen).

Er zijn ook privé-partners voor het schoonmaken van de banken (Compaan) en de toiletten (Toi Toi).

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

2 personen : de overlastregisseurs in het kader van hun opdrachten, à rato van een dag per week voor de lanceeringsfase en een halve dag per week voor de opvolging.

Voor de partners past het project in het kader van hun dagelijkse werking.

Jaarlijkse kosten : 14.546,34 euro (plaatsing en schoonmaak van de toiletten, onderhoud van de plaatsen, signaleringsborden...).

Communicatie

Communicatie met de vrachtwagenchauffeurs en een tolk tijdens de lanceringfase, folders, signaleringsborden, informatiebrief voor de bewoners van de stad, persberichten, regionale TV.

Evaluatie van het project

- Registratie van de omvang van het verzamelde afval.
- Partners die zich ter plaatse begeven om de situatie te evalueren.
- Aantal klachten van buurtbewoners.

Kritieke succesfactoren

- Integrale aanpak in drie luiken : de preventie, de behandeling van het probleem en de repressie.
- Duidelijke communicatie met de chauffeurs, waarbij rekening wordt gehouden met de taalbarrière, en met de buurtbewoners.
- Regelmatige schoonmaak, om de chauffeurs aan te sporen om op een verantwoorde manier met het leefmilieu om te gaan.

Originaliteit

Het project is op integrale en pragmatische wijze gericht op een doelgroep die niet evident is (taal, verschillende personen en firma's, op verschillende momenten...).

Contact

Preventie en veiligheid

Marijke Maes (overlastregisseur) - marijke.maes@stad.gent

Botermarkt 1 - 9000 Gent

T 09 266 82 01

Koekelberg - Registratie van de vaststellingen en de gesprekken bij de radiodispatching van de gemeenschapswachten (sinds 2013)

21.638 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Van 8.00 u tot 20.00 u en zeven dagen op zeven informatie over de overlast op het gemeentelijk grondgebied verzamelen, om een databank te vormen.
 - De coördinatie van de preventiedienst en de coördinatie van de gemeenschapswachten dagelijks op de hoogte brengen van de op het terrein vastgestelde feiten.
 - Een profiel van de betrokken plaatsen, met de overlast, opstellen.
 - Het registratie- en decoderingssysteem testen, om de door de gemeenschapswachten opgestelde fiches te verbeteren.
 - Tools vinden die de gegevens van de gemeenschapswachten kunnen aanvullen.
- Op lange termijn: De impact van de specifieke acties die door de gemeenschapswachten gevoerd worden evalueren, de lokale veiligheidsdiagnose uitwerken en deze gegevens in verband brengen met de socio-economische gegevens van de straten en wijken en de criminaliteit, de wijzigingen bijhouden in een document dat door de gebruikers kan worden geraadpleegd.

Acties en actoren

- Dagelijkse registratie van de vaststellingen op geïnformatiseerde fiches, door de gemeenschapswachten.
- Retranscriptie van de informatie die van het terrein afkomstig is door de radiodispatching, in een geïnformeerd canvas.
- Raadpleging van de fiches (met details en foto's) op het intranet door de coördinatie van de gemeenschapswachten, de preventieambtenaar en de interne evaluator.
- Een keer per maand kruising van de gegevens door de interne evaluator, verwijdering van de dubbele informatie, opstelling van een tabel, decodering van de feiten in verschillende categorieën, vorming van de databank en omzetting van de resultaten in de maandelijkse matrix en de jaarlijkse geografische matrix (per straat) van de items van de nomenclatuur.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

Geen specifieke kosten met betrekking tot de gemeenschapswachten, geen aankoop van speciale software. Momenteel houdt de interne evaluator zich zes weken per jaar bezig met de decodering, met alle operaties tot de databank en de matrices. Op termijn zou een persoon de informatie kunnen decoderen.

Communicatie

PowerPointpresentatie in de gemeenten van de politiezone Brussel-West.

Evaluatie van het project

- Genereren van één fiche per prestatiedag per 2 gemeenschapswachten.
- Maandelijkse bijwerking van de gegevens in de vorm van mapping (gegevens per straat) en in de vorm van een maandelijkse tabel.

Kritieke succesfactoren

- Scheiding van het canvas voor de registratie van de informatie van de decodering van de informatie.
- Test van de nomenclatuur vooraleer die in de fiches wordt opgenomen.
- Trial-and-errormethode op het niveau van de databank, zonder interactie met de huidige acties, om het resultaat van de registratie niet te beïnvloeden.

Originaliteit

Het systeem werd verwezenlijkt met weinig kosten en op het intranet geplaatst. Het maakt het mogelijk om de coördinatie van de preventiedienst dagelijks op de hoogte te brengen van problematieken op het terrein.

Contacten

Dienst gemeenschapswachten

Pascal Bakajika (coördinator) - pbakajika@koekelberg.brussels

Place Vanhuffel 6 - 1081 Koekelberg

T 02 412 14 22

Voor de decodering van de fiches:

Preventiedienst

Thierry Soupert (interne evaluator) - tsoupart@koekelberg.brussels

Place Vanhuffel 6 - 1081 Koekelberg

T 02 414 23 03

Luik - "Actie +" - Verzameling van informatie op het terrein, in real time (sinds 2005)

200.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De terreindiensten activeren in verband met vastgestelde overlast, vooraleer de burger een klacht indient.
- Op lange termijn: Het globale imago van de stad verbeteren, door de negatieve uitlatingen over de stad te verzachten.

Acties en actoren

- Een boekje dat gemakkelijk kan worden gebruikt wordt aan de gemeenteambtenaren uitgedeeld. In dit boekje kunnen de tien belangrijkste vormen van overlast die door het Gemeentecollege gedefinieerd zijn gemakkelijk genoteerd worden.
- De gemeenteambtenaar stelt vast, vult de fiche in en stuurt die zo snel mogelijk naar de Service Manager die zich met openbare overlast bezighoudt (fax, mail, telefoon, indien het om een bijzonder geval gaat).
- De terreindiensten houden zich in het kader van hun dagelijks werk met overlast bezig en lossen die op.

Contact

Alain LECOQ (Manager openbare overlast) - alain.lecoq@liege.be

14 rue Lonhienne - 4000 Luik

T 04 238 50 21

Overleg leefomgeving (sinds 2012-2013)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Ontzuiling tussen de gemeentediensten en de lokale politie.
 - Invoering van acties die op geconcerteerde wijze worden uitgevoerd door de lokale politiediensten en de eerstelijnsinterventiediensten.
- Op lange termijn: Alle interventies coördineren, zodat de krachten op het terrein geoptimaliseerd worden.

Acties en actoren

- Voorbereidingsfase: contact tussen de manager openbare overlast en de leidinggevende en bepaling van het nut van overleg met betrekking tot de leefomgeving in een bepaalde wijk.
- Bepaling van de vertegenwoordigers die moeten worden opgeroepen, verzending van de oproepen.
- Vergadering op het lokaal commissariaat: voorstelling van elke vertegenwoordiger, rondetafelgesprek over alle milieuaspecten van de wijk in kwestie.
- Opstelling van een volledig verslag met de voorstelling en de volledige gegevens van alle deelnemers.
- Opvolging van de globale evolutie van de wijk en van de gelegde contacten.

Contact

Alain LECOQ (manager openbare overlast) - alain.lecoq@liege.be

14 rue Lonhienne - 4000 Luik

T 04 238 50 21

Reporting van de gemeenschapswachten (sinds 2013)

Doelstellingen

- Op korte termijn: De ontwikkeling van een nomenclatuur die de gemeenschapswachten in de dagelijkse praktijk helpt bij het opstellen van hun rapportfiches.
- Op lange termijn:
 - Ervoor zorgen dat de gemeenschapswachten meer problemen vaststellen en ten laste nemen op het terrein.
 - De gemeenschapswachten proactiever maken, door de rechtstreekse activering van de bevoegde diensten.

Acties en actoren

- De gemeenschapswacht stelt op het terrein vast dat iets niet werkt.
- Hij stelt een rapportfiche op die hij ter info naar de preventiedienst stuurt.
- Hij activeert de bevoegde dienst rechtstreeks, zodat die het probleem rechtstreeks ten laste neemt en oplost.
- Wanneer het probleem complexer is, wordt de opvolging verzekerd door de Coördinatrice van de Gemeenschapswachten of door de dienst van de Manager Openbare Overlast.

Contact

SCHROYEN Catherine (coördinatrice gemeenschapswachten) - catherine.schroyen@liege.be

14 rue Lonhienne - 4000 Luik

T 04 238 50 17

Buurtbemiddeling (sinds 2013)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Begeleiding van de burgers in het kader van een responsabiliserende en proactieve aanpak van het beheer van hun conflicten en/of buurtmoeilijkheden.
 - Overgang van een onbevredigende situatie naar een aanvaardbare samenlevingssituatie, in het kader van een "Win/Win"-logica.
- Op lange termijn:
 - De burgers helpen om een aanvaardbaar samenlevingsniveau te bereiken.
 - De sociale cohesie en het beter samenleven bevorderen.

Acties en actoren

- Kosteloze, vertrouwelijke en vrijwillige buurtbemiddeling, buiten het gerechtelijk kader. Het gaat om interpersoonlijke of communautaire bemiddelingen.
- Specifieke bemiddelingsmethodologie, met individuele gesprekken die aan de rechtstreekse en/of onrechtstreekse bemiddeling tussen burens voorafgaan. Evaluatie van het proces en van de evolutie van de situaties met de personen tussen wie bemiddeld wordt, op het einde van de bemiddeling.
- Partnerschap met de partnercommissariaten en de sociale huisvestingsmaatschappijen, op het niveau van de doorgestuurde aanvragen en de bekomen resultaten, waarbij er tegelijkertijd over gewaakt wordt dat het proces vertrouwelijk blijft.
- Partnerschap met het globaal buurtnetwerk van Luik, in functie van de vragen en behoeften van de burgers.

Contact

Sophie LECLoux (wijkbemiddelaarster) - sophie.lecloux@liege.be

Place Seeliger 5 - 4000 Luik

T 04 225 10 32

Plannen Prioritaire Acties (sinds 2012)

Doelstellingen

- Op korte termijn: 8 categorieën van prioritaire problematieken die moeten worden aangepakt: Leegstand, algemeen gebrek aan netheid, sluikstorten/wrakken van voertuigen, verslechtering openbaar wegennet/straatmeubilair, verwaarloosde flatgebouwen/ruimten, wildparkeren, tags, maatschappelijke overlast (bedelarij, drugsverslaving, daklozen, alcoholconsumptie, lawaai/samenscholingen) + specifieke problemen die in het kader van de voorafgaande analyse van de interventiezone vermeld worden.
- Op lange termijn: De investeerders aansporen om nieuwe plaatsen in de stad in overweging te nemen, de zichtbaarheid en het globaal imago van de stad verbeteren.

Acties en actoren

- Fase van analyse en van bepaling van de actiezones : lokaal commissariaat, netheidsbrigades, sociale diensten op het terrein, manager openbare overlast.
- Fase van validatie van de zones en van bepaling van de acties en de kalender : alle betrokken diensten (urbanisme, openbare veiligheid en netheid, handel...)
- Plan voor acties op het terrein, gevolgd door een tevredenheidsonderzoek.
- Evaluatie van de uitgevoerde acties, eventueel corrigerend.
- Na verschillende actieplannen : globale evaluatie, dossier van voorstelling aan het College, persdossier.

Contact

Alain LECOQ (manager openbare overlast) - alain.lecoq@liege.be

14 rue Lonhienne - 4000 Luik

T 04 238 50 21

Veiligheidsoverleg en verkenningswandelingen (sinds 2016)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Met de wijkactoren een dialoog met betrekking tot de veiligheid voeren.
 - Uitleg verstrekken in verband met de dienstverlening aan de bevolking die het gevolg is van het Preventieplan.
 - Een verkenningswandeling organiseren.
 - De veiligheidsproblemen in de openbare ruimte, volgens de perceptie van de burgers, identificeren, prioriteren en lokaliseren.
- Op lange termijn: De communicatie met de burger over de veiligheidsfenomenen en de actiestrategieën verbeteren, door het over de maatschappelijke aspecten, de cultuur, de jeugd, urbanisme en netheid te hebben.

Acties en actoren

Dit project wordt in de gehele stad Luik, in elke commissariaatszone, verwezenlijkt. Vrouwen wandelen in de stad en vestigen de aandacht op alles waardoor ze zich niet veilig voelen. Vervolgens stellen ze verbeteringspistes voor aan de gemeenteoverheden.

- Voorbereidende vergadering voor de kennismaking met het project en de organisatie van een wandeling.
- Rekrutering van de wandelaars (verenigingen en/of wijkcomités die aanwezig zijn tijdens de vergadering).
- Houden van de wandeling.
- Verslag van de vaststellingen van de wandelaars en opstelling van een actieplan.
- Validatie van het plan door de overheden.
- Presentatie van het actieplan aan de wandelaars en de externe partners.
- Uitvoering van het plan in functie van de acties, door de stadsdiensten/de politiediensten of door de wijkcomités/wijkverenigingen + evaluatie.

Zodra alle wijken bezocht zijn zal het veiligheidsoverleg met andere concrete projecten gecombineerd worden.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

7 personnes de formation universitaire:

- 5 projectleiders, voor "ernstige noodgevallen", "sociale ontwikkeling van de wijken", "beveiliging en slachtofferhulp".
- het diensthoofd van het project voor het Plan Sociale Cohesie.
- de interne evaluator van het Preventieplan.

Opleiding van een dag met betrekking tot de methodologie van de verkenningswandelingen voor 2 groepen van 10 gemeenteambtenaren (2.400 euro).

Met uitzondering van personeelskosten worden geen uitgaven voorzien voor de verwezenlijking van het project.

Communicatie

Voor de rekrutering voor de wandelingen, in functie van de wijken: flyers, brieven, affiches, informatie via de websites of rechtstreekse communicatie met de specifieke diensten.

Evaluatie van het project

- Kaart van de wijk met locatie van de fenomenen die een onveiligheidsgevoel veroorzaken.
- Klassering van de vaststellingen per categorie.
- Actieplannen die na de wandelingen worden opgesteld.
- Indicatoren acties en resultaten.

kritieke succesfactoren

- Betrokkenheid en opleiding van de vijf personen die aan de basis van het project liggen.
- Gunstig onthaal van de wijkcommissariaten.
- Gunstig onthaal van de wijkcomités.

Originaliteit

Het originele aspect is de erkenning van de expertise en de ervaring van de burger die de openbare ruimte gebruikt, net zoals die van de technici, de politici, de politieagenten en de preventieactoren, om tot een gezamenlijke diagnose en gezamenlijke actiemiddelen te komen.

Contact

CAP Sécurité

Bénédicte Biron (projectleider) - benedicte.biron@liege.be

Rue Lonhienne 14 - 4000 Luik

T 04 238 50 16

« Pour un Carré qui tourne rond » (sinds 2014)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het veiligheidsklimaat verbeteren en ervoor zorgen dat de jongeren de actoren van hun veiligheid worden.
 - Het beter samenleven bevorderen door de jongeren met betrekking tot het begrip van het delen van de openbare ruimte te sensibiliseren, de openbare overlast en de risico's op slachtofferschap verminderen en, ten slotte, de kijk op het werk van de politie veranderen.
- Op lange termijn:
 - De veiligheid en de gezelligheid verbeteren.
 - Ervoor zorgen dat de Carré opnieuw een positief imago krijgt.
 - Het onveiligheidsgevoel en het gevoel van slachtofferschap verminderen.

Acties en actoren

- Elk jaar stuurt de Burgemeester een brief naar alle schoolinstellingen, om hen voor te stellen om deel te nemen aan infosessies waarmee ze sensibiliseerd worden voor het project.
- Houden van infosessies in de middelbare scholen die er vrijwillig aan deelnemen.
- Deze sessies van een uur worden gezamenlijk geleid. Een vertegenwoordiger van het Kabinet van de Burgemeester, van de lokale politie, van de horecasector en van het Preventieplan zijn aanwezig om de aspecten van het project die een rechtstreeks verband hebben met hun eigen expertise voor te stellen.

Contact

Magoga Cécile (projectbeheerder)

14 rue Lonhienne - 4000 Luik

T 04 238 50 20

prevention.drogues@liege.be

Péruwelz - GPS-U (sinds 2012)

17.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De levenskwaliteit van de burgers verbeteren door de diverse problematieken op te sporen en door deze te proberen op te lossen binnen redelijke behandelingstermijnen.
 - De door de eerstelijnsmedewerkers (vooral gemeenschapswachten) op het terrein verzamelde informatie en vaststellingen laten doorsijpelen naar de gemeentelijke overheden.
 - De communicatie tussen de gemeentediensten vergemakkelijken.
 - Alle informatie en vaststellingen centraliseren in één informaticatoepassing om een snelle, gerichte en automatische tenlasteneming door de bevoegde diensten te verzekeren.
 - Beschikken over een algemeen, precies en gemeenschappelijk overzicht van de problemen inzake veiligheid, milieu, openbare weg, parkeren, enz., om statistieken en een cartografie van overlast te genereren.
- Op lange termijn:
 - Een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid voeren in het domein van de sociale overlast en de criminaliteit in het algemeen,
 - Een gerichte studie en analyse ontwikkelen op het vlak van veiligheid,
 - Gerichte preventieacties en/of acties die de openbare veiligheid bevorderen uitwerken, op basis van de rigoreus gecodeerde gegevens,
 - De computertechnologie gebruiken als ondersteuning voor de praktijken op het terrein en het preventiebeleid.

Acties en actoren

GPS-U is een software voor het beheer van de stedelijke veiligheidsproblemen.

De vaststeller codeert zijn informatie in de software door een specifieke categorie te kiezen: milieu, openbare weg, veiligheid, parkeren, conflict, markt, enz. Hij specificeert vervolgens het gehucht, het adres, de datum en het uur van de vaststelling. Hij beschrijft de feiten en lokaliseert ze nauwkeurig dankzij een geolokalisatiesysteem. Hij voegt zo nodig één of verschillende foto's toe. Hij kan zijn vaststelling(en) zelfs "taggen" om het type probleem aan te duiden. Hij bepaalt zelf de behandelende ambtenaar. De behandelende ambtenaar krijgt een notificatie, via een alarmeringssysteem, als hij gevraagd wordt om dit dossier over te nemen.

“Vaststellende” en “behandelende” ambtenaren hebben de mogelijkheid om opvolgingen aan te duiden naargelang de behandeling van het dossier vordert. De dossiers worden genummerd. De staat (on hold, nieuw, lopend, behandeld, gearhiveerd) van de dossiers evolueert naargelang de voortgang van hun behandeling.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

3 personen:

- 1 developer - informaticus,
- 1 intern evaluator met marketingprofiel
- 1 preventieambtenaar - criminoloog.

Geen kosten want intern ontwikkeld en onderhouden.

Communicatie

De enige echte communicatie rond het project vloeit voort uit het behalen, eind 2015, van de Belgische Prijs Veiligheid en Preventie voor dit project.

Evaluatie van het project

- In real time gegenereerde cijfer-, grafische en lokalisatiegegevens.
- Efficiëntie op het terrein geoptimaliseerd voor zowel de agenten die de feiten vaststellen als voor de diensten en behandelende ambtenaren.
- Preventieacties of acties die de openbare veiligheid bevorderen uitgevoerd binnen snellere termijnen, waardoor het onveiligheidsgevoel vermindert.
- Verbeterde communicatie tussen de diensten.
- Mogelijkheid om de zwarte zones als doel te stellen waarvoor de politiediensten en de gemeenschapswachten hun toezicht kunnen vergroten, wat het aantal op deze plaatsen begane inbreuken (sluikstorten) beperkt.

Originaliteit

Deze software werd van A tot Z bedacht, bestudeerd en ontworpen door en voor de intervenanten zelf. Zij hebben dus de mogelijkheid om nieuwe richtlijnen of andere oriëntaties en benaderingen zonder grote financiële kost te laten evolueren volgens de praktijken op het terrein.

Contact

Dienst preventie-veiligheid

Catherine Homerin (preventieambtenaar) - catherine.homerin@peruwelz.be

Rue Albert 1er 35 - 7600 Péruwelz

T 069 77 96 31

Verviers - Buurtbemiddeling (sinds 2007)

55.111 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Zorgen voor een plaats waar geluisterd, nagedacht, gesproken en in overleg naar oplossingen gezocht wordt.
 - Een luisterend en geruststellend oor bieden aan personen die het slachtoffer zijn van sociale conflicten/overlast.
 - De inwoners in contact brengen met alle nuttige diensten in de situatie waarin ze leven (politie, stad, burenen, ...).
- Op lange termijn:
 - Mensen terug het vermogen geven om tussen te komen in het beheer van conflicten/overlast.
 - Oprichten van een preventiegroep.
 - Werken aan de banden tussen burenen via een pragmatische aanpak van onburgerlijkheden/overlast/conflicten om iedereen harmonieus te laten samenleven.

Acties en actoren

- Ontmoeting tussen bemiddelaars en personen die geconfronteerd worden met overlast of conflicten, in de lokalen van de dienst, thuis of op verschillende plaatsen in de wijken.
- Luisteren en een constructieve dialoog tot stand brengen tussen deze personen om tot overlegde oplossingen te komen.
- Aanbieden van nuttige diensten bij het beheer van de overlast-/conflictsituatie.
- Individuele bemiddeling (tussen 2 partijen), collectieve bemiddeling (bijvoorbeeld in gebouwen met meerdere appartementen, op straat, op een plein of in een wijk), of preventiegroep (groep van personen die door de bemiddelaars worden ingezet om te werken aan de overlast/conflicten en zo het samenleven te vergemakkelijken).
- Belangrijke partners die doorverwijzen naar bemiddeling of erbij betrokken zijn: kabinet van de burgemeester, politie, sociale huisvestingsdiensten. Andere diensten (OCMW, stadsdiensten, vzw, ...) kunnen ook deelnemen in functie van de te behandelen dossiers.

Contact

Preventieplan

Roxane Baguette (preventieambtenaar) - roxane.baguette@verviers.be

Rue des Alliés 19 - 4800 Verviers

T 087 35 37 25

Voor meer info: surf naar www.besafe.be

B. Verkeer

Raalst - Project "Weesfietsen"	82
Dour - Preventie van verkeersonveiligheid in de omgeving van scholen	84
Evere - Informatie voor de chauffeurs in de omgeving van scholen	85
Hasselt - Stappenplan gevonden/gestolen fietsen	86
Mechelen - Aanpak van de overlast die veroorzaakt wordt door de leveringen van warme maaltijden per bromfiets	87
Nijvel - Procedure voor de opvolging van achtergelaten voertuigen	88
Verviers - Verkeer - rustig terug naar school	89
Vorst - Opdrachten inzake "verkeersveiligheid"	90

Aalst - Project « Weesfietsen » (sinds 2015)

84.760 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Verzameling van de achtergelaten fietsen door de gemeenschapswachten en terugbezorging van deze fietsen aan hun eigenaar.
- Op lange termijn:
 - De burger sensibiliseren om het sluitgedrag te verbeteren.
 - Een beleid voor de strijd tegen achtergelaten fietsen voortzetten.
 - De kwaliteit van de openbare ruimte verbeteren.

Acties en actoren

Melding van de achtergelaten fietsen door het team integrale veiligheid en lijst die elke week aan de ploeg van de gemeenschapswachten wordt doorgegeven.

Verzameling van de fietsen (indien mogelijk binnen vijf werkdagen) door de gemeenschapswachten. De fietsen worden onmiddellijk meegenomen indien ze niet met een hangslot beveiligd zijn. Ze worden van een label voorzien indien ze met een hangslot beveiligd zijn.

Opslaan van de verzamelde fietsen en controle van het feit dat ze als gestolen geregistreerd zijn.

Indien het om een geregistreerde fiets gaat, neemt het team integrale veiligheid per brief contact op met de eigenaar. Indien er niet gereageerd wordt, wordt de fiets op de site www.gevondenfietsen.be geplaatst. Na drie maanden wordt de fiets het legale eigendom van de stad Aalst.

De fietsen die niet geregistreerd zijn, worden steeds gedurende drie maanden op www.gevondenfietsen.be geplaatst. Vervolgens worden ze automatisch verwijderd.

De personen die hun gestolen fiets op de website herkennen, kunnen hem, op afspraak, bij het team integrale veiligheid komen afhalen.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

3 personen:

- 1 administratief medewerker van de integrale veiligheidsdienst (+/- 7 uur per week).
- 2 gemeenschapswachten (3 à 6 uur per week, in functie van het aantal fietsen) om de fietsen te verzamelen en ze van een label te voorzien.
- 1 administratief medewerker en 1 gemeenschapswacht voor het teruggeven van de fietsen die in de opslagruimte zijn ondergebracht.

Kosten: 270 € voor 2000 folders over fietsdiefstal en 309,32 € voor de fietspaspoorten.

Communicatie

Website en Facebookpagina van de politie van Aalst en de stad Aalst, via de handelaars, de lokale pers, de kranten van de stad en de folders.

Evaluatie van het project

- Registratie van alle achtergelaten fietsen.
- Aantal fietsen die elke maand verzameld worden.
- Aantal fietsen die elke maand van een label voorzien worden.
- Aantal fietsen die elke maand teruggegeven worden.

Kritieke succesfactoren

- Samenwerking met de "Fietserij".
- Aantal gemeenschapswachten die kunnen worden ingezet.

Contacten

Team integrale veiligheid

Sandra Hagens (diensthoofd) - sandra.hagens@aalst.be

Laura Leroux (administratief deskundige) - laura.leroux@aalst.be

Werk 9 - 9300 Aalst

T 053 72 34 23 et 053 72 37 16

Dour - Preventie van verkeersonveiligheid in de omgeving van scholen

16.735 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De snelheid van de automobilisten regelen in de omgeving van scholen.
 - De omgeving van scholen beveiligen.
- Op lange termijn: Het veiligheidsgevoel van de leerlingen, ouders en leerkrachten vergroten, en een ontra-dende aanwezigheid in de omgeving van de scholen verzekeren.

Acties en actoren

- Centralisatie, door de preventieambtenaar, van de aanvragen van de schooldirecties voor de omkadering door gemeenschapswachten.
- Planning opgesteld door de straathoekwerker en de coördinator van het team van de gemeenschapswachten.
- Prestaties door de gemeenschapswachten in de omgeving van de scholen, op kritieke uren.
- Er wordt een beroep gedaan op de straathoekwerker in geval van problemen.

Contact

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan
Rue du Commerce 143 - 7370 Elouges
T 065 69 10 19
pssp.dour@communedour.be

Evere - Informatie voor de chauffeurs in de omgeving van scholen (sinds 2007)

40.457 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De ouders informeren over de opdrachten van de gemeenschapswachten in de omgeving van scholen.
 - De ouders aansporen om de interventies van de gemeenschapswachten te respecteren.
 - Een zichtbare aanwezigheid aan de uitgang van het Koninklijk Atheneum te Evere en in het kader van het openbaar vervoer, 's vrijdags in de namiddag, verzekeren.
- Op lange termijn: Ervoor zorgen dat de instructies die aan de ouders gegeven worden automatismen worden en de automobilisten bewust maken.

Acties en actoren

- De schooldirecties vragen dat er gemeenschapswachten aanwezig zijn voor de school.
- De haalbaarheid wordt door de coördinatrice van de gemeenschapswachten geanalyseerd.
- 's Morgens is een gemeenschapswacht aanwezig aan de ingang en in de namiddag is hij aanwezig aan de uitgang (behalve voor het Koninklijk Atheneum, waar hij op vrijdag aan de uitgang aanwezig is).
- Brief die in functie van de school door de gemeenschapswachten opgesteld wordt, om de toegewezen ge-meenschapswacht voor te stellen en om te herinneren aan de regels voor het parkeren en het afzetten van kinderen in de specifieke wijk.
- Deze brief wordt aan de schooldirecties bezorgd, zodat die in het begin van het schooljaar aan de ouders van de leerlingen kan worden gegeven.

Contact

Afdeling gemeenschapswachten
Laurence Nisen (coördinatrice) - lnisen@evere.brussels
Parijsstraat 112 A - 1140 Evere
T 02 247 64 80

Hasselt - Stappenplan gevonden/gestolen fietsen (sinds 2015)

77.054 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Vermijden dat de parkeerplaatsen voor fietsen door achtergelaten fietsen in beslag worden genomen.
 - Het onveiligheidsgevoel verminderen dat verbonden is met de achtergelaten fietsen die vaak sporen van vandalisme vertonen.
- Op lange termijn:
 - De neiging van de burgers om gestolen fietsen aan te geven versterken.

Acties en actoren

Wat het probleem van de achtergelaten fietsen betreft zijn drie partners elk bevoegd voor hun specifiek actie-domein. De partners (lokale politie, preventiedienst, fietspunt) hebben aan de hand van een stappenplan hun taken en de daarbij horende procedures vastgelegd.

- Verzending van de seiningen van de achtergelaten fietsen naar de preventiedienst.
- Label van de fiets en opstelling van een precieze beschrijving van de tweewieler door de gemeenschapswachten.
- Zodra de termijn van het label overschreden is, wordt de fiets door het fietspunt verwijderd.
- De fiets wordt opgeslagen door het fietspunt en wordt op de website gevondenfietsen.be gemeld.
- Doorverwijzing van de burger naar de bevoegde partner en controle van de status van de fiets (achtergelaten of gestolen) door de politie.

Om het melden van een achtergelaten fiets te vereenvoudigen werd er een invulformulier voorzien op de website van de stad Hasselt - www.hasselt.be/fietsdiefstal.

Contact

Preventiedienst

Bart Tamsyn - T 011 239 467 - bart.tamsyn@hasselt.be

Groenplein 1 - 3500 Hasselt

Mechelen - Aanpak van de overlast die veroorzaakt wordt door de leveringen van warme maaltijden per bromfiets (sinds 2015)

85.772 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Verminderen van de klachten rond overlast en gevaarlijke situaties.
 - Daling van de meest voorkomende overtredingen, zijnde: rijden zonder over het juiste rijbewijs te beschikken; rijden met een voorlopig rijbewijs; het verkeersbord C1 negeren.
- Op lange termijn:
 - Aangaan van een samenwerking met de uitbaters en bespreekbaar maken van de problematiek.
 - Verhogen engagement van de uitbaters om iets te doen aan de problematiek, bestuurders aan te spreken op gevaarlijk rijgedrag, ...
 - Onderzoeken of alternatieven mogelijk zijn (elektrische fiets, te voet, ...).
 - Bewaken van de verkeersregels en autovrije zones in Mechelen.

Acties en actoren

- Opmaak engagementsverklaring met de uitbaters.
- Organisatie opleiding voor bestuurders door de stad en lokale politie.
- Controles door gemeenschapswachten.
- Controles door de lokale politie bij vaststelling van wild rijden.
- Controles door de lokale politie, in samenwerking met RVA.
- Invoering verhoogde stallingstaks.

Contact

Roel Van den Bril (coördinator-diensthoofd) - roel.vandenbril@mechelen.be

Grote markt 21 - 2800 Mechelen

T 015 29 83 83

Nijvel - Procedure voor de opvolging van achtergelaten voertuigen (sinds 2016)

28.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Beheer van achtergelaten voertuigen om zich ervan te verzekeren dat alles gedaan werd om de eigenaars terug te vinden en om de kosten ten laste van de gemeente te beperken.
- Op lange termijn: Idem.

Acties en actoren

- Doorsturing van het PV door de politie naar de preventiecel, die een fiche met alle nuttige informatie opstelt.
- Door de preventiecel ondernomen stappen om de eigenaar van het voertuig terug te vinden.
- Fiche wordt naar de mecaniciens van de dienst werken gestuurd, die op zijn beurt naar de takeldienst gaat om de staat van het voertuig en de waarde ervan vast te stellen.
- De preventiecel doet een voorstel op basis van het rapport van de dienst werken, zodat het college van burgemeester en schepenen kan beslissen wat er met het voertuig moet worden gedaan.
- Indien het om een wrak gaat, wordt het voertuig onmiddellijk afgestaan aan de takeldienst. Indien het nog functioneert, wordt het na afloop van een periode van zes maanden afgestaan.
- Een opvolgingstabel laat toe om de dossiers te beheren.

Contact

Preventiecel

Emilie Baesens (preventieambtenaar) - emilie.baesens@nivelles.be

Place Albert 1er 2 - 1400 Nijvel

T 067 88 22 14

Verviers - Verkeer - rustig terug naar school (sinds 2009)

55.111 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Vlot laten doorstromen van het verkeer aan de schoolpoorten.
 - De burgers en de leerlingen herinneren aan de naleving van de wegcode.
 - De bestuurders sensibiliseren inzake respect voor zwakke weggebruikers.
 - Misbruik inzake hinderlijk of illegaal parkeren bestrijden.
- Op lange termijn:
 - De veiligheid van de kinderen verzekeren.
 - Lichte aanrijdingen en ongevallen rond scholen vermijden.
 - Problemen inzake verkeersdoorstroming en parkeren verminderen.

Acties en actoren

- Gedurende het hele jaar staan de gemeenschapswachten in voor bepaalde scholen om de veiligheid bij het oversteken van de kinderen te verzekeren.
- Campagne die na elke schoolvakantieperiode wordt gevoerd door de gemeenschapswachten in samenwerking met de politiediensten.
- De campagne bestaat uit een week met intensieve aanwezigheid rond de verschillende scholen van de gemeente om de ouders te herinneren aan de elementaire regels inzake verkeersveiligheid en om hinderlijk parkeren preventief te bestrijden.
- De politie zorgt zo nodig voor de repressieve opvolging.
- Zo nodig staan de vormingswerkers in voor de interne communicatie op school.

Contact

Gemeenschapswachten

Yannick Leclercq (coördinator) - yannick.leclercq@verviers.be

Rue du Collège 62 - 4800 Verviers

T 0494 51 48 34

Vorst - Opdrachten inzake “verkeersveiligheid” (sinds 2014)

55.613 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Vermindering van de risico's op opgevallen. In dit kader werd in het bijzonder aandacht besteed aan oversteekplaatsen in de omgeving van scholen.
- Op lange termijn :
 - Vermindering van de risico's op ongevallen in de hele gemeente.
 - Het verkeer vlotter laten verlopen.
 - Vermindering van het aantal carjackings in verstoorde verkeerssituaties.

Acties en actoren

- Er wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de jonge weggebruikers door de opdrachten inzake verkeersveiligheid in de omgeving van schoolinstellingen te versterken.
- In bepaalde wijken, die als pijnpunten worden beschouwd, worden meer diepgaande acties gevoerd. De ambtenaren van de zichtbare aanwezigheid in Vorst spelen een ontradende rol.
- Ook worden regelmatige informatie- en sensibiliseringscampagnes georganiseerd op het hele gemeentelijke grondgebied.
- Tegelijkertijd werd een zichtbaarheidsactie gevoerd door ludieke pedagogische dragers te ontwikkelen. Deze dragers worden voorgesteld aan een jong publiek tijdens evenementen in Vorst.

Contact

Frédéric de HAECK (diensthoofd) - fdehaeck@forest.brussels

Merodestraat, 331-333 - 1190 Vorst

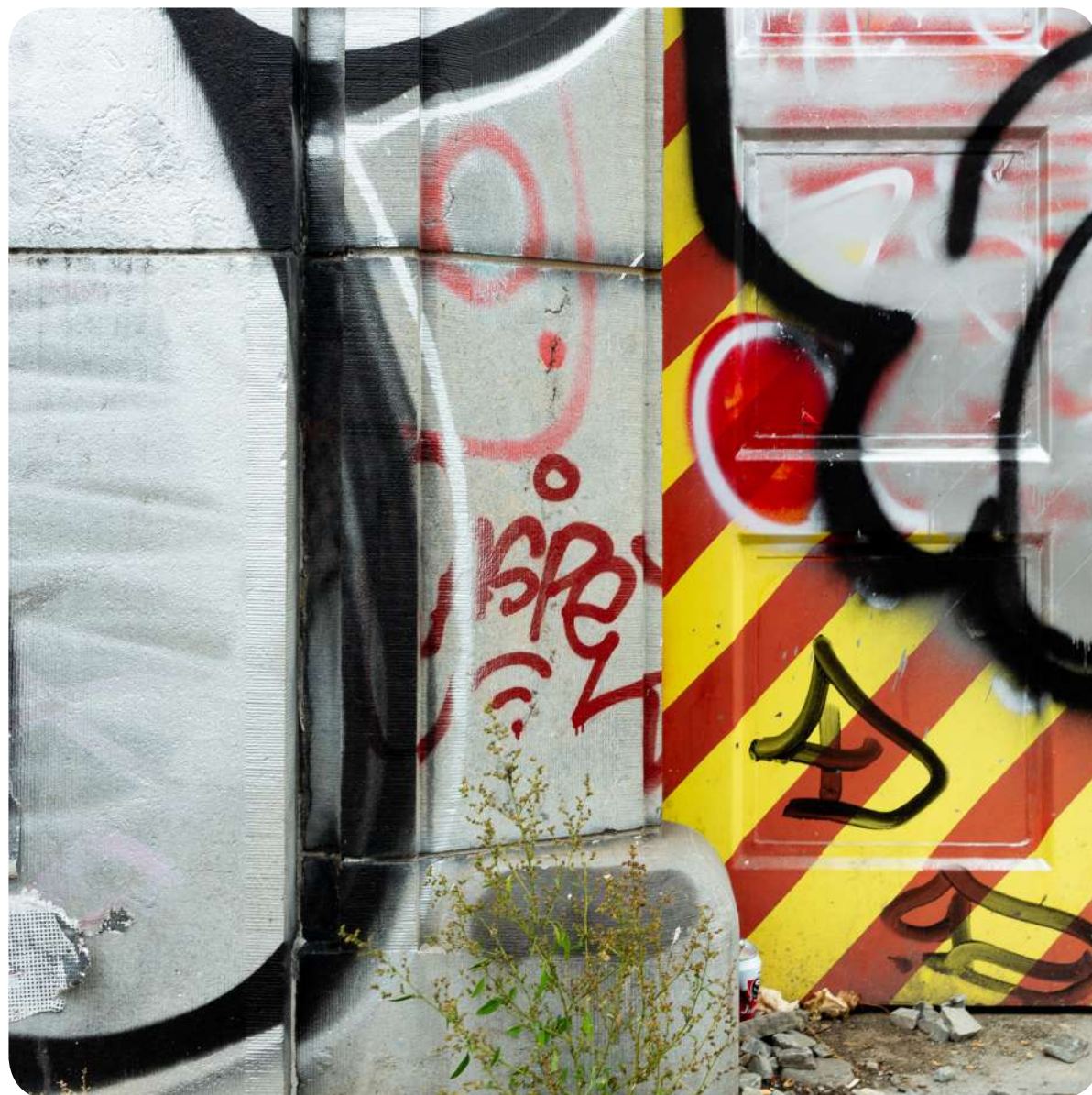
T 02 334 72 93

Bekijk ook:

Sint-Jans-Molenbeek - Samen-Leven, in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Sint-Gillis - Operaties Propere wijken, in de categorie “netheid - omgeving”

Voor meer info: surf naar www.besafe.be

C. Vandalisme - dégradation

Bergen - Project "Murs d'Expression Libre"

94

Namen - Doorsturen van de verslagen van de gemeenschapswachten via tablet

95

Quaregnon - Graffiti zonder zorgen

96

Bergen - Project « Murs d'Expression Libre »(sinds 2012)

94.964 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een legaal en omkaderd alternatief voor wilde graffiti aanbieden.
 - Nieuwe artistieke projecten in de openbare ruimte ontwikkelen.
- Op lange termijn:
 - Strijden tegen het onveiligheidsgevoel dat verbonden is met graffiti.
 - Graffiti als stadskunst en niet als beschadiging van de openbare ruimte promoten.

Acties en actoren

- Op het volledige grondgebied worden vier murs d'expression libre (M.E.L.) ter beschikking gesteld van de graffiti-sputters.
- Na de toestemming van de (openbare of private) eigenaar te hebben gekregen brengt de dienst Werken (partner van het project) verf aan op de muur, zodat gevestigde of beginnende artiesten op de muur kunnen werken.
- Een M.E.L. is herkenbaar aan een teken dat op de muur is aangebracht.
- Een reglement herinnert aan de verbintenissen van de gemeente en die van de graffiti-sputters die de muren gebruiken.
- Er wordt voortdurend contact onderhouden met de lokale graffiti-sputters, die ook als verbindingspersoon met de artiesten van buiten de gemeente optreden.
- Preventieve acties in de lagere en secundaire scholen door 2 ambtenaren van de preventiedienst, met behulp van theoretische en ludieke animaties, die door een praktische oefening gevolgd worden : verwezenlijking van graffiti door de leerlingen, met de steun van een lokale artiest.
- Het M.E.L.-project ondersteunt ook lokale initiatieven, bijvoorbeeld de installatie van een M.U.R. (Modulable Urbain Réactif) te Bergen, een permanente muur waarop een erkende artiest zich om de drie maanden kan uitdrukken.

Contact

Preventiedienst van de stad Bergen

Véronique Roos (preventieambtenaar) - veronique.roos@ville.mons.be

Grand'Rue 67-69 - 7000 Bergen

T 065 40 51 49

Namen - Doorsturen van de verslagen van de gemeenschapswachten via tablet (sinds 2013)

110.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De snelheid waarmee de betrokken diensten tussenbeide komen, door de centralisatie en de vlottere doorsturing van de aanvragen.
- Op lange termijn: Een aangename en veilige leefomgeving behouden voor de bevolking.

Acties en actoren

- Uitrusting van tablets en abonnementen (3G) voor de ploeg van de gemeenschapswachten, die in groepen van twee personen werken.
- Registratie, door middel van de tablet, van de vraag aan de bevoegde diensten om tussenbeide te komen, zodat de gemeenschapswachten problemen vaststellen die te maken hebben met het milieu, de openbare weg, de openbare verlichting, het straatmeubilair, de groene ruimtes, de openbare netheid.
- Interventie van de bevoegde diensten om de situatie op te lossen.

Contacten

Sociale cohesie - Cel preventie en veiligheid

Nathalie Leprince (gemeentebestuur van Namen) - nathalie.leprince@ville.namur.be

Audrey Bierlaire (gemeentebestuur van Namen) - audrey.bierlaire@ville.namur.be

Hôtel de ville, rue de Fer - 5000 Namen

T 081 24 65 43 et 081 24 65 67

Quaregnon - Graffiti zonder zorgen. (sinds 2016)

19.057 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Jongeren van 8 tot 16 jaar sensibiliseren voor «street art» en voor het respect voor het milieu.
- Op lange termijn: De artistieke expressie sturen op een niet-gewelddadige en sociaal aanvaardbare manier.

Acties en actoren

- Samenwerking van het cultuurhuis van Quaregnon en de opvoedster van de «jongerenworkshop» om het publiek te begeleiden tijdens een artistieke demonstratie.
- Graffitikunstwerk voorgesteld door graffiti-artisten om de jongeren het verschil te laten begrijpen tussen de begeleide (educatieve en culturele) graffiti-praktijk en de “wilde” methode (beschadiging, tags, ...).
- Andere activiteit in de bibliotheek van Quaregnon over het thema van de vluchtige werken en krijttekeningen. Doelstelling: de jongeren bewust maken voor het feit dat een artistiek werk een bepaalde waarde heeft, zelfs indien het niet blijft bestaan, en het milieu niet moet beschadigen.
- Verschillende activiteiten in samenwerking met het stedelijke brei-atelier van het Plan Sociale Cohesie, zoals het decoreren van een kiosk, om zich de stedelijke ruimte opnieuw toe te eigenen door het maatschappelijk leven te respecteren.

Contact

Strategisch veiligheids- en preventieplan van Quaregnon

Maryline Hanssens (verantwoordelijke van de “jongerenworkshop” en coördinatrice van de Dienst Gemeenschapswachters) - maryline.hanssens7390@gmail.com

Rue de l'Égalité 95 - 7390 Quaregnon

T 065 60 16 33

Bekijk ook:

Doornik - Straathoekwerkers, in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Doornik - Buurtbemiddelingsdienst, in de categorie “geluidshinder”

Etterbeek - Acties in het kader van netheid en de strijd tegen vandalisme en beschadigingen, in de categorie “netheid-omgeving”

Fléron - Geen ruimte voor intolerantie, in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Mechelen - Het “grote broer” project/de mobiele speelpleinwerking, in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Moeskroen - Straathoekwerk, in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Seraing - Workshops «Momenten samen», in de categorie “storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën”

Sint-Gillis - Operaties Propere wijken, in de categorie “netheid - omgeving”

Voor meer info: surf naar www.besafe.be

D. Netheid - Omgeving

Raist - Voorkomen van zwerfvuil op snoeproutes	100
Bergen - Werkgroep met betrekking tot zwerfvuil	101
Bergen - Netheidscampagne	102
Beringen - Beleid gebruik openbare vuilnisbakken	103
Binche - Propere wijken	105
Binche - Preventie van de sigarettenpeuken die op straat worden geworpen	106
Binche - Strijd tegen uitwerpselen van dieren op straat	107
Dour - Preventie van sluikestorten	108
Etterbeek - Acties in het kader van netheid en de strijd tegen vandalisme en beschadigingen	109
Evere - Flyers met betrekking tot netheid	112
Evere - Verwittiging vóór GAS-boete, wegens afwezigheid van gesprek	110
Gent - Integrale aanpak wildplakken	113
Gent - Integrale aanpak zwerfspuiten	114
Herentals - Hondenpoepactie	116
Herstal - Propere wijk	118
Heusden-Zolder - Flowchart met betrekking tot het afval dat vanaf het openbaar domein zichtbaar is	120
Lokeren - Zwerfvuil door scholieren. Preventiewandelingen	121
Mechelen - Geïntegreerde aanpak van zwerfvuil & sluikestorten	122
Sint-Jans-Molenbeek - Het buurtinformatienetwerk (BIN)	123
Mortsel - Buurtboeners	125
Nijvel - Gebruik van smartphones door de gemeenschapswachten in het kader van de aanpak van sluikestort	126
Sint-Gilles - Operaties Propere wijken	127
Schaarbeek - Strijd tegen vuil via de "pittendoosjes"	129
Seraing - "Parc-on nous!" - Sensibilisering in het kader van netheid	130
Theux - Overeenkomst voor het ophangen van affiches op de openbare weg	131
Tubeke - Meneer & mevrouw Proper	132
Verviers - Milieu - gemengde brigades	133
Vorst - Netheid milieu	134

Aalst - Voorkomen van zwerfvuil op snoeproutes (sinds 2015)

84.760 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De netheid van de wegen tijdens het schooljaar verbeteren, met als doelgroepen de leerlingen van de middelbare scholen en de handelaars die voedingswaren verkopen.
- Op lange termijn: Voorkomen dat afval op de wegen wordt gegooid, door naar duurzame oplossingen (en niet enkel in het kader van tijdelijke acties) te zoeken.

Acties en actoren

De scholen: uitwerking van acties door alle middelbare scholen tijdens het schooljaar, na twee conferenties over dit thema.

De stad: sensibiliseringsbrief die voor de handelaars wordt opgesteld en die door de wijkinspecteurs persoonlijk overhandigd wordt. Organisatie van een reeks wandelingen in het recyclagepark, de kringwinkel en de opslagruimte van de intercommunale ILVA. Uitwerking van een netheidsbarometer.

Alle partners : ondertekening van een netheidscharter.

Contacten

Team integrale veiligheid

Sandra Hagens (diensthoofd) - sandra.hagens@aalst.be

Joke Van de Velde (wijkmanager) - joke.vandevelde@aalst.be

Werf 9 - 9300 Aalst

T 053 72 34 23 - 053 72 35 33

Bergen - Werkgroep met betrekking tot zwerfvuil (sinds 2016)

94.964 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een testzone bepalen om preventieve acties uit te voeren.
 - De problematiek analyseren.
 - Een preventieve acties/preventieve acties in elke wijk die geïmplementeerd wordt door het project voorstellen.
- Op lange termijn:
 - De burgers bewust maken van het afvalprobleem.
 - De bevolking aanmoedigen om deel te nemen aan de bescherming van het milieu, in de brede zin van het woord.
 - Een wijkdynamiek rond het thema van het milieu en de afvalproblematiek creëren.

Acties en actoren

- Project in 7 testzones die overeenkomen met de 7 buurthuizen van Bergen.
- Sensibilisering in verband met de afvalproblematiek en lokale preventieve acties met betrekking tot de netheid en het milieu in precieze zones.
- Transversale aanpak waarbij de werknemers van de buurthuizen, de gemeenschapswachten en de cel communicatie van de preventiedienst betrokken worden.
- Installatie van collectieve buurtcompostinstallaties en opleiding van bepaalde inwoners om compostmeester te worden. Deze opleiding wordt door de intercommunale voor milieubeheer Hygea verstrekt.
- Ontwikkeling van activiteiten zoals gemeenschappelijke moestuinen of tuinen, kookateliers, om de inwoners in staat te stellen om de gemeenschappelijke leefruimte van de wijken op een andere manier te gebruiken.

Contact

Preventiedienst van de stad Bergen

Véronique Roos (preventieambtenaar) - veronique.roos@ville.mons.be

Grand'Rue 67-69 - 7000 Bergen

T 065 40 51 49

Netheidscampagne (sinds 2011)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De wijk netter maken.
 - De inwoners in het kader van hun actie ondersteunen.
- Op lange termijn: De burgers bewust maken van het feit dat ze het milieu moeten respecteren.

Acties en actoren

- Project in de Cité de la Francophonie in Jemappes, omkaderd door het wijkhuis.
- Onderhoud van de leefruimtes door het comité, het hele jaar lang, en dagelijkse ophaling door de inwoners die hun medewerking willen verlenen aan het project.
- Actie om de kinderen bewust te maken van de afvalproblematiek (documentaire, leren hoe men moet sorteren...).
- Twee ophalingsacties per jaar, om logistieke en morele steun te verlenen aan de inwoners die zich willen inzetten voor het project.
- Verschillende partners nemen deel aan het project : de stad Bergen, de dienst overlast, de lokale politie, de sociale huisvestingsmaatschappij Toit&Moi, de intercommunale voor milieubeheer Hygea en de Regie der wijken.

Contact

Preventiedienst van de stad Bergen

Véronique Roos (preventieambtenaar) - veronique.roos@ville.mons.be

Grand'Rue 67-69 - 7000 Bergen

T 065 40 51 49

Beringen - Beleid gebruik openbare vuilnisbakken (sinds 2013)

45.777 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het aantal en de plaats van de openbare vuilnisbakken bepalen. Hierbij moeten de vastgelegde criteria gerespecteerd worden.
 - Sommige openbare vuilnisbakken uit het straatbeeld halen.
 - Sluikstorten in en aan openbare afvalbakken tegengaan.
 - De werklast van de reinigingsdiensten van de stad verminderen, zodat er meer tijd kan worden besteed aan het schoonmaken van de zones waar er risico's op sluikstorten bestaan.
- Op lange termijn:
 - Een efficiënt beleid voor het gebruik van de openbare vuilnisbakken ontwikkelen.
 - Daar waar nodig vuilnisbakken voor gescheiden afval plaatsen.

Acties en actoren

In overleg met verschillende actoren - dienst milieu, stedelijke werkplaatsen, dienst gemeenschapswachten, werd een vuilnisbakkenplan opgemaakt. Hierin zijn criteria geformuleerd waar wel/geen vuilnisbak behouden diende te blijven. Wijk per wijk, gebied per gebied werd systematisch het afvalbakkenbeleid uitgevoerd.

Op een maandelijks overleg tussen bovenstaande diensten, het zogenaamde zwervvuilteam, werd de uitvoering van het plan opgevolgd en werden verdere afspraken gemaakt.

Verdeling van de taken, rol van de verschillende actoren:

- Zwervvuilteam: per zone bepalen welke vuilnisbakken moeten worden verwijderd/behouden.
- Dienst leefmilieu : opmaak infobrief buurtbewoners .
- Dienst gemeenschapswachten: de brief in de brievenbussen stoppen.
- Stedelijke werkplaatsen: verwijderen van de vuilnisbakken en tussenschot voorzien bij resterende vuilnisbakken.
- Dienst milieu: aanpassingen doorvoeren in het GIS-systeem.
- Dienst gemeenschapswachten: extra toezicht na actie.

- Stedelijke werkplaatsen en dienst gemeenschapswachten: effecten opvolgen.
- Zwerfvuilteam: evalueren.

Contact

Dienst samenleven

Lieselot Coppens - lieselot.coppens@beringen.be

Mijnschoolstraat 88 - 3580 Beringen

T 011 430 357

Binche - Propere wijken (sinds 2012)

33.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Kinderen in verband met het milieu sensibiliseren.
- Op lange termijn: De volwassenen van morgen voorbereiden om het milieu te respecteren en als voorbeeld te dienen.

Acties en actoren

- Sensibiliseringsoperatie door Hygea, over het feit dat het belangrijk is dat afval gesorteerd wordt en niet op straat wordt geworpen (elk jaar in mei, met de kleuterscholen en de basisscholen).
- Men gaat samen met de kinderen de straat op om afval op te rapen. Dit wordt met de vaststellende milieuvambtenaren, de gemeenschapswachten, de preventieambtenaar, de dienst werken gedaan.
- Na de operatie lunch (graanbiscuit, sap, appel) met de kinderen en overhandiging van een cadeau in verband met de operatie (boterhammendoos, fruitdoos...).

Contact

Preventie en administratieve geldboetes

Marjorie Dudome - marjorie.dudome@binche.be

Rue Saint-Paul 14 - 7130 Binche

T 064 23 06 04

Preventie van de sigarettenpeuken die op straat worden geworpen (sinds 2015)

Doelstellingen

- Op korte termijn: Rokers de middelen geven om de bepalingen die door het algemeen politiereglement voorzien worden te respecteren.
- Op lange termijn: Ervoor zorgen dat iedere roker het milieu respecteert en zijn peuk in een te dien einde voorziene asbak gooit.

Acties en actoren

- Ieder jaar koopt de preventiedienst 1.000 à 2.000 asbakken die moeten worden verdeeld, evenals vuilnisbakken die van asbakken voorzien zijn.
- Communicatie met de burgers om reclame te maken voor deze asbakken.
- Uitdeling van de asbakken aan de rokers door de vaststellende ambtenaren en de gemeenschapswachten.
- Eventuele opstelling van een vaststelling door de vaststellende ambtenaren en de gemeenschapswachten.

Contact

Preventie en administratieve geldboetes

Marjorie Dudome - marjorie.dudome@binche.be

Rue Saint-Paul 14 - 7130 Binche

T 064 23 06 04

Strijd tegen uitwerpselen van dieren op straat (sinds 2014)

Doelstellingen

- Op korte termijn: Eigenaars van honden de middelen geven om de bepalingen die door het algemeen politiereglement voorzien worden te respecteren.
- Op lange termijn: Geen uitwerpselen meer op straat zien liggen.

Acties en actoren

- De preventiedienst en/of de milieudienst koopt elk jaar sleutelhangers met zakken die het mogelijk maken om de uitwerpselen op te rapen.
- Patrouilles van 3 « vaststellende » ambtenaren, die soms burgerkledij dragen, om de vervuilers te bestrijden.

Contact

Preventie en administratieve geldboetes

Marjorie Dudome - marjorie.dudome@binche.be

Rue Saint-Paul 14 - 7130 Binche

T 064 23 06 04

Dour - Preventie van sluikstorten

16.735 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De burgers bewust maken van de geldboete die opgelegd wordt indien de verordeningen niet gerespecteerd worden.
 - De leefomgeving verbeteren.
 - Een betere afvalsortering bevorderen.
- Op lange termijn: Ervoor zorgen dat huisvuil niet meer illegaal gedumpt wordt.

Acties en actoren

- Patrouilles door de gemeenschapswachten.
- Uitvoering van een vaststelling van overlast in geval van illegale dumping van afval of huisvuil.
- Doorsturen van de vaststelling naar de bevoegde dienst die de opvolging verzekert en een vaststellende ambtenaar stuurt.
- Voor de bewoner wordt een termijn van 15 dagen voorzien om de situatie te regelen.
- Indien hij weigert om dit te doen, wordt er een rapport gestuurd naar de provinciale sanctioneerder, die een proces-verbaal opstelt.

Contact

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan

Rue du Commerce 143 - 7370 Elouges

T 065 69 10 19

pssp.dour@communedour.be

Etterbeek - Acties in het kader van netheid en de strijd tegen vandalisme en beschadigingen (sinds 2015)

46.773 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Strijden tegen vuil en vandalisme.
 - De burgers en de handelaren sensibiliseren.
- Op lange termijn: Bijdragen tot de leefbaarheid.

Acties en actoren

Uitvoeren van gemengde patrouilles (vaststellende gemeenschapswachten en ambtenaren van de reinigingsdienst) om de bewoners in verband met het afvalbeheer te sensibiliseren, en eventueel sancties op te leggen en surveillanceopdrachten uit te voeren.

“Operaties Trash” die een maand duren:

- Tijdens de eerste en de tweede week: Informatie voor de bewoners en de handelaren in verband met het afvalbeheer (huis aan huis, met verschillende sensibiliseringsdragers).
- Tijdens de derde week : grondigere reiniging van de geïsoleerde plaats.
- Tijdens de vierde week : oplegging van sancties.

Gebruik van de app Fix My Street, om een reinheidsprobleem in een straat of een buurt te signaleren en afval sneller op te kunnen halen.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

- 6 gemeenschapswachten,
- 2 terreincoördinatoren,

Verwerving en gebruik van smartphones (mobiel internet voor de app Fix My Street).

Communicatie

Sensibiliseringscampagne: gemeentelijke site, lokale krant, affiches met betrekking tot administratieve geldboetes, flyers.

Evaluatie van het project

- Aantal geregistreerde incidenten in Fix My Street.
- Aantal vaststellingen (GAS) die op het gemeentelijk grondgebied worden uitgevoerd.
- Aantal surveillanceopdrachten die jaarlijks worden uitgevoerd.
- Gemiddelde tijd voor het ophalen van sluikeafval.

Kritieke succesfactoren

- De motivering van de ambtenaren.
- Het Fix My Street-instrument
- De sensibilisering van de burgers.
- De gemeentelijke administratieve sancties (GAS).

Originaliteit

Het transversale aspect van de acties, en het feit dat de gemeente een van de eerste was om het Fix My Street-instrument te gebruiken..

Contacten

Preventiedienst - Luik gemeenschapswachten

Said Ben Ali (hoofdcoördinator gemeenschapswachten) - s.benali@etterbeek-prevention.be

Isabelle Jentges (preventieambtenaar) - i.jentges@etterbeek-prevention.be

T 02 737 02 05 et 02 737 03 81

Evere - Flyers met betrekking tot netheid (sinds 2009)

40.457 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De burgers op de hoogte brengen van de risico's die ze lopen wanneer ze overlast veroorzaken.
 - De klachten van de burgers met een actie beantwoorden.
- Op lange termijn: De bewoners responsabiliseren en de sociale overlast verminderen.

Acties en actoren

- Vaststelling van de overlast door de gemeenschapswachten tijdens hun rondes, of na een klacht van een buurtbewoner.
- Verslag voor de coördinatrice.
- Informatieacties voor een geviseerde wijk, eventueel in samenwerking met de reinheidsdienst en de vaststellende ambtenaren.

Contact

Afdeling gemeenschapswachten

Laurence Nisen (coördinatrice) - lnisen@evere.brussels

Parijsstraat 112 A - 1140 Evere

T 02 247 64 80

Verwittiging vóór GAS-boete, wegens afwezigheid van gesprek (sinds 2015)

Doelstellingen

- Op korte termijn: De burgers verwittigen en informeren vooraleer de GAS-procedure opgestart wordt.
- Op lange termijn: De risico's en het aantal GAS-dossiers verminderen en tevreden bewoners.

Acties en actoren

- Vaststelling van een gebrek aan onderhoud van een goed door de gemeenschapswachten, de vaststellende ambtenaren, verschillende gemeenteambtenaren of buurtbewoners.
- Verzending van een brief naar de eigenaar van het goed door de GAS-dienst, om hem bewust te maken van het probleem en hem te verwittigen dat een GAS-procedure zal worden opgestart indien hij het goed niet onderhoudt.

Contact

Dienst Gemeentelijke administratieve sancties

Séverine Rongvaux (sanctioneerde ambtenaar) - srongvaux@evere.brussels

Square S. Hoedemaekers 10 - 1140 Evere

T 02 247 62 64

Gent - Integrale aanpak wildplakken (sinds 2005)

260.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Verminderen van het wildplakken op het grondgebied van de stad.
- Op lange termijn: Het wildplakken op het grondgebied van de stad vermijden.

Acties en actoren

Preventieve maatregelen

Preventiedienst: aanbieding van een honderdtal aanplakborden die verdeeld zijn over 60 goed gesitueerde plaatsen, met 1 affiche per evenement en per bord. De borden worden twee keer per maand schoongemaakt.

Curatieve maatregelen

Ploeg die belast is met de verwijdering van de Eco-Werkhuis-affiches : de ploeg maakt de plaatsen waar wildplakkers actief zijn schoon. De ploeg komt zo snel mogelijk tussenbeide.

Repressieve maatregelen

De gemeenschapswachten en de juridische dienst : de reglementering wordt in die zin aangepast dat niet enkel de afficheerder, maar ook de uitgever door middel van een GAS-boete voor wildplakken kan worden bestraft. De vaststellende gemeenschapswachten zijn belast met de vaststelling van het wildplakken. Omwille van het werk dat door de verwijdering van zijn affiche veroorzaakt wordt, moet de wildplakker ook kosten betalen.

Contact

Preventiedienst

Sandra Rottiers (preventieambtenaar) - sandra.rottiers@stad.gent

Botermarkt 1 - 9000 Gent

T 09 266 82 01

Integrale aanpak zwerfspuiten (sinds 2001)

Doelstellingen

- Op korte termijn: Het aantal spuiten die op het Gents grondgebied achtergelaten worden verminderen.
- Op lange termijn: Een driesporenbeleid ontwikkelen met curatief op structurele basis op te kuisen en met preventief veilige manieren aan te bieden aan gebruikers om gebruikt materiaal te verwijderen samen met een blijvend responsabiliseren.

Acties en actoren

- Preventie - responsabilisering - vorming

Sensibilisering van drugsverslaafden die injecties uitvoeren.

Opleiding van de bemiddelaars inzake prikincidenten en de procedures voor achtergelaten spuiten (bijvoorbeeld milieudienst). Het gaat hoofdzakelijk om de opdracht van de coördinator spuitenruil Oost-Vlaanderen.

- Aanbieding veilige verwijdering

Door middel van dropboxen waarin de spuiten 24/24 en 7/7 kunnen worden "gedeponeerd".

- Harm reduction

Via het project spuitenruil kunnen drugsverslaafden die injecties uitvoeren gebruikt injectiemateriaal terugbrengen (met name bij apothekers) en materiaal dat steriel is bekomen.

- Zwerfspuitpatrouilles

Sinds 2001 organiseren de gemeenschapswachten specifieke patrouilles voor het zoeken naar achtergelaten spuiten. Hierbij richt men zich vooral op bepaalde "hot spots". De patrouille van OpStap (een laagdrempelig activeringsproject) komt sinds 2016 tussenbeide. De patrouille bestaat uit vrijwilligers. Het gaat om herstellende drugsverslaafden (of voormalige drugsgebruikers) die onder begeleiding op zoek gaan naar spuiten (dit is eveneens een activeringsproject).

- De cijfers van de spuiten die achtergelaten worden bijhouden, door ze te tellen.

Verschillende diensten sturen elke maand het aantal gevonden spuiten (en de plaats waar ze gevonden werden) door.

Contact

Preventiedienst

Filip De Sager (drugcoördinator) - filip.desager@stad.gent

Botermarkt 1 - 9000 Gent

T 09 266 82 04

Herentals - Hondenpoepactie (sinds 2007)

27.776 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Hondeneigenaars sensibiliseren en aansporen om mee te werken aan een propere buurt en de hondenpoep op te ruimen.
 - Laten zien dat het gemeentebestuur, naast preventie, ook zelf actief werkt aan de levenskwaliteit van de burgers.
 - De gemeentediensten netheidsacties laten uitvoeren in de stad.
- Op lange termijn: Gedragsverandering en stimulering van de burgerzin van de hondeneigenaars, waarbij tegelijkertijd de stad netter wordt gemaakt.

Acties en actoren

De gemeenschapswachten sensibiliseren de burgers en de hondeneigenaars tijdens hun dagelijkse rondes. Tijdens de actieweken delen ze zakjes voor hondenuitwerpselen, evenals biscuits of stukken speelgoed voor honden uit aan de eigenaars die een zakje bij zich hebben en de uitwerpselen oprapen.

De groendienst houdt zich eveneens bezig met het schoonmaken van de openbare ruimte en de probleemzones. De milieudienst installeert nieuwe hondenpoepbuizen en de reinigingsdienst maakt ze leeg. De burgers worden ook aangemoedigd om een bijdrage te leveren tot de netheid van hun stad, door het plaatsen van borden zoals "De stad ruimt op, u toch ook?".

Na een sensibiliseringsactie door de gemeenschapswachten sanctioneert de lokale politie het slechte gedrag dat tot een GRS-boete (gemeentelijke administratieve sanctie) kan leiden en maakt een proces-verbaal op.

De dienst welzijn, preventie en sociale zaken houdt zich bezig met de organisatie van de acties, ontvangt en registreert de klachten, zorgt voor de opvolging en beschikt zo over een overzicht van de probleemzones.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

Dit is moeilijk in personeelsuren en personeelskosten uit te drukken.

Tijdens de acties werken de gemeenschapswachten echter 2 weken in het voorjaar aan deze actie, 1 week in het najaar en 1 week in december/januari. De personeelsinzet komt hier neer op 90 uren ofwel 2 VTE (niveau E en D).

300 à 400 euro per jaar voor de aankoop van de zakjes voor hondenuitwerpselen, de biscuits en de stukken speelgoed voor honden. Iets meer dan 200 euro voor de affiches, panelen, flyers.

Communicatie

Persberichten, stadskrant, LED-panelen, affiches, flyers, uitleg van de gemeenschapswachten.

Evaluatie van het project

- Registratie van de meldingen.
- Overzicht van de probleemzones.
- Aantal hondeneigenaars die tijdens de acties geïnterpelleerd worden.
- Aantal uitgedeelde zakjes, biscuits en stukken speelgoed voor honden.

Kritieke succesfactoren

- Goede registratie om probleemzones te bepalen en inspelen op de steeds wisselende noodzaken en zones.
- Medewerking van de burgers die zich betrokken voelen bij de acties (bijvoorbeeld door een affiche aan te brengen op hun venster).
- Duidelijke uitleg van de gemeenschapswachten.

Originaliteit

De reclame voor de acties, door middel van een verwijderbaar bord op het trottoir dat de aandacht van de voorbijgangers trekt en de impact van de actie verhoogt..

Contact

Dienst welzijn, preventie en sociale zaken

Brigitte Van Hees - brigitte.van.hees@herentals.be

Augustijnenlaan 30 - 2200 Herentals

T 014 24 66 42

Herstal - Propere wijk (sinds 2016)

39.690 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een stand van zaken opmaken, wijk per wijk, inzake openbare netheid.
 - De inwoners sensibiliseren en hen tijdens de burgerontmoetingen die 15 dagen na de bezoeken op het terrein georganiseerd worden aan het woord laten.
 - Het goede voorbeeld geven door alle gemeentelijke sites schoon te maken en door elke wijk afzonderlijk grondig schoon te maken.
- Op lange termijn:
 - De bewoners bewust maken van het feit dat ze respect moeten hebben voor het milieu, hen kennis laten maken met de acties van de netheidsdiensten en het groene nummer van de milieudienst.
 - Duurzaam positief gedrag creëren (respect voor de sorteervoorschriften, onderhoud van het trottoir...).

Acties en actoren

- Technisch bezoek door twee gemengde ploegen (eco-adviseur/preventieambtenaar SVPP en buurtpolitie) om een inventaris van de netheidsproblemen op te maken en op de kritieke plekken sensibiliseringsaffiches aan te brengen.
- Schoonmaak van de gemeentelijke sites en grondige schoonmaak van elke wijk, waarbij de communicatiedienst reclame maakt voor de actie.
- Burgerontmoeting die 's avonds georganiseerd wordt met de inwoners van de wijk, in aanwezigheid van de schepen van milieu, een eco-adviseur, de preventieambtenaar SVPP, een vertegenwoordiger van Intradel, een vaststellende ambtenaar, een politieagent en een moderator.
- Meer politieaanwezigheid en meer vervolgingen voor overlast m.b.t. "netheid" in de wijk.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

4 personen voor de technische bezoeken (1 à 2 dagen/maand), minimum 6 personen voor de burgerontmoetingen (een keer per maand, gedurende ongeveer twee uur), diensten voor het onderhoud en de netheid van de openbare weg, GAS-ambtenaren van de wijkpolitie.

Geen specifieke kosten. De dienst Ecrido van de stad Herstal zorgt voor het uitgeven en drukken van de affiches en andere publicaties.

Communicatie

Gemeentelijke publicaties (Herstal Infos, Gazette de Herstal), website van de stad, Facebookpagina, affiches...

Evaluatie van het project

- Tabel met het aantal vastgestelde feiten, per type, evenals de actie die werd uitgevoerd of die moet worden uitgevoerd (voorbeelden: afgeven van een waarschuwingsbericht of verzending van een standaardbrief).
- Verbetering binnen de vijftien dagen, na de afgifte van een waarschuwingsbericht of een standaardbrief.
- Toenemend aantal personen die aan de burgerontmoetingen deelnemen.

Kritieke succesfactoren

- Goede samenwerking tussen de diensten.
- Voortdurende uitwisseling van informatie met betrekking tot het gevolg dat aan de vaststellingen gegeven wordt tussen de politie en de gemeentediensten.
- Adequate coördinatie.
- Geduld en assertiviteit voor de burgerontmoetingen.

Originaliteit

De omvang van het netheidsactieplan dat op lange termijn wordt gepland.

Contact

Milieudienst

Claire Streel (eco-adviseur) - claire.streel@herstal.be

Place Jean Jaurès 45 - 4040 Herstal

T 04 256 83 22

Heusden-Zolder - Flowchart met betrekking tot het afval dat vanaf het openbaar domein zichtbaar is (sinds 2016)

33.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De verantwoordelijke/eigenaar wiens domein vervuild is sensibiliseren, zodat hij de situatie binnen een relatief korte termijn corrigeert.
- Op lange termijn: Van de stad Heusden-Zolder een propere stad maken, en dit zowel wat het openbaar domein als wat het privé-domein betreft. Dit moet een gunstige impact hebben op het leven, de woonomstandigheden en het werk.

Acties en actoren

- Fase 1: de gemeenschapswachten sensibiliseren door middel van aanspreken.
- Fase 2: indien de situatie niet verandert sensibiliseren de gemeenschapswachten door middel van aanspreken.
- Fase 3: indien de situatie niet verandert sensibiliseren de gemeenschapswachten opnieuw door middel van aanspreken.
- Fase 4: indien de situatie niet verandert, stuurt de milieudienst een aanmaningsbrief.
- Fase 5: indien de situatie niet verandert, wordt het afval door de technische werkplaatsen verwijderd.
- Fase 6: heffing van belasting door de dienst/kosten van de verwijdering.

Contact

Preventieambtenaar

Pieter Geeroms (verantwoordelijke sociale actie en lokale economie) - pieter.geeroms@heusden-zolder.be

Heldenplein 1 - 3550 Heusden-Zolder

T 011 808 333

Lokeren - Zwerfvuil door scholieren. Preventiewandelingen. (sinds 2013)

41.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De jongeren duidelijk maken hoe ze in de openbare ruimte op correcte wijze met afval moeten omgaan.
- Op lange termijn: Het gedrag met betrekking tot de afvalproblematiek duurzaam wijzigen.

Acties en actoren

Tijdens de periodes van mei/juni en september/oktober worden de scholieren die hun middaglunch op de bovengenoemde plaatsen opeten tijdens drie middagpauzes per sessie (een in de lente, een in de herfst) door de deelnemers aan deze “wandelingen” gesensibiliseerd. Het gaat om de schooldirecties en de onderwijzers, de gemeenschapswachten, de medewerkers van de dienst integrale veiligheid, de IDM-medewerkers (intercommunale voor de afhaling van huishoudelijk afval), de schepen van de integrale veiligheid.

Het gaat telkens om de volgende boodschap: “afval hoort in de vuilnisbak thuis”.

De algemene coördinatie wordt verzekerd door de maatschappelijk werker van de dienst integrale veiligheid van de stad.

Contact

Dienst integrale veiligheid

Christof Snoeck (diensthoofd) - christof.snoeck@lokeren.be

Markt 8 - 9160 Lokeren

T 09 340 95 00

Mechelen - Geïntegreerde aanpak van zwerfvuil & sluikestorten (sinds 2016)

85.772 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Sluikstorters op heterdaad betrappen.
 - Sensibilisering jongeren / Mechelaars / toeristen om geen sigarettenpeuken en andere zaken op het openbaar domein achter te laten.
- Op lange termijn:
 - Reductie van de kostprijs voor ophaling sluikestort.
 - Een mooie en aangename stad zonder zwerfvuil of sluikestort.

Acties en actoren

- Vaststelling van bepaalde blijvende problemen, zoals sluikestort aan glasbollen, het storten van huishoudelijk afval in openbare vuilnisbakken of zwerfvuil in winkelstraten.
- Verschillende betrokken actoren, zoals de vaststellende gemeenschapswachten, de milieudienst van de lokale politie, enz.
- Voeren van verschillende acties tegen het storten van huishoudelijk afval in openbare vuilnisbakken, sluikestorten aan glasbollen, zwerfvuil/sluikestorten op het openbaar domein, het gooien van sigarettenpeuken in winkelstraten.

Contact

Roel Van den Bril (coördinator-diensthoofd) - roel.vandenbril@mechelen.be

Grote markt 21 - 2800 Mechelen

T 015 29 83 75

Sint-Jan-Molenbeek - Het buurtinformatienetwerk (BIN) (sinds 2014)

96.127 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Doelgerichte preventie- en sensibiliseringsacties inzake inbraak, netheid en maatschappelijke overlast voeren in de wijken.
 - Zich richten op de wijkproblematieken via repressieacties, zoals de gemeentelijke administratieve sancties.
 - De aanwezigheid van de gemeenschapswachten in de wijk versterken.
 - Instaan voor de verspreide communicatie van informatie aan de gemeenschap.
 - Instaan voor de tenlasteneming van materiële dragers die informeren over het bestaan van het buurtinformatienetwerk (BIN).
- Op lange termijn:
 - Meedelen/Uitwisselen van de informatie tussen de burgers/partners, de Politie en de gemeente.
 - Sensibiliserings- en informatieacties voeren i.v.m. veiligheid in het algemeen.
 - Het veiligheidsgevoel vergroten via diverse preventieve acties die in het bijzonder gericht zijn op de netheid.
 - De sociale cohesie versterken via wijkacties/-animaties die de verschillende partners van het partnerschap laten optreden.

Acties en actoren

Het Collectief vergadert op regelmatige tijdstippen om elkaar te leren kennen, de burgers (inwoners en werkers) de mogelijkheid te bieden om elkaar te ontmoeten en een ruimte voor dialoog te creëren in de door het BIN gekozen wijk.

Het Collectief sensibiliseert in verband met het project en legt tijdens wijkfeesten, burenevenementen, netheidsacties of rommelmarkten uit welk doel het heeft.

De gemeente en de politie initiëren rechtstreeks acties die meer in het bijzonder gericht zijn op problemen die door de bewoners en werkers vermeld worden, zoals netheid, snelheid, wildparkeren, kleine criminaliteit...

Het comité heeft collectief besloten om zich te richten op het onveiligheidsgevoel bij vrouwen, de kwestie van de diversiteit en het contact tussen culturen in de wijk.

Contact

Olivier Vanderhaeghen (preventieambtenaar) - ovanderhaeghen@molenbeek.irisnet.be

Graaf van Vlaanderenstraat 15 - 1080 Brussel

T 02 422 06 79

Mortsel - Buurtboeners (sinds 2016)

26.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Een nettere stad Mortsel.
- Op langere termijn:
 - Het ultieme doel is dat iedereen een buurtboener wordt en dat er dus voor elke gevel geveegd wordt, zodat het openbaar domein proper blijft.
 - Ervoor zorgen dat burens elkaar opnieuw beter leren kennen, zodat de sociale cohesie versterkt wordt.

Acties en actoren

- Dienst preventie & samenleving : organisatie - taakverdeling - communicatie met de burgers.
- Dienst FOS (Federation Open Scouting), OCMW : opruimtaken op het openbaar domein.
- De inwoners die buurtboeners worden : op zijn eigen ritme, in zijn eigen wijk schoonmaken.

Contact

Ellen Van Eyndhoven (preventiemedewerker) - ellen.vaneyndhoven@mortsel.be

Stadsplein 1 - 2640 Mortsel

T 03 444 17 28

Nijvel - Gebruik van smartphones door de gemeenschapswachten in het kader van de aanpak van sluikstort (sinds 2017)

28.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De tijd om problemen op het terrein door te geven, verminderen.
 - De aanwezigheid van de gemeenschapswachten op straat maximaliseren (door het administratief werk op kantoor te verminderen).
 - Ervoor zorgen dat de documentatie altijd kan worden geraadpleegd.
- Op lange termijn: De opvolging van het werk op het terrein van de gemeenschapswachten gemakkelijker maken.

Acties en actoren

- Creatie van een dossier op Google drive door de preventieambtenaar, met alle opvolgingsinstrumenten en de nuttige documentatie (kalender van de afvalophaling, gegevens van de partnerdiensten, verdeling van de gemeentelijke en gewestelijke openbare wegen, wetgeving, reglementen, arresten...).
- Dagelijkse aanvulling van de documentatie door de coördinator van de gemeenschapswachten.
- Invoering van alle gegevens en raadpleging van de informatie door de gemeenschapswachten, zonder dat ze het terrein moeten verlaten, dankzij hun smartphone en hun data-abonnement.
- De verschillende beschadigingen van de openbare ruimte (afval, onderhoud, gaten in het wegdek...) aan de dienst werken doorgeven, zodat men snel tussenbeide kan komen.

Contact

Preventiedienst

Emilie Baesens (preventieambtenaar) - emilie.baesens@nives.be

Place Albert 1er 2 - 1400 Nijvel

T 067 88 22 14

Sint-Gilles - Operaties Propere wijken (sinds 2010)

50.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Snel en efficiënt reageren op overlast die een impact heeft op de leefkwaliteit in de wijken.
- Op lange termijn: Een goede leefkwaliteit in de wijken behouden en de onbeschaafdheden en overlast verminderen.

Acties en actoren

De operaties "Propere wijken" zijn multidisciplinaire operaties die het mogelijk maken om de diensten samen te laten werken en hun acties aanvullend te maken. Dit blijkt efficiënter te zijn.

Het gemeentelijk grondgebied is onderverdeeld in 12 zones. Elk van deze zones wordt sector W (wijk) genoemd. Tijdens een kalendermaand wordt er veel aandacht besteed aan elke zone. Elke zone wordt door de multidisciplinaire ploegen op integrale en geïntegreerde wijze aangepakt.

Verschillende gemeentediensten en externe diensten houden zich met precieze fenomenen bezig : opdringerige bedelarij, zwervers, overlast gecreëerd door de horeca, belemmering van de vrije doorgang, openbare dronkenschap, gebruik en/of verkoop van verdovende middelen...

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

Meerdere ploegen zijn betrokken : dit gaat van de arbeiders tot het kader en van de politie-inspecteur tot de commissaris. Per actieweek gaat het gemiddeld om een vijftigtal personen per sector.

Geen kosten, het gaat om gemeentepersoneel dat betrokken wordt bij de operaties en het personeel van de politiezone dat ondersteuning biedt.

Communicatie

Elke maand worden de bewoners van de geïsoleerde sector door middel van een blaadje dat in alle bussen wordt gestopt geïnformeerd vooraleer een operatie "Propere wijken" begint.

Na de operatie wordt via de site van de gemeente een maandelijkse balans doorgegeven aan de bewoners en alle betrokken partners en diensten.

Evaluatie van het project

- Maandelijkse balans + jaarrekening.
- Aantal besluiten om etablissementen te sluiten voor de horeca-operaties.
- Aantal kilo's weggehaald afval.
- Aantal behandelde tags.
- Aantal opgestelde PV's inzake zwartwerk of inbreuken op de sociale wetgeving.
- Aantal door de MIVB gecontroleerde personen.

Kritieke succesfactoren

- Unieke coördinatie van de operaties.
- Betrekking van de diensten en partners.
- Systematisch doorsturen van de balansen naar de betrokken partners (regelmatige feedback).
- Elk trimester evaluatie van de acties onder de partners.

Originaliteit

De (maandelijkse) terugkeer van de transversale en multidisciplinaire acties die door een enkele dienst gecoördineerd worden. De onderverdeling van het grondgebied in 12 eenheden die het mogelijk maakt om elke sector op specifieke wijze te behandelen en om het grondgebied van de gemeenten in de loop van een jaar volledig te behandelen.

Contact

Dienst UNEUS

Ahmed Haouari (operationeel beheer) - ahaouari@stgilles.irisnet.be

Van Meenenplein 39 - 1060 Sint-Gilles

T 02 536 17 89

Schaarbeek - Strijd tegen vuil via de "pittendoosjes" (2015)

130.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Het gooien van afval in de openbare ruimte verminderen.
- Op lange termijn: De inwoners informeren over en bewust maken van de netheidsproblemen in de openbare ruimte, "Het is niet je thuis, maar daarom is het nog geen vuilnisbelt".

Acties en actoren

De actie vindt tijdens de lente plaats. De actie verenigt verschillende actoren van de wijk en ontwikkelt een sensibiliseringsactie verspreid over meerdere weken (verspreiding van sensibiliseringsflyers door gemeenschapswachten, aanbrengen van een verklarende banner van het ophaal-/schoonmaakprobleem van afval door de dienst netheid), gevolgd door een repressieve actie (actie « Trash » in samenwerking tussen de dienst netheid en de politie van de zone).

In 2016 werd een werkgroep opgericht in de wijk om iets te doen aan het netheidsprobleem. Dit werd gedaan na een enquête bij de inwoners van het Gaucheretplein om hun perceptie van de vuilheid en hun bewustzijnsniveau te kennen. In tweede instantie wordt, als gevolg van de resultaten van het onderzoek, een recreatieve sensibiliseringsdag, in het kader waarvan het nieuwe communicatie-instrument wordt uitgereikt, georganiseerd.

Het communicatie-instrument is een pittendoos. De enquête heeft aangetoond dat het belangrijkste netheidsprobleem het op de grond gooien van pittenresten is. Er wordt dus een sleutelhanger/uitschuifbare beker om het pitaafval te verzamelen gecreëerd. De tool wordt samen met een zakje pitten uitgedeeld, om duidelijk te maken dat het probleem niet is dat er pitten gegeten worden in de openbare ruimte, maar wel dat dit afval op de grond gegooid wordt.

Contact

Furlanetto Gwennaëlle (projectverantwoordelijke) - gfurlanetto@schaerbeek.irisnet.be

Gemeentehuis - Colignonplein - 1030 Schaarbeek

T 02 244 73 06

Seraing - “Parc-on nous!” - Sensibilisering in het kader van netheid (sinds 2017)

64.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De bevolking informeren of herinformeren over de werking van de individuele en/of collectieve containers, alsook over de afvalbelasting.
 - Sensibiliseren rond het sorteren van afval.
 - Sensibiliseren rond de vervuiling van de groene ruimten en de gevolgen voor de natuur.
- Op lange termijn:
 - Het Parc Guy Mathot nieuw leven inblazen en het park een positief imago geven bij de bevolking.
 - Partnerschappen met de inwoners en de buurtverenigingen ontwikkelen.
 - Preventie van maatschappelijke overlast in verband met het weggooien van afval op de openbare weg.

Acties en actoren

Sensibiliseringsdag rond afvalsortering en respect voor het milieu in het Parc Guy Mathot: Er worden verschillende stands voorgesteld:

- entomologie: animatie in verband met insecten door een vzw.
- compostgids: informatie over composteren en bezoek aan een collectieve moestuin.
- workshop recycling: mandalaschilderij, maken van castagnetten en fotokaders.
- GAS: informatie over administratieve geldboetes en overlast.
- pedagogische bus Intradel.
- “triball”: baseball over afvalsortering.

Contact

CADIAT Nathalie (coördinatrice) - PSSP Seraing - n.cadiat@seraing.be

Rue Bruno 191 - 4100 SERAING

T 04 330 11 59

Theux - Overeenkomst voor het ophangen van affiches op de openbare weg (sinds 2017)

12.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Een administratieve vereenvoudiging mogelijk maken inzake aanplakking.
- A long terme : Bewaken van de regels voor aanplakking door de vastgoedkantoren.

Acties en actoren

- Telling van de vastgoedkantoren in de regio van Verviers.
- Sturen van een toelichtende brief waarin het referentiekader en het voorstel van overeenkomst opgenomen is.
- Terugsturen van de aangevulde overeenkomst om te wijzen op het akkoord van het vastgoedkantoor.
- Eindvalidering door de gemeentelijke overheden.

Contacten

JEPS - SVPP

Laure Defosse (coördinatrice SVPP) - laure.defosse@theux.be

Stephane Meant (agent-vaststeller) - stephane.meant@theux.be

Rue des 600 Franchimontois 1 - 4910 Theux

T 087 68 12 48 et 0472 95 65 34

Tubeke - meneer & mevrouw Proper (sinds 2015)

25.635 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De wijken van Tubeke netter maken.
- Op lange termijn: De inwoners van Tubeke bewust maken van de netheid en het respect voor de netheid in hun stad.

Acties en actoren

- Project dat plaatsvindt in de hele gemeente Tubeke op basis van personen die zich als vrijwilliger opgeven om een welbepaalde zone van hun wijk proper te maken.
- De vrijwilliger beslist samen met de gemeentelijke sociale dienst om een zone proper te maken en ondertekent een vrijwilligerscontract.
- De aan de vrijwilliger voorgestelde activiteit bestaat erin een «meneer & mevrouw Proper» te worden, dit wil zeggen een welbepaalde zone in de wijk proper maken: afval oprapen, het in vuilniszakken steken en de plaats van deze vuilzakken en eventueel sluikstorten melden aan de gemeentelijke sociale dienst.
- De gemeente bezorgt het nodige materiaal aan de vrijwilliger voor de opdracht: een knijper, een paar handschoenen, een badge en vuilniszakken.
- De vrijwilliger maakt zijn zone proper naargelang hij beschikbaar is.

Contact

Gemeentebestuur van Tubeke - Gemeentelijke sociale dienst

Delphine Tancrez (diensthoofd) - delphine.tancrez@tubize.be

Grand-Place 1 - 1480 Tubeke

T 0498 31 33 33

Verviers - milieu - gemengde brigades (sinds 2016)

55.111 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Sluikstorten verminderen.
 - De buurtbewoners herinneren aan de reglementen inzake de verschillende omhalingen van afval.
 - De bevolking sensibiliseren voor afvalsortering.
 - Overlast bestrijden.
- Op lange termijn: De stad netter en aangenamer maken om in te leven.

Acties en actoren

- Instellen van een gemengde brigade door de dienst gemeenschapswachten samen met de milieudienst, aangezien de gemeenschapswachten regelmatig geconfronteerd worden met verschillende gevallen van sluikstorten en overlast inzake de openbare netheid en de niet-naleving van het zonaal politiereglement.

Contact

Gemeenschapswachten

Yannick Leclercq (coördinator) - yannick.leclercq@verviers.be

Rue du Collège 62 - 4800 Verviers

T 0494 51 48 34

Vorst - Netheid milieu (sinds 2014)

55.613 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Vermindering van het aantal meldingen van problemen in verband met de openbare netheid.
 - Vermindering van het aantal meldingen van sluikstorten.
- Op lange termijn:
 - Vermindering van het onveiligheidsgevoel.
 - Opwaardering van het stedelijk landschap.
 - Meer respect voor het straatmeubilair naar aanleiding van deze opwaardering van het stedelijk landschap.

Acties en actoren

Er worden regelmatige informatie- en sensibiliseringscampagnes gevoerd door de dienst van de gemeenschaps-wachten op het hele grondgebied van Vorst. Er werden flyers ontworpen, waarvan sommige bewust humoristisch zijn, om de bevolking "voorzichtig" te benaderen.

Contact

Frédéric de HAECK (diensthoofd) - fdehaeck@forest.brussels

Merodestraat 331-333 - 1190 Vorst

T 02 334 72 93

Bekijk ook:

Brussel - Campagne « Beestig goed idee », in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

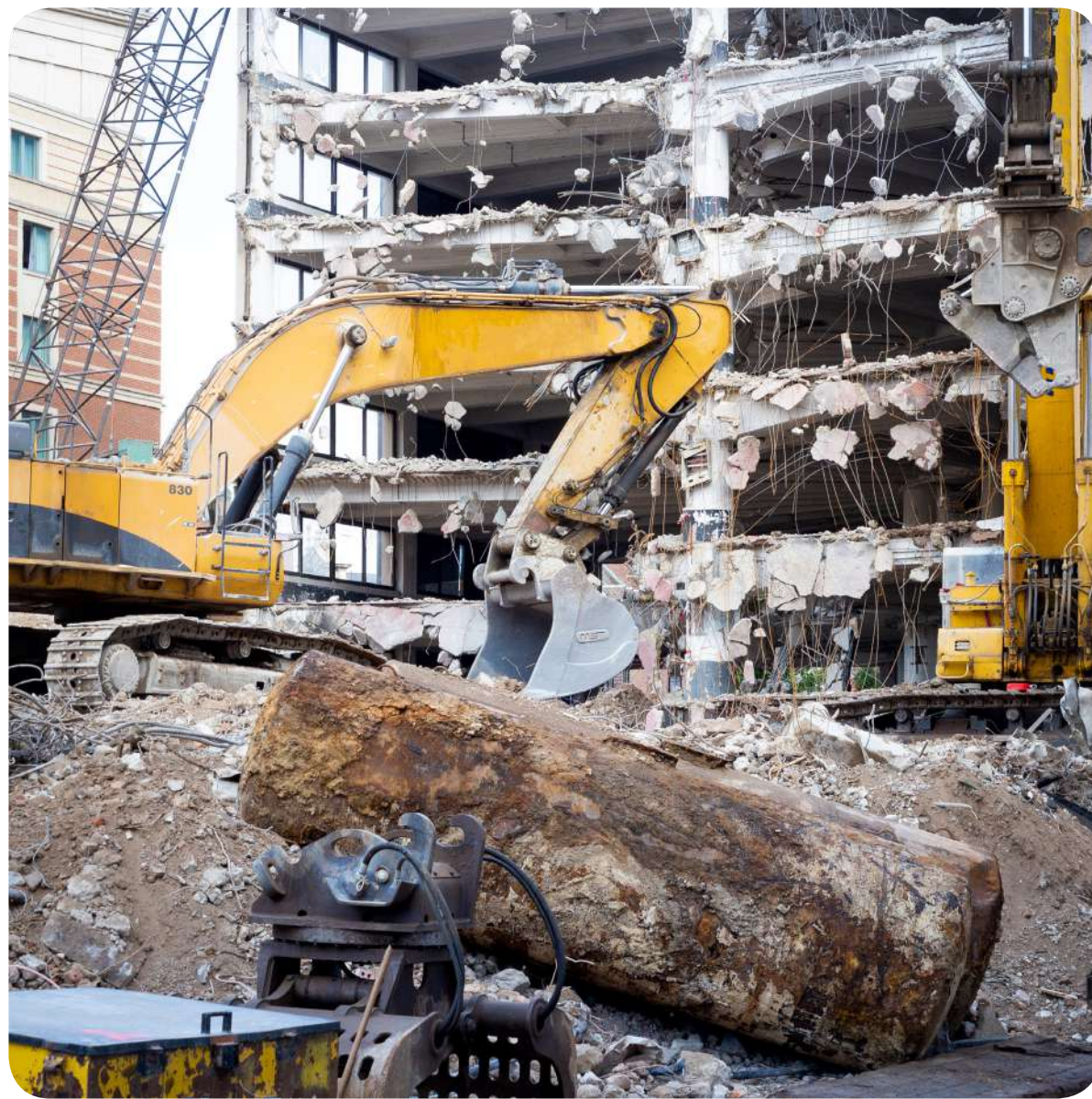
Borgworm - Oplossing van buurtconflicten, in de categorie "geluidshinder"

Mechelen - Het "grote broer" project/de mobiele speelpleinwerking, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Namen - Doorsturen van de verslagen van de gemeenschapswachten via tablet, in de categorie "vandalisme - schade"

Seraing - Workshops «Momenten samen», in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Voor meer info: surf naar www.besafe.be

E. Geluidshinder

Borgworm - Oplossing van buurtconflicten	138
Brussel - Stad - Cel Openbare Rust	139
Doornik - Buurtbemiddelingsdienst	141
Dour - Preventie van geluidsoverlast gekoppeld aan huisdieren	142
Evere - Luidruchtige burelen	143
Evere - Sensibilisering van alle handelaars aangaande geluidshinder door vuurwerk	145

Borgworm - Oplossing van buurtconflicten (sinds 2012)

15.036 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Buurtconflicten bijleggen en escalatie voorkomen.
 - Doorverwijzen van de personen in conflictsituatie naar de dienst voor conflictoplossing of naar andere bevoegde diensten (vredegerecht, politie).
- Op lange termijn: Aanmoedigen van een betere verstandhouding in de wijken en verminderen van de criminaliteitscijfers met betrekking tot maatschappelijke overlast.

Acties en actoren

- Doorverwijzen van personen die in een buurtconflict zitten naar de dienst voor conflictoplossing (Strategisch veiligheids- en preventieplan van de stad Borgworm) door de politie, de sociale huisvestingsmaatschappij "Home waremmien", de stad, ...
- Luisteren en bemiddeling voorstellen.
- Indien er geen akkoord is, doorverwijzen naar een meer aangepaste dienst (vredegerecht, politie).
- Vraag van de schooldirecties voor een aanwezigheid van gemeenschapswachten voor de school.
- Analyse van de haalbaarheid door de coördinatrice van de gemeenschapswachten.

Contact

Strategisch veiligheids- en preventieplan

Géraldine Davenne (preventieambtenaar)

Avenue Guillaume Joachim 51 - 4300 Borgworm

T 019 58 70 96 - planstrategique@waremme.be

Brussel - Stad - Cel Openbare Rust (sinds 2012)

174.272 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Creatie van een platform voor de opvolging van de overlast gekoppeld aan straatprostitutie.
 - Identificatie en systematische tenlasteneming van de problemen in verband met openbare overlast.
 - invoering van actieplannen.
- Op lange termijn: Verbetering van de openbare rust en de levenskwaliteit, door middel van de ondersteuning van acties en de opvolging van de interventies van de lokale diensten (deblokkering van gevoelige en complexe dossiers).

Acties en actoren

Opvolging van de plaatsen en instellingen die problemen opleveren, tijdens wekelijkse vergaderingen in verband met de "openbare rust", door middel van de centralisatie van de klachten, de analyse en de opvolging van de situatie, de bepaling van het antwoord en van de meest geschikte dienst (preventief contact, herinnering wetgeving, doorsturing naar een bemiddelingsdienst, bekeuring, sluiting...). Het doel van deze vergaderingen is een goede coördinatie van de acties, door vertegenwoordigers van de politie, van het kabinet van de burgemeester, van de juridische diensten, van de stedenbouwkundige diensten... te verzamelen.

- Ontmoeting met de buurtcomités/handelaars en/of klagers, om verder met hen te dialogeren.
- Overlegsessies tussen de klagers, de openbare overheden en de eventuele daders in het kader van burenruzies/horeca.
- Zomerplan (vergaderingen handelaars/schepen van handel, herinnering regels in verband met de rust, politiepatrouille...).
- Ontwikkeling van een partnerschap met BIM, met het oog op de sensibilisering voor het lawaai van de horecaklanten en de zaakvoerders van etablissementen via artistieke prestaties (de Gentlemen Nachtraven).
- Platform voor de opvolging van de straatprostitutie met de partners, en opvolging van de gevoerde acties.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

3 personen:

- 1 manager cel openbare rust en communicatie voetgangerszone en 1 adjunct.
- 1 contactpersoon voetgangerszone.

Geen specifieke kosten (uitgezonderd kantoorkosten).

Communicatie

Er werden verschillende flyers gecreëerd.

Evaluatie van het project

Aantal dossiers die jaarlijks ten laste worden genomen : 100 in 2016, waarvan 39 geklasseerd werden in 2017.

Kritieke succesfactoren

- Tweemaandelijkse vergaderingen, op basis van een systematische procedure voor de opvolging van dossiers. De combinatie Stad/preventie en politie maakt het mogelijk om snel acties te voeren in de wijk.
- Goed gerodeerde meldingsprocedure, globale en intersectorale aanpak van de overlastfenomenen (stedenbouw, netheid, veiligheid, handel).
- Aanwezigheid van de diensten (Bravvo, wijkpolitie...) in de wijken en goede integratie van deze diensten.
- Oprichting van het Pilootproject Bruciteam, dat het mogelijk maakt om beter te berichten over de voetgangerszone en het preventiewerk gekoppeld aan overlast.

Originaliteit

Het project besteedt in het bijzonder aandacht aan het partnerschap (politie, stadsdiensten, ...), aan de relaties met de inwoners en aan een globale aanpak van de problemen (preventie, repressie, opvolging van de geformuleerde voorstellen).

Contact

Service Manager openbare rust

Maude Glorieux, bureau HDV 241 - maude.glorieux@brucity.be

Stadhuis, Grote Markt - 1000 Brussel

Doornik - Buurtbemiddelingsdienst (sinds 2009)

69.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Ervoor zorgen dat de conflictgerelateerde overlast zich niet in de publieke ruimte voordoet.
 - De niet-gewelddadige communicatie tussen de personen in conflictsituatie vergemakkelijken om ervoor te zorgen dat het conflict niet escaleert en een constructieve dialoog te herstellen.
 - Een maximum aantal burgers en partners kennis laten maken met het belang van deze alternatieve methode van conflictbeheer.
- Op lange termijn:
 - De burgers van de nodige middelen voorzien om het ontstaan van bepaalde conflicten te voorkomen.
 - Responsabiliseren en de burgers op actievare en constructievare wijze betrekken bij de oplossing van hun conflicten.

Acties en actoren

- Dienst van bemiddelaars gespecialiseerd in het oplossen van conflicten die actief is op het hele grondgebied van Doornik voor elk soort conflict, met uitzondering van conflicten tussen diensten en gebruikers.
- Organisatie van informatiecampagnes en sensibiliseringsacties voor het grote publiek, maar ook voor de partners (politie, openbare huisvestingsmaatschappijen, ...) die de personen in conflictsituatie kunnen doorverwijzen naar de dienst.

Contact

Bemiddelingsdienst

Yasmina Thiry - yasmina.thiry@ournai.be

Rue Saint-Piat 3/7 - 7500 Doornik

T 069 84 08 26

Dour - Preventie van geluidsoverlast gekoppeld aan huisdieren

16.735 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De goede relaties tussen buren bevorderen.
 - De bewoners bewust maken van het feit dat ze respect moeten hebben voor anderen.
 - De bewoners bewust maken van de geldboete die wordt opgelegd wanneer dieren te veel lawaai maken.
- Op lange termijn: Een gunstig samenlevingsklimaat creëren.

Acties en actoren

- Het uitdelen van een flyer aan elke inwoner die bij de problematiek betrokken is, zodra er een klacht is.
- Een herinnering in het gemeentelijk informatieblad om de boodschap op een bredere wijze te verspreiden.

Contact

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan

Rue du Commerce 143 - 7370 Elouges

T 065 69 10 19

pssp.dour@communedour.be

Evere - Luidruchtige buren (sinds 2003)

47.457 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Snel tussenbeide komen (gemiddeld 1/4 uur), om het conflict door middel van rechtstreekse bemiddeling te ontscherpen.
 - De spanningen verminderen en een rechtstreekse confrontatie vermijden.
 - Het terrein voorbereiden, met het oog op een rechtstreekse bemiddeling tussen de twee partijen.
- Op lange termijn: De bewoners opnieuw met elkaar laten spreken, de sociale band herstellen en conflicten ontscherpen vooraleer ze ernstiger worden.

Acties en actoren

Indien er naar een gratis nummer gebeld wordt geven de bemiddelaars van de vzw Egregoros een antwoord aan de bewoners die klagen. Ze stellen het lawaai vast en sensibiliseren de persoon die het lawaai veroorzaakt, door met hem te praten.

Indien de situatie erger wordt, wordt er bemiddeld om het conflict tussen de betrokken partijen op te lossen, waarbij er eventueel een beroep wordt gedaan op partners (sociale huisvestingsmaatschappij, preventiediensten ...).

Na de bemiddeling wordt er eventueel een morele verbintenis opgesteld en worden de partijen uitgenodigd om in contact te blijven.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

16 personen, voltijds. Diploma van alle niveaus, geen specifieke opleiding om te bemiddelen.

Communicatie

Folders, voorstellingen van de dienst tijdens culturele manifestaties, sportmanifestaties, rommelmarkten ...

Evaluatie van het project

- Het aantal bemiddelingen (rechtstreeks en onrechtstreeks) wordt elke maand berekend.
- Opening van een dossier voor de moeilijke gevallen.

Kritieke succesfactoren

- Snelle tussenkomst van de bemiddelaars.
- Bijna voortdurend beschikbaar.
- Gratis oproepnummer.
- Ervaring van de bemiddelaars op het gebied van luisterbereidheid en empathie en ervaring in het kader van conflictbeheer.
- Kennis van het terrein door een regelmatige aanwezigheid van de bemiddelaars in de straat.

Originaliteit

De beschikbaarheid van de vzw Egregoros is uniek voor de bewoners.

Contact

Bemiddelingsdienst vzw Egregoros

Nicolas Buelens

Square Pierre Hauwaerts 28 - 1140 Evere

T 02 243 04 37 - direction@egregoros.net

Sensibilisering van alle handelaars aangaande geluidshinder door vuurwerk (sinds 2009)Doelstellingen

- Op korte termijn: De burgers en de handelaars informeren over de risico's die ze lopen door rotjes te kopen of te verkopen.
- Op lange termijn: Geluidsoverlast en de risico's die verbonden zijn met het gebruik van vuurwerk en rotjes voorkomen.

Acties en actoren

- Campagne die elk jaar in december, in samenwerking met de politie, georganiseerd wordt.
- De burgers en de handelaars verwittigen dat de aankoop, de verkoop en het gebruik van rotjes of vuurwerk verboden zijn.

Contact

Afdeling gemeenschapswachten

Laurence Nisen (coördinatrice) - lnisen@evere.brussels

Parijsstraat 112 A - 1140 Evere

T 02 247 64 80

Bekijk ook:

Fléron - Geen ruimte voor intolerantie, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Gent - Burenbemiddeling met vrijwilligers, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Herstal - Burenbemiddeling, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Sint-Jans-Molenbeek - Samen-Leven, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Moeskroen - Straathoekwerk, in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Seraing - Workshops «Momenten samen», in de categorie "storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën"

Voor meer info: surf naar www.besofe.be

F. Storend gedrag veroorzaakt door personen niet weerhouden in andere categorieën

Beringen - Project "Hangvolwassenen in het centrum van Beringen"	150
Brussel - Campagne "Beestig goed idee"	152
Charleroi - Cel MEDUC (bemiddelaar-sraathoekwerker)	153
Colfontaine - Handvest van de scholen	155
Doornik - Straathoekwerkers	156
Flémalle - Psychosociale begeleiding voor druggebruikers	157
Flémalle - Het opnemen van contact en het creëren van banden via doelgerichte activiteiten	158
Flémalle - Organisatie van sensibiliserings- en promotiewerk	159
Flémalle - Networking	160
Fléron - Geen ruimte voor intolerantie	161
Fléron - Mix-Binnensteden Sport	162
Gent - Burenbemiddeling met vrijwilligers	163
Geel - Aanpak maatschappelijke overlast ten gevolge van middelengebruik	165
Hasselt - Stuurgroep verslavingsproblematieken	166
Hasselt - Halte 24 - ontmoetingsplaats voor jongeren in de stationsbuurt	167
Herstal - Burenbemiddeling	169
Mechelen - Het "grote broer" project/de mobiele speelpleinwerking	170
Mechelen - 10 krachtlijnen gendergelijkheid en tegen seksueel geweld	171
Sint-Jan-Molenbeek - Samenleven	172
Sint-Jan-Molenbeek - Rust in de openbare ruimte	173
Moeskroen - Straathoekwerk	175
Namen - Sociale Preventiegroep (SPG)	177
Nijvel - Bestrijding van overmatig alcoholgebruik bij jongeren	179
Seraing - Workshops "Momenten samen"	180
Spa - "Neem een zachte houding aan 2.0" - Preventiecampagne	181
Verviers - Preventie en begeleiding van toxicomaan gedrag - PACT	182

Beringen - Project « Hangvolwassenen in het centrum van Beringen » (sinds 2016)

46.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Contact opnemen met een twintigtal mannen die 25 à 60 jaar oud zijn en die in het centrum van Beringen rondhangen, alcohol drinken en/of drugs gebruiken en de bewoners en de voorbijgangers lastigvallen.
 - Een beeld hebben van de problematiek van deze volwassenen in moeilijkheden.
 - De overlast beperken.
- Op lange termijn:
 - Deze personen in moeilijkheden begeleiden en bijstaan.
 - De overlast verminderen.

Acties en actoren

De straathoekwerkers nemen contact op met deze personen in moeilijkheden, op de plaatsen in het centrum van Beringen waar er overlast is en via huisbezoeken.

Ze informeren hen over de mogelijkheden om bijstand te verlenen : OCMW, artsen, psychiatrische ziekenhuizen... en ze ondernemen samen met hen de nodige stappen in verband met de verschillende hulpverleningsinstellingen en instellingen voor sociale bijstand. Ze nemen in het kader van individuele gevallen formeel en informeel contact op met de maatschappelijk werker.

Ze sporen andere diensten aan om deze personen te helpen (of ze verwittigen andere diensten die hen zouden kunnen helpen): verhuisdiensten, verhuurdiensten, tweedehandskleding ...

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

Jeugdwerker (RIMO Limburg) en, sinds 2017, straathoekwerker.

Halftijds personeel : 30.000 € per jaar.

Communicatie

Jeugdwerker (RIMO Limburg), Outreach, artsen, OCMW ...

Evaluatie van het project

- Registratie van de contacten met de volwassenen in moeilijkheden.
- Individuele en vertrouwelijke fiches van elke volwassene.

Kritieke succesfactoren

- Vermogen van de straathoekwerker om de doelgroep in zijn leefomgeving te bereiken.
- Goede samenwerking tussen de eerstelijnsactoren en de gespecialiseerde hulpverleners.
- Overleg en open communicatie tussen de bijstandsverleners.
- Duurzame en globale visie van de situatie.

Originaliteit

- De communicatie tussen de personen die op straat tussenbeide komen en de partners van de sociale bijstand en hun betrokkenheid, indien nodig.
- “Laagdrempelige” aanpak.
- Personen die moeilijk door middel van klassieke methodes kunnen worden bereikt.

Contact

Dimitri Dumont - dimitri.dumont@telenet.be

Mijnschoolstraat 88 - 3580 Beringen

T 011 43 02 70

Brussel - Campagne « Beestig goed idee » (sinds 2015)

174.272 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De burgers informeren over het bestaan van het algemeen politiereglement en de sancties die worden opgelegd wanneer dit reglement niet gerespecteerd wordt.
 - Sensibiliseren voor de gevolgen van overlast voor de overtreder en voor de gemeenschap.
 - Creëren van instrumenten om de actiemiddelen van de gemeenschapswachten ten opzichte van overlast te versterken.
 - Het gedrag wijzigen, door de voorkeur te geven aan dialoog en responsabilisering.
- Op lange termijn: De levenskwaliteit van de burgers verbeteren door het aantal overtredingen te verminderen.

Acties en actoren

- Intercommunaal project dat met de collega's van Elsene ontwikkeld werd en betrekking heeft op de instrumenten die de gemeenschapswachten nodig hebben om aan de normen en de risico's op sancties te herinneren.
- Uitwerking van fiches (speelkaartformaat) en affiches (die in de Bravvo-lokalen en de commissariaten moeten worden verspreid) die betrekking hebben op 6 overtredingen waarvoor de gemeenschapswachten tijdens hun campagne sensibiliseren.

Contact

Cel communicatie (Bravvo)

Séverine Hebrant (communicatieverantwoordelijke) - severine.hebrant@brucity.be

Rue de la Caserne 37 - 1000 Brussel

T 02 279 65 22

Charleroi - Cel MEDUC (bemiddelaar-straathoekwerker) (sinds 2009)

200.496 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het onveiligheidsgevoel bestrijden.
 - Overlast en stadscriminaliteit bestrijden.
 - Alle vormen van geweld (verbaal, fysiek, digitaal) bestrijden.
 - De relaties tussen de protagonisten opnieuw vlot trekken en de personen helpen bij het zoeken naar duurzame, want gezamenlijk uitgedachte, oplossingen.
- Op lange termijn:
 - Het welzijns- en veiligheidsgevoel van de inwoners versterken, door de sociale overlast globaal gezien te verminderen.
 - De relaties tussen generaties verbeteren.
 - De jongeren opnieuw in de maatschappij integreren.

Acties en actoren

In eerste instantie een « niet-aanvalsverdrag » opstellen en samen met de protagonisten naar pistes die voor iedereen aanvaardbaar zijn zoeken, om begrip en vertrouwen op te bouwen of te herstellen, en vervolgens de interventies aanpassen.

Een bemiddelaar houdt zich bezig met de betrekkingen met de bewoners. De educatieve ploeg neemt contact op met de jongeren en stelt hen voor om deel te nemen aan het bemiddelingsproces.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

6 personen

- 1 sociaal ingenieur.
- 2 gespecialiseerde straathoekwerkers.
- 2 straathoekwerkers.
- 1 oplossingsgerichte straathoekwerker (korte therapie van De Shazer).

5 ambtenaren die een bemiddelingsopleiding gevolgd hebben

Communicatie

Flyers, gemeentebulletin, gemeentekranten, lokale media (pers, radio), website van de gemeente.

Evaluatie van het project

- Kwantitatieve analyse (aantal dossiers, soorten aanvragen en aard van de aanvragen, locatie).
- Kwalitatieve analyse: gemeenschappelijke beoordeling van de verkregen resultaten voor voorlopige en definitieve afsluiting.

Kritieke succesfactoren

- Tot stand brengen van een constructieve dialoog tussen de jongeren en de straathoekwerkers.
- Communicatie tussen de straathoekwerkers en de bemiddelaars.
- Mogelijkheid om de oplossingen die door de belangrijkste protagonisten voorzien worden toe te passen.

Originaliteit

De originaliteit ligt in de geïntegreerde en integrale aanpak rond het onderwerp van het conflict en de participatieve oplossing ervan gedurende het proces. De protagonisten zijn zelf actoren van de verandering.

Contact

Dienst betrekkingen met de burgers, Cel jongeren die als storend worden beschouwd

Franco Gizzi - franco.gizzi@charleroi.be

Rue Warmonceau 39 - 6061 Montignies-sur-Sambre

T 071 28 60 90

Colfontaine - Handvest van de scholen (sinds 2011)

20.200 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De legitimiteit van het gezag van de school bevestigen.
 - Herinneren aan de norm in het kader van het gedrag van de leerlingen en de ouders (persoonlijk engagement van hun kant).
 - Het aantal tussenkomsten van de politie verminderen.
- Op lange termijn: Ervoor zorgen dat de leraars en de gemeenschapswachten meer gerespecteerd worden.

Acties en actoren

- Conceptie en verwezenlijking van het handvest door de burgemeester, de schepenen van onderwijs en preventie, de buurtpolitie, de jeugddienst, de schooldirecties, de preventiedienst en de gemeenschapswachten.
- Voorstelling aan de pers door de communicatiedienst.

Contact

Preventiedienst

Pierre Richez (preventieambtenaar) - richezp@colfontaine.be

site du Pont d'Arcole 14 - 7340 Colfontaine

T 0498 93 73 18

Doornik - - Straathoekwerkers (sinds 1995)

69.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Uitvoeren van maatschappelijk werk inzake veiligheid en preventie verbonden aan het drug-gebruik: recuperatie van steriel injectiemateriaal, diverse sensibiliseringsacties (ook in het feestmilieu), en acties inzake psycho-educatie en preventie.
- Op lange termijn: Partnerschap met de PWA's om op te treden in de begeleiding en de preventie van overlast verbonden aan het Diogenes-syndroom: gedragsstoornis waarbij de gebruikers in zeer erbarmelijke, zelfs ongezonde levensomstandigheden moeten leven.

Acties en actoren

- Deelname aan de overlegplatformen in verband met verslavingen:
 - DAMSI (recuperatie van steriel injectiemateriaal).
 - Citadelle (coördinatie van de preventie-intervenanten), CAHO (verspreiding en vulgarisering van de eu-rotox-informatie met als doel preventie en psycho-educatie).
 - A.P.U.D. (vergadering van de verschillende actoren op het terrein die rechtstreeks betrokken zijn bij de verslavingsproblematiek).
- Straathoekwerk:
 - Preventie van overlast gekoppeld aan drug- en/of alcoholgebruik.
 - werk in co-beheer met betrekking tot de hinderlijke bedelmethodes.
- Partnerschap met de PWA's (in ontwerp):
 - Begeleiding / informatie / preventie verbonden aan het Diogenes-syndroom.

Contact

Preventiedienst - Straathoekwerk

Jean Vreux (psycholoog) - jean.vreux@tournai.be

rue Saint-Piat 3/7 - 7500 Doornik

T 069 84 41 43

Flémalle - Psychosociale begeleiding voor druggebruikers (sinds 1993)

26.160 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De gezondheidstoestand en de sociale inschakeling van de risicogebruikers verbeteren opdat zij terug een bevredigend evenwicht zouden vinden.
- Op lange termijn: De openbare overlast gekoppeld aan druggebruik verminderen.

Acties en actoren

- Opvang van de druggebruikers via de organisatie van opvangpermanenties.
- Psychosociale begeleiding van de druggebruikers (individueel en/of in familie).
- Deelname aan of animatie van talrijke "klinische overlegmomenten" teneinde hun werk af te stemmen op dat van de andere beroepsmensen op wie de gebruiker een beroep doet.

Deze acties worden voornamelijk uitgevoerd door een maatschappelijk assistent, een psycholoog en een gespecialiseerd opvoeder.

Een commissie "Toxicomanie" maakt het mogelijk om, in samenwerking met andere diensten, na te denken over de nuttige methodologische tools om met de doelgroep te werken, en deze tools te evalueren en aan te passen.

Contact

GAPpp

Ch. Cuyvers (preventieambtenaar)

Rue de l'Ermitage 16 - 4400 Flémalle

T 04 235 10 05 - cpas@flemalle.be

Het opnemen van contact en het creëren van banden via doelgerichte activiteiten (“sinds verschillende jaren”)

Doelstellingen

- Op korte termijn: In contact treden met de bevolking van Flémalle en de partnerdiensten via het begeleidingswerk verricht door de opvoeder.
- Op lange termijn: Maatschappelijke overlast gekoppeld aan het druggebruik en/of het bijhorende onveiligheidsgevoel voorkomen, opsporen, beperken.

Acties en actoren

De dienst ontmoet adolescente en jongvolwassen gebruikers. De dienst treedt met hen in contact via samenhangende of totaal verschillende problematieken door deel te nemen aan doelgerichte activiteiten, zoals:

- De Soepbar van het Rode Kruis.
In het kader van de sociale begeleiding worden de gebruikers ertoe gebracht de soepbar te ontdekken; ze kunnen eveneens de werking ervan ontdekken. Dit is ook een manier voor de dienst om andere kansarme personen te ontmoeten.
- Deelname aan “Fiesta du Rock” en “Flémalle en fête”.
Door het uitdelen van onder meer oordoppen en condooms, kan de dienst in contact treden met gebruikers.
- Wereldbeker Voetbal
Door het uitdelen van wedstrijdkalenders die bekendheid geven aan de dienst, treedt de dienst in contact met de supporters.
- Deelname aan de “Solidaris day”.
Door de animatie van een spel, namelijk “Soft-pong”, gebaseerd op het principe van “Beer-pong”, een “drinkspel”, toont de dienst aan dat het mogelijk is om zich te amuseren zonder alcohol.

Het doelgericht werk wordt voornamelijk uitgevoerd door de gespecialiseerde opvoeder van de dienst.

Deze activiteiten zijn ook een goede manier voor de dienst om zich kenbaar te maken bij de bevolking in het algemeen en om in contact te treden met nieuwe partners.

Contact

GAPpp

Ch. Cuyvers (preventieambtenaar) - cpas@flemalle.be

Rue de l’Ermitage 16 - 4400 Flémalle

T 04 235 10 05

Organisatie van sensibiliserings- en promotiewerk (1993)

Doelstellingen

- Op korte termijn: In contact treden met de bevolking van Flémalle en de partnerdiensten via het begeleidingswerk verricht door de opvoeder.
- Op lange termijn: Maatschappelijke overlast gekoppeld aan het druggebruik en/of het bijhorende onveiligheidsgevoel voorkomen, opsporen, beperken.

Acties en actoren

Het organiseren van thematische sensibiliseringsworkshops, gebaseerd op de groepsdynamiek, tijdens welke de burgers ertoe gebracht worden te debatteren, de stereotypes en vooroordelen in vraag te stellen, en vervolgens anders na te denken over hun acties:

- Workshops over “gebruik en werk”: verwezenlijkt in de socioprofessionele inschakelingsgroepen van het OCMW van Flémalle, kunnen dankzij de debatten de gevolgen van het gebruik, de manieren om de risico’s te vermijden, het aan te nemen gedrag, de wetten, ... bekeken worden.
- Workshops inzake sensibilisering voor de uitsluitingsmechanismen (geslacht-, generatie-, cultuurverschillen, ...). In 2016 vonden de workshops plaats in het kader van de “Witte lint”-campagne, een stage “opleiding burgerschap” voor jongeren en animatie over het goede gebruik van ICT in een basisschool.

Deze werkmethode maakt het mogelijk om het aantal contacten met de bevolking te verhogen door een vertrouwensband te bevorderen.

Contact

GAPpp

Ch. Cuyvers (preventieambtenaar) - cpas@flemalle.be

Rue de l’Ermitage 16 - 4400 Flémalle

T 04 235 10 05

Networking (1993)

Doelstellingen

- Op korte termijn: Deelnemen aan de lokale coördinatie, de “Interservice social flémallois”, de thematische commissies en het netwerk gespecialiseerd in verslaving.
- Op lange termijn: Een samenwerkingsverband tussen de verschillende gemeentelijke preventieacties en een afstemming op de zonale politionele preventie verzekeren.

Acties en actoren

Actieve vertegenwoordiging en medewerking van de dienst in de verschillende overlegplaatsen.

Contact

GAPpp

Ch. Cuyvers (preventieambtenaar) - cpas@flemalle.be

Rue de l'Ermitage 16 - 4400 Flémalle

T 04 235 10 05

Fléron - Geen ruimte voor intolerantie

16.489 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De contacten tussen de bewoners van de wijk Retinne en de ‘cité du Fort’ versterken om de maatschappelijke overlast te verminderen.
 - Het samenbrengen van bewoners van verschillende generaties en culturen rond een gezamenlijk project.
 - De middelen van de gemeente gebruiken om een samenhangende gemeenschap te bevorderen.
- Op lange termijn:
 - Het begrip tussen de generaties vergroten om het onveiligheidsgevoel te verminderen.
 - De culturele rijkdom van het betrokken grondgebied te herwaarderen.
 - Uitwisseling en samenwerking bevorderen.
 - Een globalere reflectie over de menselijke verrijking die het gevolg is van de (fysieke, etnische of generationele) verschillen.

Acties en actoren

- Een dag waarop de maatschappelijke banden opnieuw versterkt worden en waarop in het kader van de organisatie van multiculturele en intergenerationele acties opnieuw in de wijk geïnvesteerd wordt.
- Organisatie door de preventiedienst op de 1ste zondag van de maand september op de site van een gemeenteschool van de entiteit, in samenwerking met de bewoners, het wijkcomité en verschillende gemeentediensten (OCMW, dienst werkzaamheden, dienst milieu, ...).
- Eerlijk ontbijt, gevolgd door binnen- en buitenactiviteiten (bijvoorbeeld, degustatie van culinaire specialiteiten in verschillende houten chalets).
- De wijkbewoners bereiden specialiteiten van hun land van herkomst en bieden deze aan aan de deelnemers.

Contact

Preventiedienst

Chantal Pirenne (preventieambtenaar) - chantal.pirenne@fleron.be

Rue François Lapierre 19 - 4620 Fléron

T 04 355 91 85

Binnensteden Sport (sinds 2012)

Doelstellingen

- Op korte termijn: : Profiteren van de waarden van sport (discipline, strengheid, zin voor inzet, fair play, capaciteit om agressief gedrag te beheersen, ...) om banden te smeden tussen de jongeren van Fléron van verschillende culturele afkomst van 12 tot 16 jaar.
- Op lange termijn:
 - De tegenstellingen in de binnensteden en de daarmee verbonden a priori's overstijgen.
 - Het begrip "groep" begrijpen, de kracht en de middelen die men erin kan vinden.
 - Het isolement van bepaalde jongeren en een zekere vorm van ledigheid doorbreken.
 - Een alternatief voor de sociale media en de virtuele wereld bieden.
 - De inzet van de jongeren in het kader van een discipline die in de loop van de sessies ontdekt wordt, bevorderen.

Acties en actoren

- Elke woensdagnamiddag, van 14 u tot 16.30 u, vindt een sessie plaats (met uitzondering van de schoolvakanties) in de omnisporthal van de gemeente of buiten.
- Opvang van de jongeren en noteren van de aanwezigheden door een lid van de preventiedienst.
- Omkadering door twee sportmonitoren.
- Pauze met hapjes en drank om met de jongeren te praten, hun indrukken te verzamelen, de interacties te observeren.
- Na afloop van elke sessie wordt er een gratis sportdag georganiseerd die hen een andere omgeving biedt en gedurende dewelke ze zichzelf kunnen overstijgen, met collectieve beloningen om het groepsgevoel te versterken.

Contact

Preventiedienst

Chantal Pirenne (preventieambtenaar) - chantal.pirenne@fleron.be

Rue François Lapierre 19 - 4620 Fléron

T 04 355 91 85

Gent - Burenbemiddeling met vrijwilligers (sinds 2010)

260.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De communicatie tussen burens herstellen of aanmoedigen.
 - De autonomie van de betrokken burens versterken door hen het conflict zelf te laten aanpakken en door een beroep te doen op hun bekwaamheid om problemen op te lossen.
 - De werklast van de politie en justitie verminderen door tussenbeide te komen vooraleer een buurtconflict zodanig verergert dat een strafrechtelijke interventie noodzakelijk wordt.
- Op lange termijn: De levenskwaliteit en het veiligheidsgevoel van de bewoners verbeteren en de sociale samenhang en de tolerantie herstellen.

Acties en actoren

Wie bij een conflict met zijn/haar burens betrokken is, neemt contact op met de coördinator burenbemiddeling. Burenbemiddeling wil complementair werken met en een aanvulling vormen op andere bestaande dienstverleningen. De politie is de belangrijkste doorverwijzer.

De ploeg, die gemiddeld uit 31 vrijwilligers bestaat, is gemotiveerd en beschikt over expertise. De vrijwilligers gaan steeds per twee op stap.

De coördinatoren moeten de lokale bevolking en de partners (buurtwerkers, sociale regisseurs, maatschappelijk werkers in ziekenhuizen, sociale huisvestingsmaatschappijen, preventieve woonbegeleiding CAW en lokale politie) informeren over het voorstel om tussen burens te bemiddelen.

De coördinatoren zetten in op preventie om buurtconflicten te vermijden, door informatiedagen over het onderwerp "Hoe omgaan met burens?" te organiseren en door postkaarten met communicatietips te verdelen.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

1,5 VTE coördinator en 31 vrijwilligers.

Kosten: 14.000 € per jaar (vergoeding van vrijwilligers, bemiddelingsopleiding, communicatie- en drukwerk, enz.).

Communicatie

Jaarverslag, presentatie van het project tijdens het overleg in de sociale sector, tijdens preventieacties, affiches, postkaarten.

Evaluatie van het project

- Registratie van elk bemiddelingsdossier : aanmeldingsgesprek, intakegesprek met buur A, intakegesprek met buur B, bemiddelingsgesprek.
- Aantal actieve vrijwilligers die minimaal 4 dossiers per jaar behandelen.
- Aantal gemelde feiten die in aanmerking komen voor burenbemiddeling.
- Aantal bemiddelingsdossiers die tot een akkoord leiden.

Kritieke succesfactoren

- Activering van een grote groep vrijwilligers.
- Laagdrempeligheid van het project: melding door de betrokkenen, beroep op tolken.
- Bereidheid van de partners om met de burenbemiddelingsdienst samen te werken.
- Voortdurende investering in de coaching en de opleiding van de vrijwilligers.
- Sensibilisering van de lokale overheden.

Originaliteit

De originaliteit van het project zit hem in de kwaliteit (kwalitatieve draaiboek, efficiënte coördinatie) en de expertise (intervisies, opleidingen) in het kader van de toepassing van de methodologie van de burenbemiddeling

Contact

Preventie en Veiligheid – stad Gent

Natalie Troch - natalie.troch@stad.gent

Botermarkt 1 - 9000 Gent

T 09 266 82 01

Geel - Aanpak maatschappelijke overlast ten gevolge van middelengebruik (sinds 1995)

39.535 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Een “laagdrempelig” aanbod organiseren voor de personen en instanties die hun vragen in verband met drugsgebruik en zorgen kunnen stellen.

Op lange termijn: Lokale steun ontwikkelen op basis waarvan we met alle actoren die betrokken zijn bij de materie een passende aanpak van het fenomeen ontwikkelen.

Acties en actoren

Dans le cadre d'entretiens, un assistant social apporte un accompagnement psychosocial aux personnes présentant des problèmes de consommation d'alcool/drogues.

Contacten

Dienst gelijkheid van kansen

Sepp Van der Veken (diensthoofd) - sepp.van.der.veken@geel.be

Tim Cools (maatschappelijk assistent) - tim.cools@geel.be

Diestseweg 146 - 2440 Geel

T 0498 686 564 - 0498 171421

Hasselt - Stuurgroep verslavingsproblematieken (sinds 2015)

77.054 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De samenwerking en de uitwisseling van informatie tussen de verschillende partners versterken.
 - Verschillende acties lanceren voor de preventie van alcoholisme bij de jongeren die met het probleem geconfronteerd worden wanneer ze uitgaan.
- Op lange termijn: In een veranderende omgeving passende maatregelen sneller, op het juiste moment en door middel van een nauwe samenwerking nemen. Indien dat mogelijk is, wordt de voorkeur gegeven aan preventie ('actieve motiverende aanpak'), maar indien dat nodig is, wordt een repressieve aanpak gehanteerd.

Acties en actoren

De stuurgroep komt elk kwartaal samen. De stuurgroep concentreert zich hoofdzakelijk op de uitwisseling van expertise en ervaringen, met het oog op het verbeteren van de kennis en de competenties van de professionals uit de verschillende sectoren.

In eerste instantie worden, in het kader van een integraal beleid voor de strijd tegen drugs- en alcoholproblemen, acties met betrekking tot de onderstaande thema's uitgewerkt:

- Lachgas als middel om in het studentenmilieu dronken te worden
- Problematisch alcoholgebruik
- ...

Contact

Preventiedienst

Hilde Reynders - hilde.reynders@hasselt.be

Groenplein 1 - 3500 Hasselt

T 011 239 482

Halte 24 - ontmoetingsplaats voor jongeren in de stationsbuurt (sinds 2017)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Een rustige ontmoetingsplaats voorzien voor de jongeren die 12 à 18 jaar oud zijn en die regelmatig de stationswijk bezoeken.
 - Een connectie creëren tussen de jongeren en hen hun behoeften laten uitdrukken.
 - De jongeren omkaderen en hen, indien dat nodig is, op verschillende gebieden van hun leven ondersteunen, door hen in de richting van bepaalde organisaties te oriënteren.
- Op lange termijn : Bruggen bouwen en de jongeren aansporen om deel te nemen.

Acties en actoren

In Halte 24 wordt elke dag van de week, in een gebouw in de stationswijk, een omkadering voorzien. Het aanbod is zoveel mogelijk op de behoeften, de eisen en de interesses van de jongeren die Halte 24 bezoeken gebaseerd. Er kunnen bijkomende uren voorzien worden, en dit zowel persoonlijk als in groepsverband.

Er zijn verschillende projecten ontstaan : het Coach-project voor de spijbelaars en de middelbare scholen in Hasselt, het persoonlijk ontwikkelingsproject, in samenwerking met het onderwijs met beperkt leerplan, de jongerenwerking in Hasselt...

Bij het actieplan "Station 2020" zijn verschillende partners en organisaties betrokken: de politie, de spoorweg-politie, de NBMS, de straathoekwerking, verschillende stedelijke diensten van de stad Hasselt, het OCMW... Met betrekking tot bepaalde jongeren of bepaalde situaties die zich kunnen voordoen worden een wederzijds contact en een harmonisatie voorzien.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

1 halftijdse medewerker en vrijwilligers.

Kosten: inrichting van de ontmoetingsruimte, werkingskosten voor de specifieke activiteiten, reclame maken voor de initiatieven en projecten.

Communicatie

Het gemeentelijk informatieblad, Facebook, de website van het Arktos-opleidingscentrum, de Task force VoltHaplan stadswijk, het maandelijks stuurcomité met de dienst wijkmanagement.

Evaluatie van het project

- Beknopte gegevens van de bezoekers.
- Frequentie van de bezoekers.
- Stijging van het aantal jongeren die Halte 24 bezoeken.

Originaliteit

De grote diversiteit van de jongeren die Halte 24 bezoeken : meer dan 20 verschillende etnisch-culturele milieus.

Contacten

Arktos, in samenwerking met de dienst wijkmanagement van de stad Hasselt

Gert Bortels

Evi Rerts - evi.aerts@hasselt.be

Groenplein 1 - 3500 Hasselt

T 011 23 94 01

Herstal - Burenbemiddeling (2015)

39.690 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Conflicten tussen buren op gerichte wijze oplossen.
 - Een gezonde en respectvolle communicatie herstellen.
 - De personen naar de bevoegde diensten doorverwijzen.
- Op lange termijn: Personen ertoe aanzetten om zich verantwoordelijk te gedragen en positieve actoren te zijn in het kader van hun betrekkingen met hun buren.

Acties en actoren

De dossiers zijn hoofdzakelijk van de lokale politie afkomstig en ook van de gemeentediensten (sanctionerende ambtenaar, dienst veiligheid en volksgezondheid, milieudienst, stedenbouwkundige dienst, kabinet van de burgemeester...).

De gesprekken vinden ofwel thuis, ofwel in het lokaal dat te dien einde door de preventiedienst voorzien wordt plaats en worden door de preventiebemiddelaar gevoerd.

Indien een gezamenlijke oplossing kan worden uitgewerkt wordt die in schriftelijke overeenkomsten vastgelegd.

Contact

Preventiedienst

Anne-Sophie Boxho (preventieambtenaar) - anne-sophie.boxho@herstal.be

Place Jean Jaurès 45 - 4040 Herstal

T 04 256 87 95

Mechelen - Het “grote broer” project/de mobiele speelpleinwerking (sinds 2002)

85.772 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Overlast beperken door kinderen en tieners aan te spreken op speelpleinen.
 - Grote broers en zussen geven zelf het goede voorbeeld en zorgen ervoor dat de neiging tot storend gedrag vermindert.
- Op lange termijn: Meewerken aan rust op de pleinen en leefbare buurten.

Acties en actoren

- Op een aantal overlastgevoelige pleinen worden er telkens tussen de paas- en de herfstvakantie grote broers en grote zussen ingezet.
- De selectieprocedures vinden in samenwerking met het diensthoofd overlastwerking van de lokale politie Mechelen-Willebroek plaats.
- De mobiele jeugdwerkers van het jeugdhuis Rojm fungeren als verantwoordelijken.
- Op pleinen waar extra ondersteuning nodig is omwille van overlast, is er een samenwerking tussen de jeugd-dienst, Rojm, de gemeenschapswachten en de dienst sociale preventie van waaruit het project gecoördineerd wordt.

Contact

Dauids Annick - annick.davids@mechelen.be

Grote markt 21 - 2800 Mechelen

T 015 29 83 83

10 krachtlijnen gendergelijkheid en tegen seksueel geweld (sinds 2016)

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Dark-number onderzoek met betrekking tot de onbekende cijfers / Pulmeting : meer te weten komen over de toestand in Mechelen.
 - Over deze thematiek communiceren.
 - Organisatie van een vrouwendag + creatie van een aanbod voor regulier onderwijs.
 - Concrete doelstellingen voor jongerenwerk : gemengde werking.
- Op lange termijn:
 - Omstaanders en de slachtoffers krijgen terug een gevoel van controle: ze kennen hun handelingsperspectieven.
 - Minder intimidatie op straat.
 - Minder mijdingsgedrag van bepaalde plekken in de stad (stadsmonitor).

Acties en actoren

- Dit programma staat voor een concrete aanpak met een gefundeerd actieplan en doeltreffende instrumenten voor monitoring en evaluatie. Integraal, want de acties vertalen zich in het onderwijs, jeugdwerk, sensibilisering, onderzoek, handhaving, enz. Op die manier bouwen we aan een stadsbrede genderstrategie die draait rond gelijkheid van man en vrouw, empowerment en de rechten van vrouwen en meisjes evenals een gelijke bejegening, en deelname van vrouwen en mannen aan het maatschappelijk leven.
- Het programma richt zich niet alleen op gendergelijkheid, maar ook tegen seksueel geweld. Het omvat een integrale aanpak van 10 projecten verdeeld over drie pijlers: regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en een publiek draagvlak creëren bij jong en oud (grenzen overdragen).
- Verschillende actoren zijn betrokken : dienst marketing en communicatie, de lokale afdeling van het AGI&I (Vlaams agentschap voor integratie en inburgering), scholen, enz.

Contacten

Eleen Naessens - eleen.naessens@mechelen.be

Edwige Asselman - edwige.asselman@mechelen.be

Grote markt 21 - 2800 Mechelen

T 015 29 83 73

Sint-Jans-Molenbeek - Samen-Leven (sinds 2017)

96.127 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: De sociale vrede in de openbare ruimte bevorderen door het opnemen van contact, alsook het opbouwen en het ontwikkelen van significante banden met de personen die de openbare ruimte doorgaans bezoeken.
- Op lange termijn:
 - De vermindering van het objectieve en subjectieve onveiligheidsgevoel.
 - De hele bevolking de mogelijkheid bieden om deze Ramadan-periode op een zo sereen mogelijke manier te beleven.

Acties en actoren

- Elke dienst waaruit deze voorziening bestaat, mobiliseert zijn middelen en aanpak, in overeenstemming met zijn analyse van de uitdagingen waarmee de openbare ruimte geconfronteerd wordt tijdens deze feestmaand.
- De politie en de gemeenschapswachten verzekeren een normatieve aanwezigheid in de openbare ruimte.
- De straathoekwerkers zijn eerstelijnsmedewerkers om het gedrag van de burgers te observeren en te begrijpen.

Contact

Olivier VANDERHAEGHEN (preventieambtenaar) - ovanderhaeghen@molenbeek.irisnet.be

Rue Comte de Flandre 15 - 1080 Brussel

T 02 422 06 79

Rust in de openbare ruimte (sinds 2012)

Doelstellingen

- Op korte termijn: Oplossingen vinden voor de problemen die de privatieve innemingen en de verstoring van de rust in de "Pietro"-voetgangersruimte veroorzaken.
- Op lange termijn:
 - Het veiligheidsgevoel van de buurtbewoners vergroten via diverse doelgerichte preventieve acties.
 - De sociale cohesie versterken door wijkacties/-animaties die de verschillende sociale intervenanten laten optreden.

Acties en actoren

Het project wordt geleid door de twee lokale bemiddelaarsters die de voorkeur geven aan een collectieve bemiddeling. De overlegmethodologie, de groepsanalyse, wordt toegepast op de verschillende betrokken partijen. Hierbij wordt over de vertrouwelijkheid en het comfort van alle partijen gewaakt.

Tijdens de overlegmomenten zullen de deelnemers meedelen op welke manier zij de ervaring beleefd hebben, wat zij hiervan geleerd hebben en wat hen problematisch leek of op welke manier de groepsdynamiek hen getroffen heeft.

Een gedetailleerd rapport, dat de verschillende fases uitlegt en de convergenties, de divergenties en de praktische perspectieven belicht, wordt opgesteld. Dit rapport vormt de werkbasis voor het formuleren van een maatschappelijke actie, om de situatie op positieve wijze op te kunnen lossen.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

2 personen: de lokale bemiddelaarsters, die allebei over een licentiaat en een certificaat op het gebied van algemene bemiddeling beschikken en gespecialiseerd zijn in gezinsmateries.

Beperkte materiële behoeften, de belangrijkste middelen van de groep zijn de bevoegdheden en de beschikbaarheid van de lokale bemiddelaarsters en de diensten die hun medewerking verlenen (gemeenschapswachten, straatopvoeders...).

Communicatie

Rangezien het project momenteel opgesteld wordt, zijn de verschillende communicatiekanalen nog niet bepaald.

Evaluatie van het project

- Medewerking van de diverse doelgroepen vanaf het begin tot het einde van het zoekproces.
- Mate waarin naar elke deelnemer geluisterd wordt door de anderen, met welwillendheid en eerbied voor de vertrouwelijkheid.
- Collectief opbouwen van praktische perspectieven als oplossingsvoorstellen voor de problematiek.
- Evaluatie op lange termijn van de concretisering van de praktische perspectieven.

Kritieke succesfactoren

- Groepsanalysemethode die de deelnemers als sociale actoren die betrekkingen met andere actoren onderhouden, en niet als geïsoleerde individuen, beschouwt.
- Mogelijkheid voor de deelnemers om de problematiek te analyseren. Deze analyse zal in het kader van het contact met de anderen evolueren.
- Begrip van het probleem van binnenuit, op basis van de ervaringen op het terrein, in hun diversiteit, complexiteit en dynamiek. Hierbij worden de jongeren niet als de enige bewoners en de enige personen die in de Pietro problemen veroorzaken beschouwd.

Originaliteit

De verschillende betrokken partijen (daders en slachtoffers) confronteren met en doen nadenken over gezamenlijke te ondernemen acties voor een beter samenleven in de openbare ruimte.

Contact

Preventiedienst

Olivier Vanderhaeghen (preventieambtenaar) - ovanderhaeghen@molenbeek.irisnet.be

Rue Comte de Flandre 15 - 1080 Brussel

T 02 422 06 79

Moeskroen - Straathoekwerk (sinds 1996)

57.522 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - (Her)investeren in de sociaal-demografisch zwakkere wijken.
 - Terug contact hebben met de lokale bevolking.
 - Een tussenpunt vormen tussen de vragen van de lokale bevolking en de gemeentediensten en de partners die een antwoord kunnen bieden.
- Op lange termijn:
 - De sociale cohesie op het Moeskroense grondgebied versterken in het algemeen en in de probleemwijken in het bijzonder.
 - Ervoor zorgen dat de bevolking zich minder onveilig voelt.

Acties en actoren

Tijdens hun permanentie ontmoeten de maatschappelijk werkers alle wijkbewoners, om hun behoeften te begrijpen en hen naar de passende structuren door te verwijzen, om oplossingen te vinden voor de problemen waarmee ze dagelijks geconfronteerd worden. Ze nemen ook deel aan de feestelijke evenementen en de initiatieven van de wijken waarin geïnvesteerd wordt.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

4 personen:

- 2 straatopvoeders die afhangen van het Strategisch veiligheids- en preventieplan.
- 2 straatopvoeders die afhangen van andere financieringsbronnen.

Kosten: telefoon (+/- 250 €), verplaatsing (+/- 380 €), opleiding (+/- 500 € per persoon).

Communicatie

Website van de stad Moeskroen die aan de straathoekwerkers gewijd is, visitekaartjes van de straathoekwerkers, mond-tot-mondreclame in de wijken en brochure waarin de verschillende sociale partners voorgesteld worden.

Evaluatie van het project

- Geïnformatiseerd instrument dat het mogelijk maakt om een overzicht te bieden van het straatwerk : aantal personen die men ontmoet heeft, kenmerken van deze personen (leeftijd, geslacht, verslavingsgedrag...), onderwerp van de ontmoeting, op welk moment in welke wijk, sociale opvolging door de straatwerkers of doorverwijzing naar de partnerdiensten.

Kritieke succesfactoren

- Duurzaamheid van de financiële ondersteuning (stad of subsidies).
- Aantal straathoekwerkers om het volledige Moeskroense grondgebied te dekken.
- Kwaliteit van de straathoekwerkers, met het oog op de moeilijkheden verbonden aan het straat- en buurtwerk.
- Erkenning van het straathoekwerk door de partners, met name de politiediensten.

Contact

Integrale Veiligheid

Justine Van Gysel (lokale coördinatrice integrale veiligheid) - justine.vangysel@moucron.be

Rue de Courtrai 63 - 7700 Moeskroen

T 056 86 02 44

Namen - Sociale Preventiegroep (SPG) (sinds 2014)

110.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Contact opnemen met de doelgroepen, hoofdzakelijk jongeren, en een band met hen creëren.
 - Hen, in functie van de problemen, naar de juiste diensten doorverwijzen.
- Op lange termijn:
 - Straathoekwerk realiseren in het centrum van de stad, de wijken met een hoge bevolkingsdichtheid en de andere plaatsen van de stad waarop gefocust wordt.
 - Individuele en collectieve projecten aanmoedigen.
 - Een netwerk van partners opzetten.

Acties en actoren

- Straathoekwerk in het centrum van de stad, op regelmatige wijze, en tussenkomst op verzoek, in de wijken met een hoge bevolkingsdichtheid of bepaalde plaatsen waarop gefocust wordt.
- Aanwezigheid op straat: aanwezigheid van het team op straat en contact met alle personen die gebruik maken van de openbare ruimte, vooral jongeren. Indien er problemen zijn, kunnen de jongeren een beroep doen op de ploeg (beveiligend aspect). Zo kunnen de personen die het samenleven in de openbare ruimte zouden kunnen verstoren ontmoedigd worden.
- Go to summer: feestelijke sensibiliseringsdag inzake consumptie en overlast/onwillevend gedrag voor de leerlingen van het middelbaar onderwijs, na de examens.
- Overleg in het stadscentrum: vergaderingen met de betrokken actoren (sociale sector, politie, preventie, scholen en economische sector), om door middel van de identificatie van de fenomenen en de thema's die moeten worden behandeld tegen het onveiligheidsgevoel te strijden.
- Deelname aan preventie-, informatie- en sensibiliseringsweken met betrekking tot intrafamiliaal geweld (met name verdeling van armbanden), om jonge koppels met betrekking tot geweld tussen partners te sensibiliseren.
- "Gaff' à la route": ludieke sensibilisering met betrekking tot de problematiek van de verkeersveiligheid.
- Partnerschap met het Institut technique namurois om tegen schoolverlaten, onwillevend gedrag en verslaving bij de jongeren die les volgen in deze instelling te strijden.

Contact

Sociale cohesie- Cel preventie en veiligheid

Nathalie Leprince (preventieambtenaar) - nathalie.leprince@ville.namur.be

Gemeentebestuur van Namen

Rue de Fer - 5000 Namen

T 081 24 65 43

Nijvel - Bestrijding van overmatig alcoholgebruik bij jongeren (sinds 2015)

28.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Het alcoholgebruik bij jongeren van +/- 14 tot 20 jaar verminderen.
 - De risico's beperken die aan dit gebruik verbonden zijn.
 - De politieverordening kenbaar maken die het gebruik van alcoholische dranken op de openbare weg verbiedt en zo vermijden dat jongeren een administratieve sanctie krijgen.
- Op lange termijn: Problemen in verband met netheid en openbare rust en het onveiligheidsgevoel bij de buurtbewoners vermijden

Acties en actoren

- Jaarlijkse conferentie die door de Preventiecel, in samenwerking met het Plan voor sociale cohesie, georganiseerd wordt, om de leerlingen van de middelbare scholen bewust te maken van de (medische en strafrechtelijke) gevolgen van overmatig alcoholgebruik.
- Affiches in de drankwinkels, om de politieverordening die het gebruik van alcoholische dranken op de openbare weg verbiedt kenbaar te maken.
- Brief voor de schooldirecties, om hen uit te nodigen om deze schoolverordening in hun schoolinstelling kenbaar te maken.

Contact

Preventiedienst

Emilie Baesens (preventieambtenaar) - emilie.baesens@nivelles.be

Place Albert 1er 2 - 1400 Nijvel

T 067 88 22 14

Seraing - Workshops “Momenten samen” (sinds 2012)

64.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Antwoorden op een vraag van de inwoners van de wijk die geconfronteerd worden met overlast (vandalisme, geluidsoverlast,...).
 - Activiteiten voor de doelgroep organiseren op woensdagnamiddag.
- Op lange termijn:
 - De jongeren betrekken bij een positieve en constructieve dynamiek in de wijk.
 - De jongeren opwaarderen bij de inwoners van de wijk.

Acties en actoren

Workshops georganiseerd in het lokaal van de opvoeders, telkens op woensdag in de namiddag: maken van knutselwerkjes, deelnemen aan gezelschapsspelletjes, wijkacties, kookworkshops, enz. De partnerschappen worden georganiseerd in functie van het programma van de activiteiten en dat van de verenigingen van de wijk.

Contact

CADIAT Nathalie (coördinatrice) - PSSP Seraing - n.cadiat@seraing.be

Rue Bruno 191 - 4100 SERAING

T 04 330 11 59

Spa - “Neem een zachte houding aan 2.0” - Preventiecampagne (sinds 2014)

10.372 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - De medewerker op het terrein de mogelijkheid bieden om een geprivilegieerd contact te hebben met de jongeren van de lokale sportclubs door middel van sponsoring.
 - Een preventieboodschap overbrengen bij de jongeren.
 - Een breder publiek dat de kroegen bezoekt bereiken (familie, vrienden, kennissen).
- Op lange termijn: Zo veel mogelijk spelers en leden van de clubs bewust maken dankzij de herhaling van de actie.

Acties en actoren

- Door middel van sponsoring verbinden de clubs zich ertoe om de truitjes gedurende 2 jaar te gebruiken en om de slogan van de campagne op de voorgrond te plaatsen via een visuele drager.
- Het doel van de campagne bestaat uit het aanzetten van de personen van de sportclubs en van de personen die rond deze clubs circuleren, om een redelijk gebruik aan te nemen door te kiezen voor een zachte houding.

Contact

Strategisch Veiligheids- en Preventieplan Stad Spa

Edouard de Ponthier (preventieambtenaar) - pssp@villedespa.be

Rue Hanster 4 - 4900 Spa

T 0498 52 01 60

Verviers - Preventie en begeleiding van toxicomaan gedrag - PACT (sinds 2010)

55.111 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn: Een laatste strohalm bieden aan personen in grote onzekerheid en volledig zonder sociaal vangnet, hen toelaten om een plaats te vinden waar ze kunnen (uit)rusten.
- Op lange termijn: Uitwisselingen aanmoedigen en ondersteuning en/of begeleiding bieden met het oog op de emancipatie voor personen die psychisch lijden, met name in verband met verslaving.

Acties en actoren

De intervenanten van het PACT-team stellen begeleiding voor aan elke persoon met verslavingsproblemen, alsook aan het gezin en/of het koppel.

- Psychosociale opvolging: De opvolging is gestructureerd in de vorm van 5 modules (op orde brengen van de fundamentele rechten, zoeken van onderdak, aanvraag van verzorging, geweld/impulsiviteit, beheer van de emoties) om een gestructureerd kader en gestructureerde ondersteuning te bieden aan dit publiek zonder houvast.

- Straathoekwerk: Regelmatige aanwezigheid op de verschillende plaatsen die als "risicoplaats" beschouwd worden om in contact te komen met het doelpubliek, een band te creëren en zo een beschikbare persoonlijke begeleider in geval van problemen te worden.

- Opvangplaats "le Ressor": open structuur opgebouwd rond 3 actiedomeinen: opvang, herstructurering en herintegratie in de maatschappij, alsook een doorverwijzing naar de klassieke structuren. Deze opvangplaats wordt ingericht als "didactisch appartement" en stelt een keuken, een wasmachine, een sportzaal en een computer ter beschikking. Er worden ook gestructureerde workshops aangeboden.

Jaarlijkse kosten in personeel en materiaal

4 personen:

- 2 opvoeders.
- 1 psycholoog.
- 1 maatschappelijk assistent.

Kosten verbonden aan de werking van de opvangplaats (energie, onderhoud van het gebouw, ...).

Kosten verbonden aan de verschillende workshops en activiteiten (+/- 3.000 €/jaar).

Communicatie

Uitdelen van flyers op straat, sensibilisering van de opvoeders, lesgevers, informatie via de site van de dienst.

Evaluatie van het project

- Fiche "straathoekwerk" met het aantal werkuren, het aantal ontmoete personen, de situaties, ...
- Fiche "aanwezigheid Ressor" waarin het aantal opgevangen personen, het aantal geopende dagen, ... worden vermeld
- Fiche "didactisch appartement" waarin het aantal personen wordt beschreven dat het appartement gebruikt, met welke frequentie, het overzicht van de activiteiten.
- Fiche "profiel": verzameling van gegevens inzake de nieuwe gebruikers.
- Rooster "individuele opvolging": geslacht, leeftijd, gebruikte producten, familiale situatie, bron van inkomsten.
- Aantal op orde gestelde dossiers vanuit socio-administratief oogpunt.
- Aantal personen die een positief resultaat hebben gehad ten opzicht van hun oorspronkelijke vraag.

Kritieke succesfactoren

- Ervaring van de sociale werkers.
- Geografische vestigingszone van de opvangplaats.
- Ontwikkeling van sterke partnerschappen.
- Goede samenwerking met de politiezone met naleving van de opdrachten en het beroepsgeheim van ieder.

Originaliteit

Het onvoorwaardelijk karakter van de opvang: «laagdrempelige» opvang, dit wil zeggen zonder voorafgaande voorwaarden te eisen.

Contact

Preventieplan

Roxane Baguette (preventieambtenaar) - roxane.baguette@verviers.be

Rue des Alliés 19 - 4800 Verviers

T 087 35 37 25

Bekijk ook:

Borgworm - Oplossing van buurtconflicten, in de categorie "geluidshinder"

Brussel - Stad - Cel Openbare Rust, in de categorie "geluidshinder"

Gent - Integrale aanpak zwervspuiten, in de categorie "netheid - omgeving"

Sint-Jans-Molenbeek - Het buurtinformatienetwerk (BIN), in de categorie "netheid - omgeving"

Sint-Gillis - Operaties Propere wijken, in de categorie "netheid - omgeving"

Voor meer info: surf naar www.besafe.be

G. Andere

Fléron - "Dinsdag bent u aan de beurt!" - Interculturele workshops"

188

Luik - Procedure "tenten en kampen"

189

Fléron - “Dinsdag bent u aan de beurt!” - Interculturele workshops” (sinds 2015)

16.489 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Interculturele ontmoetingen organiseren tussen de burgers van Fléron van 50 jaar en ouder.
 - De uitwisseling van ervaringen in beveiligde omgevingen bevorderen.
- Op lange termijn: De elementaire codes van het sociale leven opnieuw bevestigen, om een nieuwe dynamiek te verlenen aan het gevoel dat men tot een gemeenschap behoort.

Acties en actoren

- Maandelijks workshop, de laatste dinsdag van de maand (uitgezonderd tijdens de schoolvakanties).
- Voorgestelde activiteiten op basis van een thema (“lekkerbekkenworkshop”, projectie, ...) in verschillende gemeentezalen.
- De preventiedienst coördineert en animeert het project, in samenwerking met andere tussenbeide komende partijen die in functie van het behandelde thema gekozen worden.
- Vorming van kleine groepen om een dynamiek die een uitwisseling mogelijk maakt, te creëren.
- Over het algemeen, dagelijks twee groepen.
- Elke workshop duurt 3 uur.
- De deelnemers “gaan aan de slag” door kennis of knowhow te delen.

Contact

Preventiedienst

Chantal Pirenne (preventieambtenaar) - chantal.pirenne@fleron.be

Rue François Lapierre 19 - 4620 Fléron

T 04 355 91 85

Luik - Procedure “tenten en kampen” (sinds 2016)

200.000 inwoners

Doelstellingen

- Op korte termijn:
 - Evaluatie door alle partners van elke situatie waarmee men geconfronteerd wordt, volgens vooraf vastgelegde indicatoren (veiligheid, netheid, zichtbaarheid).
 - Contact opnemen met het doelpubliek, om hen te informeren over de gevolgen die aan hun aanwezigheid in de openbare ruimte zullen worden gegeven: ofwel een bewakingsfase, die hen in staat stelt om onder bepaalde voorwaarden te blijven, ofwel een geconcentreerde evacuatiefase, zodat die voor de betrokken personen zo weinig mogelijk nadelen oplevert.
- Op lange termijn:
 - Het fenomeen van de personen die op het grondgebied van de stad op straat slapen aanpakken, door middel van de invoering van een oplossing die zowel voor de persoon als voor de volledige bevolking, met inbegrip van de professionals op het terrein, respectvol en geruststellend is.
 - Anttonen dat dit fenomeen kan worden aangepakt.
 - De reflectie inzake het zoeken naar structurele oplossingen voeden.

Acties en actoren

- De partners sturen betrouwbare en bruikbare informatie naar het Observatoire Liégeois des Drogues. Om dit te doen wordt een standaardfiche met verschillende criteria voor alle parameters waarmee rekening moet worden gehouden gebruikt.
- Op basis van de uitgevoerde analyse zal het Observatoire Liégeois des Drogues binnen de 3 werkdagen na de kennisneming de oriëntatie van de procedure voorstellen: « bewakingsfase » (gedurende dewelke een globale en regelmatige observatie van de site en contact met de bewoners verzekerd worden) of geconcentreerde « evacuatiefase » die de bewoners in staat stelt om de plek op waardige wijze te verlaten.

Contact

Catherine Schlitz (preventieambtenaar)

Rue Lonhienne 14 - 4000 Luik

T 04 238 50 12

prevention.drogues@liege.be

VI. Conclusies

We legden uit waarom het moeilijk is om het begrip “overlast” precies te definiëren. Wat wel duidelijk is, is dat dit begrip rechtstreeks verband houdt met andere begrippen zoals “onburgerlijk gedrag”, “inbreuken op de burgerlijke wellevendheid” of “gemeentelijke administratieve sanctie”.

Academici definiëren dit begrip niet eenduidig en de wetgever beschouwt de termen overlast en inbreuken op de burgerlijke wellevendheid als synoniemen, aangezien deze begrippen in verschillende wetteksten door elkaar worden gebruikt. Het is daarom belangrijk dat hier verder over wordt nagedacht en dat de academische wereld en de actoren op het terrein van gedachten blijven wisselen.

Om de valkuil van al te generalistische termen als “overlast” of “onburgerlijk gedrag” te vermijden, beveelt de FOD Binnenlandse Zaken aan om uit te gaan van de verschillende categorieën van de ontwikkelde typologie om het denkproces evenals de acties die binnen die precieze en duidelijk gedefinieerde categorieën moeten worden ondernomen, richting te geven.

Overlast is een prioriteit voor ons allemaal en staat centraal in verscheidene projecten en voorzieningen die heel wat actoren samenbrengen, onder meer in de Kadernota Integrale Veiligheid, het Nationale Veiligheidsplan en de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen.

Om ervoor te zorgen dat die initiatieven zo doeltreffend mogelijk zijn, moeten alle actoren samenwerken, dus zowel de burgemeester, preventieambtenaar, gemeenschapswachten, bemiddelaars, straathoekwerkers, sociaal-culturele animators, vaststellende ambtenaren, politieagenten als burgers. Iedereen vervult een eigen rol. Omdat er zoveel actoren betrokken zijn, is een geïntegreerde en integrale aanpak van overlast nodig, waarbij de bevoegdheden op elk niveau worden gerespecteerd en er intensief wordt samengewerkt.

De FOD Binnenlandse Zaken stelde vast dat heel wat actoren gemotiveerd zijn om overlast op een doortastende manier aan te pakken, zowel wat de ontwikkeling van de typologie als de verzameling van best practices betreft, die de troeven en de immense verscheidenheid van de acties op lokaal niveau in de verf zetten.

Die acties op het terrein moeten bovendien systematisch worden geëvalueerd om de impact van de projecten in de praktijk te meten. We identificeerden in dat verband een aantal gegevensbronnen en instrumenten voor het verzamelen van gegevens die een diagnostiek mogelijk maken en op basis waarvan we prioriteiten kunnen bepalen. Daarnaast stellen we ook verschillende indicatoren voor om die impact concreet te beoordelen (contextindicatoren, conditie- en resultaatsindicatoren en de eigenlijke impactindicatoren). We hebben die drie soorten indicatoren getoetst aan de hand van een concreet voorbeeld met betrekking tot bemiddeling, waarin alle categorieën van de overlasttypologie aan bod komen.

De in deze gids verzamelde best practices zijn dan een onmisbare inspiratiebron voor alle actoren die de strijd willen aanbinden met een van de fenomenen die in de typologie van de FOD Binnenlandse Zaken worden opgelijst.

VII. Bibliografie

1. Beperkte bibliografie

Regelgeving

- Wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 01.07.2013).
- Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (B.S. 05.01.1999).
- Wet van 13 januari 2014 tot wijziging van de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, tot instelling van de dienst gemeenschapswachten en tot wijziging van artikel 119bis van de nieuwe gemeentewet (B.S. 30.01.2014).
- Nieuwe gemeentewet van 24 juni 1988 (B.S. 03.09.1988).
- Koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de minimumvoorwaarden inzake selectie, aanwerving, opleiding en bevoegdheid van de ambtenaren en personeelsleden die bevoegd zijn tot vaststelling van inbreuken die aanleiding kunnen geven tot de oplegging van een gemeentelijke administratieve sanctie (B.S. 27.12.2013).
- Koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de kwalificatie- en onafhankelijkheidsvoorwaarden van de ambtenaar belast met de oplegging van de administratieve geldboete en tot inning van de boetes in uitvoering van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 27.12.2013).
- Koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de nadere voorwaarden en het model van het protocolakkoord in uitvoering van artikel 23 van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 27.12.2013).

- Koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de bijzondere voorwaarden betreffende het register van de gemeentelijke administratieve sancties ingevoerd bij artikel 44 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 27.12.2013).
- Koninklijk besluit van 28 januari 2014 houdende de minimumvoorwaarden en modaliteiten voor de bemiddeling in het kader van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (GAS) (B.S. 31.01.2014).
- Koninklijk besluit van 9 maart 2014 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties voor de overtredingen betreffende het stilstaan en het parkeren en voor de overtredingen betreffende de verkeersborden C3 en F 103, vastgesteld met automatisch werkende toestellen (B.S. 20.06.2014).
- Ministerieel besluit van 24 december 2013 tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2014-2017 (B.S. 31.12.2013).
- Koninklijk besluit van 25 december 2017 betreffende de verlenging 2018-2019 van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2014-2017 (B.S. 05.02.2018).
- Ministerieel besluit van 27 december 2017 tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2018-2019 (B.S. 05.02.2018).
- Omzendbrief van 22 juli 2014 waarbij uitleg verschaft wordt bij de nieuwe regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 08.08.2014).
- Interministeriële omzendbrief PLP 50 betreffende de procedure tot indiening van de zonale veiligheidsplannen en de goedkeuring ervan door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie (B.S. 17.09.2013).
- Omzendbrief OOP 30bis van 3 januari 2005 aangaande de uitvoering van de wetten van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, van 7 mei 2004 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en de nieuwe gemeentewet en van 17 juni 2004 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet (B.S. 20.01.2005).

Beleidsdocumenten

- Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019. Verantwoordelijke uitgever: J-P. JANSSEN, FOD Justitie, Waterloolaan 115. Publicatiedatum: 7 juni 2016.
- Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019. Verantwoordelijke uitgever: G. BOMAL, Federale Politie, Kroonlaan 145B, 1050 Brussel. Publicatiedatum: 2016.

Brochures

- FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, "Naar een lokaal integraal veiligheidsbeleid". Verantwoordelijke uitgever: J. GLORIE, Waterloolaan 76, 1000 Brussel. Publicatiedatum: 2008 (2de versie).
- FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, "Buurtbemiddeling". Verantwoordelijke uitgever: J. GLORIE, Waterloolaan 76, 1000 Brussel. Publicatiedatum: 2010.
- POD Maatschappelijke Integratie, "Bemiddeling in het kader van de gemeentelijke administratieve sancties: antwoorden op uw vragen", Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid. Verantwoordelijke uitgever: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid - Koning Albert II-laan 30 - 1000 Brussel. Publicatiedatum: 2016.

Diverse verslagen

- Koning Boudewijnstichting, verslag over "Het vrijwilligerswerk in België", Kerncijfers, p. 23, oktober 2015.
- C. SHAUT, L. VAN CAMPENHOUDT, "Le travail de rue en communauté française", onderzoeksverslag voor de Koning Boudewijnstichting. Editions des facultés universitaires Saint-Louis, Brussel, oktober 1994, p.21.
- FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie "Tweejaarlijks verslag over de toepassing van de GAS-wet", Waterloolaan 76, 1000 Brussel, 2015.

Interne documenten van de FOD Binnenlandse Zaken

- Intern document gepubliceerd op de website van de FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Transversale analyse van de ZVP's 2014-2017.
- Intern document gepubliceerd op de website van de FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Analyse van de addenda bij de Zonale Veiligheidsplannen 2018-2019.
- Niet gepubliceerd intern document, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie - Impactevaluatie spectrum: Methodologische gids impactevaluatie strategische veiligheids- en preventieplannen, Consortium VUB & ULB, 2017.

Interviews

- Gezamenlijk interview met V. FRANCIS, gastdocent, onderzoeksassistent, faculteit Rechten en Criminologie, Ecole de Criminologie, Institut pour la recherche interdisciplinaire en sciences juridiques aan de Université Catholique de Louvain, en D. DE VALKENEER, advocaat, assistent aan de faculteit Rechten en Criminologie, Institut pour la recherche interdisciplinaire en sciences juridiques aan de Université Catholique de Louvain, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 21 september 2017.
- Interview met E. ENHUS, hoogleraar aan de faculteit Criminologie van de ULB, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 17 oktober 2017.
- Interview met W. HARDYNS, hoogleraar aan de faculteit Recht en Criminologie van de Universiteit Gent, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 20 oktober 2017.
- Interview met C. GUILLAIN, hoogleraar Strafrecht en Strafvordering aan de Université Saint-Louis - Bruxelles, FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, van 13 november 2017.

Overige

- Powerpointpresentatie van V. SERON, criminoloog en hoogleraar aan de ULg, "Gestion des politiques de sécurité urbaine: Jour 9 Partim 2: Les réponses (policières) aux incivilités et à la petite délinquance", voortgezette opleiding, Recht en Criminologie, Interuniversitair getuigschrift (UCL, ULg en U Namur), 2014-2015

2. Meer weten

REFERENTIES :

- BLOKLAND, T. (2009), Oog voor Elkaar, Veiligheidsbeleving en sociale controle in de grote stad, Amsterdam University Press, 2009.
- BORZEIX A., COLLARD D., RAULET-CROSET N., LAMIREAU C. (2005), Action publique et ordre social à l'épreuve des incivilités - Des dispositifs et des hommes, Rapport de recherche, Paris, École Polytechnique, Centre de recherche en gestion.
- BOUTELLIER, H. (2011), De improvisatiemaatschappij, Over de sociale ordening van een onbegrensde wereld, Boom/Lemma, 2011.
- BOUTELLIER, H. (2002), De veiligheidsutopie, Hedendaags onbehagen en verlangen rond misdaad en straf, Boom Juridische uitgevers, 2002.
- BREWIN, C. R. (2006), Understanding cognitive behavior therapy, A retrieval competition account, in: Behaviour Research and Therapy, vol.44, no.6 (juni 2006), p. 765-784.
- BRINK, G.A. van der, De beste krachten zoeken, vinden en ook inzetten [beleidsdocument Gemeente Amsterdam], 2008.
- BRYSSBAERT, M., Psychologie, Academia Press, 2006.
- CEAM B. (2008), Verborgene kracht, Burgerparticipatie op het vlak van veiligheid, Vrije Universiteit Amsterdam, 2008.
- DELONGIS, A. & HOLTZMAN, S. (2005), Coping in context: The role of stress, social support, and personality in coping, in: Journal of Personality, vol.73 (2005), no.6, p.1633-1656.
- DIJKSTERHUIS & VAN BAAREN / Tabula Rasa / IPR Normag (2010), Voorbij Bijplaatsingen, gedragsinterventies voor het effectief terugdringen van bijplaatsingen bij afvalcontainers [in opdracht van Stichting Nederland Schoon en Agentschap NL], 2010.

- DUR, R., B. VOLLAARD (2011), Leren door experimenteren, Effectief veiligheidsbeleid beproefd in Rotterdam, in: *Secondant*, jrg.25, nr.3-4 (juli-augustus 2011).
- ELCHARDUS, M., S. DE GROOF, W. SMITS (2003), *Onveiligheidsgevoelens – een literatuurstudie*, 2003.
- ELFFERS, H., W. DE JONG (2004), 'Nee, ik voel me nooit onveilig', Determinanten van sociale veiligheidsgevoelens, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving [in opdracht van RMO (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling)], 2004.
- ELLIS, A en R. HARPER (1991), *Gevoel en Verstand, De rol van ons denken bij emotionele problemen*, Swets&Zeitlinger, tweede druk, 1991.
- EYSINK SMEETS, M, H. MOORS, T. BAETENS (2011), Schaken op verschillende borden, Evidence-based strategieën voor communicatie over overlast en verloedering ..., IVA Beleidsonderzoek en advies [in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid], 2011.
- EYSINK SMEETS, M. ET.AL. (2010), *Omgaan met de perceptie van overlast en verloedering, Een beknopt advies voor de bestuurspraktijk*, IVA Beleidsonderzoek en advies, februari 2010.
- FAGET J., DEMAILLARD J.(2000), "La régulation locale des incivilités: des partenariats en action" in F. Bail-leau et C. Gorgeon, *Prévention et sécurité. Vers un nouvel ordre social?*, Paris, Ed.de la DIV, pp.185-197.
- FOSTER S., GILES-CORTI B., KNUIMAN M. (2011), "Creating safe walkable streetscapes: Does house design and upkeep discourage incivilities in suburban neighbourhoods?", *Journal of Environmental Psychology*, 31, pp.79-88.
- GRANGE D., et al. , "Perceptions et comportements face au bruit dans les zones urbanisées: l'exemple de l'Île-de-France", *Santé Publique*, 2010/5 (Vol.22), p. 505-516.
- HARDYNS W., "Politie en de strijd tegen onveiligheid. Collectief weerbare buurten als bondgenoot?", 2014.
- HARDYNS W., PAUWELS L., "De relatie tussen economische achtergesteldheid en onveiligheidsbeleving: een Gentse buurtanalyse", 2014.
- HARDYNS W., VYNCKE V., DE BOECK A., PAUWELS L., WILLEMS S., "Are collective efficacy, disorder and social support associated with one's quality of life? Evidence from the multilevel swing study in Belgium, in : *Applied research in quality of life*, Vol. 11, N°3, 2016.
- HEIJDEN, Y. VAN DER (2010), "Met de gebiedsgebonden politiezorg zitten we op goud", in: *Secondant*, jrg.24, nr.1 (februari 2010), p.15-19.
- HERREWEGEN, E. VAN DEN (2011b), Help! Burgers voelen zich onveilig! Constructies en bronnen van veiligheidsbeleving bij burgers, in: L. Gunther Moor, et. al., *Burgerparticipatie, Cahier Politiestudies*, nr.19, Maklu, Antwerpen, 2011, p.27-50.
- HERREWEGEN, VAN, E. (2011a), 'Constructies en bronnen van veiligheidsbeleving bij burgers. Naar een andere benadering van een relatief fenomeen', 2011.
- HIRSCH (VON) A., BOTTOMS A., BURNEY E., WIKSTROM P.-O., "Criminal Deterrence and Sentence Severity: An Analysis of Recent Research," Oxford: Hart Publishing, 1999.
- HUBERT H.-O. (2000), "Ce que les 'incivilités ne comprennent pas. Déconstruction d'un concept et de ses implications", in L. Van Campenhoudt et al. , *Réponses à l'insécurité. Des discours aux pratiques*, Bruxelles, Labor, pp.245-264.
- HUBERTH. O., LACROIX J., TANGEC. (1999), "Des incivilités aux incivilités. Du contrôle d'identité comme technique de gestion de l'espace et des interactions et résistances sociales", *Rev. dr. pén.* pp.214-235.
- INNES, M. (2005), What's Your Problem? Signal Crimes and Citizen-Focused Problem Solving, in: *Criminology & Public Policy*, vol.4, no.2 (mei 2005), p.187-200.
- INNES, M., C. ROBERTS (2008), Reassurance Policing, Community Intelligence and the Co-production of Neighbourhood Order, in: Williamson, T. (ed.), *The Handbook of Knowledge-Based Policing*, Current concep-tions and future directions, 2008, p.241-262.
- KELLING G. et SOUSA W. H. Jr. (2001), *Do Police Matter? An Analysis of the Impact of New York City's Police Reforms*, 2001, (CivicReport22), New York, Manhattan Institute for Policy Research.

- LEMIEUX F. (2005), Qu'est-ce qu'une incivilité? Représentations et réactions des résidents francophones des logements sociaux de la ville de Montréal, École de Criminologie, Université de Montréal.
- MACKENZIE, S, ET. AL. (2010), The drivers of perceptions of anti-social behaviour, Research Report 34, Home Office (UK), mei 2010.
- MAUREL E. (2011), "Infractions pénales et incivilités. Une réponse diversifiée", Les Cahiers Dynamiques, n°53, pp.22-33.
- MILLIE, A (2008), Anti-Social Behaviour, Behavioural Expectations and an Urban Aesthetic, in: British Journal of Criminology, vol.48, no.3, p.379-394.
- MILLIE, A. (2011), Value Judgment and Criminalization, in: British Journal of Criminology, vol.51 (2011), no.2, p.278-295.
- MONTÈS C., "La Ville, le bruit et le son, entre mesure policière et identités urbaines", Géocarrefour, 2003, Vol. 78/2.
- MUTZ, D. (1998), Impersonal Influence, How perceptions of mass collectives affect political attitudes, Cambridge University Press, 1998.
- OPPELAAR, J., K. WITTEBROOD (2006), Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht, SCP, 2006.
- PECQUEUX A., "Le son des choses, les bruits de la ville", Communication, 2012/1(n° 90), p. 5-16.
- PIEDNOIR J., La police à l'épreuve des incivilités-La dynamique du désordre, Paris, L'Harmattan, 2008.
- PLEYSIER, S., J. DEKLERCK (2006), Over hondenpoep en hangjongeren, Een verkennend onderzoek naar overlastfenomenen in parken en groenzones, in: Tijdschrift voor Veiligheid, jrg.5 (2006), nr.1, p.5-20.
- ROBERT Ph., POTTIERM.-L. (1997), "Sur l'insécurité et la délinquance", Revue française de science politique, vol.47, n°5.
- ROCHÉ S. (1998), Sociologie politique de l'insécurité. Violences urbaines, inégalités et globalisation, Paris, PUF.
- ROCHÉ S. (1999), "Face aux incivilités, comment reconquérir les espaces collectifs?", in L'état de la France 1998-1999, Paris, La Découverte.
- ROCHÉ S. (2000), "La théorie de la «vitre cassée» en France. Incivilités et désordres en public", Revue française de science politique, vol.50, n°3, pp. 387-412.
- ROCHÉ S. (2002), Tolérance zéro? Incivilités et insécurité, Paris, Odile Jacob, 2002.
- ROSENFELD R. (2007), "The impact of Order-Maintenance Policing on New York City Homicide and Robbery Rates-1988-2001", Criminology, vol. 45, n°2, pp. 355-384.
- SMEETS S. (2003), "Insécurité et quartiers", in A. Franssen et al., Insécurité: un premier état des savoirs, Fondation Roi Baudouin, pp.24-42.
- SMITH, C., L. KIRBY (2009), Putting appraisal in context, Toward a relational model of appraisal and emotion, in: Cognition and Emotion, vol.23 (2009), no.7, p.1352-1372.
- STANKO, B. (2007), A grounded approach to thinking about confidence in policing as a lever in managing 'fear of crime' [handout], Metropolitan Police London, 2007.
- STOKKUM, B. VAN (2008), Bange burgers, doortastende dienstverleners, Voorbij de retoriek van burgerschap en zelfredzaamheid, in: H. Boutellier, R. van Steden, Veiligheid en burgers in een netwerksamenleving, Boom, 2008, p.267-290.
- THOMAS G. ET AL., "A Campus-community Coalition to Control Alcohol-relate Problems Off Campus: An Environmental Management Case Study", Journal of American College Health, 2000, 48, 5, p. 211-215.
- TIEMEIJER, W., C. THOMAS, H. PRAST (red.)(2009), De menselijke beslisser, Over de psychologie van keuze en gedrag, WRR / Amsterdam University Press, 2009.

- VULBEAU A. (2013) "Ruptures et incivilités à l'âge sécuritaire", *Connexions*, n°99, pp. 19-28.
- WALEN, S., R. DIGIUSEPPE, W.DRYDEN, (2001), *Theorie en praktijk van de Rationeel-Emotieve Therapie*, Elsevier Gezondheidszorg, 2001.
- WELSH, B., D.FARRINGTON (red.) (2005), *Preventing crime, What works for children, offenders, victims and places*, Springer, 2005.
- WILSON J. Q., KELLING G. (1982), "BrokenWindows", *The Atlantic Monthly*, pp.29-38. Traduction, 1994, "Vitres cassées", *Les Cahiers de la Sécurité Intérieure*, n°15, 1ertrimestre, pp.163-180.
- WONDEREN, R. VAN, R. VAN ENGBERSEN (2010), Alleen samen optrekken tegen onveiligheid helpt, in: *Tijdschrift voor de Volkshuisvesting*, jrg.16, nr.4 (augustus 2010), p.30-35.
- WYVEKENSA. (1997)," Espace public et civilité: réinventer un contrôle social ? Perspectives pour la France", *Lien social et Politiques*, n°57,pp.35-45.

OFFICIALS :

- Cabinet Office / Institute for Government (UK) (2010), *Mindspace, Influencing behaviour through public policy – the practical guide* [discussedocument], 2010.
- Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement COT, *Meetinstrumentarium feitelijke overlast, een nationale en internationale inventarisatie*, 2011.
- Home Office (2009), *Communicating for Confidence, Practical, Guide*, London, 2009.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Veiligheid en Justitie (2010), *Good practices, Positieve ervaringen in de bestrijding van overlast en verloedering* [brochure], Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2010.

- Ministerie van Justitie en Ministerie van Binnenlandse Zaken (2008), *Actieplan overlast en verloedering, Maatregelen ter intensivering van de lokale aanpak* [beleidsnota], 10 maart 2008.
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO), *Tussen flaneren en schofferen, Een constructieve aanpak van het fenomeen hangjongeren*, SWP, 2008.
- Police Department, *Noise in Neighborhoods: Achieving Community Together (ACT)*, Herman Goldstein Award, San Marcos, Texas 2011. [www.popcenter.org/library/awards/goldstein/2011/11-38\(F\).pdf](http://www.popcenter.org/library/awards/goldstein/2011/11-38(F).pdf) (consulté le 15/03/2017).
- Police Departement, *Dealing With Noise Complaints Around University Campuses*, , www.popcenter.org/library/awards/goldstein/2003/03-11.pdf (consulté le 15/03/2017).
- Police Department, *Mediation and Community Disputes*, Submission for the Herman, Goldstein Award 2007. <http://www.popcenter.org/library/awards/goldstein/2007/07-35.pdf> (consulté le 15/03/2017).
- Directorate-Général Justice, *Manuel de recommandations pour la "Prévention de la malveillance par l'urbanisme, la conception et la gestion des espaces"*, action SAFEPOLIS (2006 – 2007) financée par la Commission européenne -, Liberté et Sécurité.

